

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 1997-1998

---

9 JUNI 1998

Wetsvoorstel tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek en van de wet van 5 augustus 1991 tot bescherming van de economische mededinging

---

AMENDEMENT

Nr. 1 VAN DE REGERING

Het opschrift en het volledige bepalend gedeelte vervangen als volgt:

«WET TOT WIJZIGING VAN DE WET VAN 5 AUGUSTUS 1991 TOT BESCHERMING VAN DE ECONOMISCHE MEDEDINGING

Artikel 1

Deze wet regelt aangelegenheden als bedoeld in de artikelen 77 en 78 van de Grondwet.

Artikel 2

In artikel 7, § 1, eerste lid, van de wet van 5 augustus 1991 tot bescherming van de economische mededinging, worden de woorden «bij de Dienst voor de Mededinging» vervangen door de woorden «bij de Raad voor de Mededinging».

Zie:

Gedr. St. van de Senaat:

1-614 - 1996/1997:

Nr. 1: Wetsvoorstel van de heer D'Hooghe c.s.

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1997-1998

---

9 JUIN 1998

Proposition de loi modifiant le Code judiciaire et la loi du 5 août 1991 sur la protection de la concurrence économique

---

AMENDEMENT

N° 1 DU GOUVERNEMENT

Remplacer l'intitulé et l'ensemble du dispositif par ce qui suit:

«LOI MODIFIANT LA LOI DU 5 AOÛT 1991 SUR LA PROTECTION DE LA CONCURRENCE ÉCONOMIQUE

Article 1er

La présente loi règle des matières visées aux articles 77 et 78 de la Constitution.

Article 2

À l'article 7, § 1er, alinéa 1er, de la loi du 5 août 1991 sur la protection de la concurrence économique, les mots «au Service de la concurrence» sont remplacés par les mots «au Conseil de la concurrence».

Voir:

Document du Sénat:

1-614 - 1996/1997:

N° 1: Proposition de loi de M. D'Hooghe et consorts.

Artikel 3

Artikel 11, § 1, van dezelfde wet, gewijzigd bij koninklijk besluit van 31 maart 1995, wordt vervangen door de volgende bepaling:

« § 1. De bepalingen van deze afdeling zijn slechts van toepassing wanneer de betrokken ondernemingen samen in België een omzet, bepaald volgens de in artikel 46 bedoelde criteria, van meer dan 1 miljard frank totaliseren en minstens twee van de betrokken ondernemingen elk in België een omzet realiseren van minstens 400 miljoen frank. »

Artikel 4

§ 1. In artikel 12, § 1, van dezelfde wet, worden de woorden « bij de Dienst voor de Mededinging » vervangen door de woorden « bij de Raad voor de Mededinging » en worden de woorden « binnen een termijn van één week » vervangen door de woorden « binnen een termijn van één maand ».

§ 2. In artikel 12, § 5, van dezelfde wet, worden de woorden « van één maand » vervangen door de woorden « van twee maanden ».

Artikel 5

§ 1. Het opschrift van afdeling I van het hoofdstuk III van dezelfde wet wordt vervangen door de volgende bepaling:

« Afdeling I

Dienst voor de Mededinging en korps verslaggevers »

§ 2. Artikel 14 van dezelfde wet, waarvan de huidige tekst § 1 zal vormen, wordt als volgt gewijzigd:

1° in het huidige eerste lid, worden de woorden « de vaststelling » vervangen door de woorden « het onderzoek »;

2° een § 2 wordt toegevoegd luidend als volgt:

« § 2. Bij de Dienst voor de Mededinging wordt een korps verslaggevers ingesteld.

De verslaggevers worden gerecruteerd door middel van een wedstrijd. Zij moeten houder zijn van een diploma van doctor of licentiaat in de rechten of van licentiaat in de economie. Zij moeten blijken geven van een nuttige ervaring van minstens drie jaar inzake mededinging.

Zij hebben een administratief en geldelijk statuut dat hun onafhankelijkheid waarborgt.

Article 3

L'article 11, § 1er, de la même loi, modifié par l'arrêté royal du 31 mars 1995, est remplacé par la disposition suivante :

« § 1er. Les dispositions de la présente section ne s'appliquent que lorsque les entreprises concernées totalisent ensemble en Belgique un chiffre d'affaires, déterminé selon les critères visés à l'article 46, de plus de 1 milliard de francs et qu'au moins deux des entreprises concernées réalisent chacune en Belgique un chiffre d'affaires d'au moins 400 millions de francs. »

Article 4

§ 1er. À l'article 12, § 1er, de la même loi, les mots « au Service de la concurrence » sont remplacés par les mots « au Conseil de la concurrence » et les mots « dans un délai d'une semaine » sont remplacés par les mots « dans un délai d'un mois ».

§ 2. À l'article 12, § 5, de la même loi, les mots « d'un mois » sont remplacés par les mots « de deux mois ».

Article 5

§ 1er. L'intitulé de la section 1ère du chapitre III de la même loi est remplacé par la disposition suivante :

« Section 1ère

Service de la concurrence et Corps de rapporteurs »

§ 2. L'article 14 de la même loi, dont le texte actuel deviendra le § 1er, est modifié comme suit :

1° dans le premier alinéa actuel, les mots « la constatation » sont remplacés par les mots « l'examen »;

2° un § 2, rédigé comme suit, est ajouté :

« § 2. Un corps de rapporteurs est institué auprès du Service de la concurrence.

Les rapporteurs sont recrutés par concours. Ils doivent être porteurs d'un diplôme de doctorat ou de licence en droit ou de licence en économie. Ils doivent pouvoir justifier d'une expérience utile d'au moins trois ans en matière de concurrence.

Ils bénéficient d'un statut administratif et pécuniaire garantissant leur indépendance.

De verslaggevers zijn inzonderheid belast met :

1° het leiden en organiseren van het onderzoek van de krachtens deze wet ingediende zaken;

2° het afleveren van de opdrachtsbevelen aan de personeelsleden van de Dienst, met inbegrip van de opdrachtsbevelen bedoeld in artikel 23 van deze wet;

3° het opstellen en het indienen van het onderzoeksverslag bij de Raad voor de Mededinging;

Zij kunnen geen enkel uitdrukkelijk bevel vragen of aanvaarden in verband met de behandeling van de krachtens artikel 23, § 1, a), b), c), d), en f) ingediende zaken.

De verslaggevers wijzen in hun midden, bij meerderheid van stemmen, een korpschef aan voor een duur die geen drie jaar mag overschrijden. Dit mandaat kan worden hernieuwd.

De korpschef zit de vergaderingen van het korps verslaggevers voor. In geval van afwezigheid of verhindering wordt de korpschef vervangen door de verslaggever met de meeste dienstjaren of, in geval van gelijke anciënniteit, door de oudste.

De verslaggevers kunnen alle handelingen stellen ter volbrenging van hun opdracht behalve wanneer de wet deze handelingen aan het korps verslaggevers voorbehoudt. In dit geval beraadslaagt het korps verslaggevers bij meerderheid van stemmen; bij gelijkheid van stemmen, is de stem van de korpschef beslissend.

Het korps verslaggevers stelt zijn huishoudelijk reglement op, dat door de Koning wordt goedgekeurd. »

Artikel 6

§ 1. In artikel 15 van dezelfde wet, worden de woorden « evenals van het korps verslaggevers » ingevoegd tussen de woorden « Dienst voor de Mededinging » en de woorden « vast te stellen », en worden de woorden « tot onafhankelijkheid van de verslaggevers die het korps vormen, bedoeld in artikel 14, § 2 » ingevoegd tussen de woorden « bijzondere noodzaak » en de woorden « tot stabiliteit ».

§ 2. Artikel 15 van dezelfde wet wordt aangevuld met een lid luidend als volgt :

« De Koning bepaalt inzonderheid het statuut van de verslaggevers volgens de principes van een vlakke loopbaan. »

Artikel 7

Het artikel 16 van dezelfde wet wordt aangevuld met een derde lid luidend als volgt :

« In afwijking van het eerste lid is de Raad voor de Mededinging een administratieve overheid wanneer

Les rapporteurs sont chargés notamment :

1° de diriger et d'organiser l'instruction des affaires introduites en vertu de la présente loi;

2° de délivrer aux agents du Service les ordres de mission, y compris ceux visés à l'article 23 de la présente loi;

3° d'établir et de présenter le rapport d'instruction au Conseil de la concurrence;

Ils ne peuvent solliciter ni accepter aucune injonction concernant le traitement des affaires introduites en vertu de l'article 23, § 1er, a), b), c), d), et f).

Les rapporteurs désignent en leur sein, à la majorité, un chef de corps pour une durée qui ne peut dépasser trois ans. Ce mandat peut être renouvelé.

Le chef de corps préside les réunions du corps de rapporteurs. En cas d'absence ou d'empêchement, le chef de corps est remplacé par le rapporteur le plus ancien ou, en cas de parité d'ancienneté, par le rapporteur le plus âgé.

Les rapporteurs peuvent accomplir tous les actes relatifs à l'accomplissement de leur mission, sauf lorsque la loi réserve ces actes au corps de rapporteurs. Dans ce cas, le corps de rapporteurs délibère à la majorité des voix; en cas d'égalité de voix, la voix du chef de corps est prépondérante.

Le corps de rapporteurs arrête son règlement d'ordre intérieur, qui est approuvé par le Roi. »

Article 6

§ 1er. À l'article 15 de la même loi, les mots « ainsi que celui du corps de rapporteurs » sont insérés entre les mots « Service de la concurrence » et les mots « , pour en déterminer », et les mots « d'indépendance des rapporteurs qui forment le corps visé à l'article 14, §2 », sont insérés entre les mots « la nécessité spécifique » et les mots « de stabilité ».

§ 2. L'article 15 de la même loi est complété par un alinéa, rédigé comme suit :

« Le Roi détermine notamment le statut des rapporteurs selon les principes d'une carrière plane. »

Article 7

L'article 16 de la même loi est complété par un troisième alinéa, rédigé comme suit :

« Par dérogation à l'alinéa 1er, le Conseil de la concurrence est une autorité administrative lorsqu'il

hij uitspraak doet over concentraties welke overeenkomstig artikel 12 werden aangemeld.»

Artikel 8

Artikel 18, § 3, van dezelfde wet, wordt vervangen door de volgende bepaling:

« § 3. Indien de wraking betwist wordt, doet de Raad voor de Mededinging daarover uitspraak in afwezigheid van het betrokken lid; deze laatste beschikt over de mogelijkheid gehoord te worden. De beslissing van de Raad voor de Mededinging is niet vatbaar voor beroep.»

Artikel 9

§ 1. In artikel 19, § 2, van dezelfde wet, worden de woorden «Hij kan, indien nodig, deskundigen aanwijzen en getuigen horen.» opgeheven.

§ 2. Artikel 19, § 5, van dezelfde wet, wordt vervangen door de volgende bepaling:

« § 5. De Raad voor de Mededinging zendt jaarlijks een verslag over de toepassing van de wet aan de minister en aan de Wetgevende Kamers. De Raad voor de Mededinging publiceert dit verslag.»

Artikel 10

In artikel 20 van dezelfde wet, worden de woorden «de voorzitter en de leden van de Raad voor de Mededinging» vervangen door de woorden «de leden van de Raad voor de Mededinging die hun functie niet voltijds uitoefenen.»

Artikel 11

§ 1. In artikel 23, § 1, van dezelfde wet, worden de woorden «door de Dienst voor de Mededinging» opgeheven.

§ 2. In artikel 23, § 1, c), van dezelfde wet worden de woorden «of op artikel 12, § 1» vervangen door de woorden «, op artikel 12, § 1, of in geval van niet-naleving van een beslissing genomen op grond van artikel 12, § 5, van artikel 33 of van artikel 34.»

§ 3. In artikel 23, § 1, d), van dezelfde wet, worden de woorden «van de minister van Kleine en Middelgrote Ondernemingen,» ingevoegd tussen de woorden «op verzoek» en de woorden «van een geëigende openbare instelling.»

§ 4. In artikel 23, § 1, e), van dezelfde wet, worden de woorden «in het geval van een voorstel van ministerieel besluit voor een» vervangen door de woorden «met het oog op een koninklijk besluit tot».

statue sur les concentrations notifiées conformément à l'article 12.»

Article 8

L'article 18, § 3, de la même loi est remplacé par la disposition suivante:

« § 3. Si la récusation est contestée, le Conseil de la concurrence statue sur celle-ci en l'absence du membre en cause; ce dernier a la possibilité d'être entendu. La décision du Conseil de la concurrence n'est pas susceptible de recours.»

Article 9

§ 1er. À l'article 19, § 2, de la même loi, les mots «Il peut au besoin désigner des experts et entendre des témoins.» sont abrogés.

§ 2. L'article 19, § 5, de la même loi est remplacé par la disposition suivante:

« § 5. Le Conseil de la concurrence transmet annuellement au ministre et aux Chambres législatives un rapport sur l'application de la loi. Le Conseil de la concurrence publie ce rapport.»

Article 10

À l'article 20 de la même loi, les mots «au président et aux membres du Conseil de la concurrence» sont remplacés par les mots «aux membres du Conseil de la concurrence qui n'exercent pas leur fonction à temps plein.»

Article 11

§ 1er. À l'article 23, § 1er, de la loi du 5 août 1991, les mots «par le Service de la concurrence» sont abrogés.

§ 2. À l'article 23, § 1er, c), de la même loi, les mots «ou à l'article 12, § 1er» sont remplacés par les mots «, à l'article 12, § 1er, ou en cas de non respect d'une décision prise en vertu de l'article 12, § 5, de l'article 33 ou de l'article 34.»

§ 3. À l'article 23, § 1er, d), de la même loi, les mots «du ministre des Petites et Moyennes Entreprises» sont insérés entre les mots «sur demande» et les mots «d'un organisme public.»

§ 4. À l'article 23, § 1er, e), de la même loi, les mots «dans le cas d'une proposition d'arrêté ministériel d'exemption» sont remplacés par les mots «en vue d'un arrêté royal d'exemption.»

§ 5. In artikel 23, § 2.1, van dezelfde wet, worden de woorden «kan de Dienst voor de Mededinging» vervangen door de woorden «kunnen de verslaggevers», worden de woorden «Hij bepaalt» vervangen door de woorden «Zij bepalen» en wordt het woord «hem» vervangen door het woord «hen».

§ 6. In artikel 23, § 2.2, van dezelfde wet, worden de woorden «de Dienst» vervangen door de woorden «de verslaggevers», wordt het woord «richt» vervangen door het woord «richten», worden de woorden «duidt hij» vervangen door de woorden «duiden zij» en wordt het woord «dit» vervangen door het woord «hun».

§ 7. In artikel 23, § 2.3, van dezelfde wet, worden de woorden «de Dienst voor de Mededinging» vervangen door de woorden «de verslaggevers» en worden de woorden «van de Dienst» vervangen door de woorden «van de verslaggevers».

§ 8. In artikel 23, § 3, eerste lid, van dezelfde wet, worden de woorden «de personeelsleden van de Dienst voor de Mededinging» vervangen door de woorden «de verslaggevers en de personeelsleden van de Dienst voor de Mededinging».

§ 9. Artikel 23, § 3, eerste lid, van dezelfde wet wordt aangevuld met de volgende bepaling:

«Zij kunnen een beroep doen op de personeelsleden van het Bestuur Economische Inspectie van het Ministerie van Economische Zaken.»

§ 10. In artikel 23, § 3, vijfde lid, van dezelfde wet, worden de woorden «tussen 8 en 18 uur» vervangen door de woorden «tussen 5 en 21 uur».

§ 11. Artikel 23, § 3, zesde lid, van dezelfde wet, wordt vervangen door de volgende bepaling:

«Bij het volbrengen van hun opdracht, kunnen zij ter plaatse beslag leggen en verzegelen voor een tijdsduur die de 48 uur niet mag overschrijden.» Deze maatregelen worden vastgesteld in een proces-verbaal. Een kopie van dit proces-verbaal wordt overgelegd aan de persoon die het voorwerp heeft uitmaakt van deze maatregelen.»

§ 12. Het voorlaatste lid van artikel 23, § 3, van dezelfde wet, wordt vervangen door de volgende bepaling:

«Om over te gaan tot een huiszoeking, een beslaglegging of een verzegeling, moeten de in het eerste lid bedoelde personeelsleden, bovendien houder zijn van een specifiek opdrachtsbevel afgeleverd door het korps verslaggevers bedoeld in artikel 14, § 2. Dit bevel verduidelijkt het voorwerp en het doel van hun opdracht.»

§ 5. À l'article 23, § 2.1, de la même loi, les mots «le Service de la concurrence peut» sont remplacés par les mots «les rapporteurs peuvent», les mots «Il fixe» sont remplacés par les mots «Ils fixent» et le mot «lui» est remplacé par le mot «leur».

§ 6. À l'article 23, § 2.2, de la même loi, les mots «le Service adresse» sont remplacés par les mots «les rapporteurs adressent», les mots «il indique» sont remplacés par les mots «ils indiquent» et le mot «sa» est remplacé par le mot «leur».

§ 7. À l'article 23, § 2.3, de la même loi, les mots «le Service» sont remplacés par les mots «les rapporteurs» et les mots «du Service» sont remplacés par les mots «des rapporteurs».

§ 8. À l'article 23, § 3, alinéa 1er, de la même loi, les mots «les agents du Service de la concurrence» sont remplacés par les mots «les rapporteurs et les agents du Service de la concurrence».

§ 9. L'article 23, § 3, alinéa 1er, de la même loi est complété par la disposition suivante:

«Ils peuvent avoir recours aux agents de l'Administration de l'Inspection économique du Ministère des Affaires économiques.»

§ 10. À l'article 23, § 3, alinéa 5, de la même loi, les mots «entre 8 et 18 heures» sont remplacés par les mots «entre 5 et 21 heures».

§ 11. L'article 23, § 3, alinéa 6, de la même loi est remplacé par la disposition suivante:

«Dans l'accomplissement de leur mission, ils peuvent saisir sur place et apposer des scellés pour une durée qui ne peut pas dépasser 48 heures. Ces mesures sont constatées dans un procès-verbal. Une copie de ce procès-verbal est remise à la personne qui a fait l'objet de ces mesures.»

§ 12. L'avant-dernier alinéa de l'article 23, § 3, de la même loi est remplacé par la disposition suivante:

«Pour procéder à une perquisition, une saisie ou une apposition de scellés, les agents visés à l'alinéa 1er doivent en outre être porteurs d'un ordre de mission spécifique délivré par le corps de rapporteurs visé à l'article 14, § 2. Cet ordre de mission précise l'objet et le but de leur mission.»

§ 13. Het laatste lid van artikel 23, § 3, van dezelfde wet, wordt vervangen door de volgende bepaling:

«De verslaggevers kunnen deskundigen aanstellen wier raadgevende opdracht zij bepalen.»

§ 14. In artikel 23, § 4, van dezelfde wet worden de woorden «de verslaggevers en» ingevoegd tussen de woorden «de openbare besturen» en «de gemandateerde personeelsleden van de Dienst voor de Mededinging».

§ 15. In artikel 23, § 5, van dezelfde wet, worden de woorden «de verslaggevers en» ingevoegd tussen de woorden «hun onderzoeksbevoegdheid houden» en de woorden «de personeelsleden van de Dienst voor de Mededinging».

Artikel 12

In hoofdstuk III van dezelfde wet, wordt een afdeling IVbis ingevoegd, bevattend een artikel 24 ter vervanging van het bestaande artikel 24 en luidend als volgt:

«Afdeling IVbis. — Specifieke onderzoeksregels betreffende restrictieve mededingingspraktijken

Art. 24. — § 1. De verzoeken en de klachten betreffende de restrictieve mededingingspraktijken worden ingediend bij de Raad voor de Mededinging die ze voor onderzoek aan het korps verslaggevers overmaakt.

§ 2. Indien de verslaggever tot het besluit komt dat de klachten of verzoeken niet ontvankelijk of ongegrond zijn, legt hij aan de Raad een gemotiveerd voorstel tot sepot voor. Indien de Raad het wenselijk acht, maakt de verslaggever zijn voorstel bekend aan de klager en deelt hij hem mee dat hij het dossier op het secretariaat kan raadplegen, tegen betaling een kopie ervan kan krijgen en schriftelijke opmerkingen kan neerleggen bij de Raad.

De voorzitter van de Raad voor de Mededinging kan, op eigen initiatief of op verzoek van de belanghebbende ondernemingen, de mededeling weigeren van de stukken indien dit het zakegeheim zou schenden. In dit geval worden deze stukken uit het dossier verwijderd.

In afwijking van het vorige lid verwijdert de voorzitter van de Raad het stuk niet uit het dossier indien hij meent dat zij noodzakelijk is voor de beslissing en dat de mededeling ervan een nadeel met zich brengt dat kleiner is dan het nadeel dat zou voortvloeien uit een aantasting van de mededinging.

De voorzitter van de Raad kan, in alle gevallen, aan de partijen of aan de verslaggevers, een niet-

§ 13. Le dernier alinéa de l'article 23, § 3, de la même loi, est remplacé par la disposition suivante:

«Les rapporteurs peuvent commettre des experts dont ils déterminent la mission consultative.»

§ 14. À l'article 23, § 4, de la même loi, les mots «aux rapporteurs et» sont insérés entre les mots «prêter leur concours» et les mots «aux agents mandatés du Service de la concurrence».

§ 15. À l'article 23, § 5, de la même loi, les mots «les rapporteurs» sont insérés entre les mots «leur mission d'instruction» et les mots «les agents du Service de la concurrence se conforment».

Article 12

Une section IVbis, contenant un article 24 remplaçant l'actuel article 24 et rédigé comme suit, est insérée au chapitre III de la même loi:

«Section IVbis. — Règles d'instruction spécifiques aux pratiques restrictives de concurrence

Art. 24. — § 1er. Les demandes et les plaintes relatives aux pratiques restrictives de concurrence sont introduites devant le Conseil de la concurrence qui les transmet au corps de rapporteurs pour instruction.

§ 2. S'il conclut à l'irrecevabilité ou au non-fondement des plaintes ou demandes, le rapporteur soumet au Conseil une proposition motivée de classement. Si le Conseil l'estime opportun, le rapporteur notifie sa proposition au plaignant en lui indiquant qu'il peut consulter le dossier au secrétariat, en obtenir copie contre paiement et déposer des observations écrites auprès du Conseil.

Le président du Conseil de la concurrence peut refuser, d'initiative ou à la demande des entreprises intéressées, la communication des pièces dont la communication porterait atteinte au secret des affaires. Dans ce cas, ces pièces sont retirées du dossier.

Par dérogation à l'alinéa précédent, le président du Conseil ne retire pas la pièce du dossier s'il estime qu'elle est nécessaire à la décision et que sa divulgation entraîne un inconvénient inférieur à celui qui résulterait de l'atteinte à la concurrence.

Le président du Conseil peut, dans tous les cas, demander aux parties ou aux rapporteurs une version

vertrouwelijke versie vragen van de stukken waarvan de mededeling het zakelijke geheim zou schenden.

De beslissing van de Raad voor de Mededinging wat de grond van de zaak betreft, kan niet steunen op stukken die uit het dossier werden verwijderd.

Indien de Raad het voorstel tot sepot volgt, sepooneert hij het dossier. Indien de Raad het voorstel tot sepot niet volgt, stuurt hij het dossier terug naar de verslaggever, die het onderzoek voortzet.

§ 3. Op het einde van het onderzoek en vóór de mededeling van het verslag aan de betrokkenen, legt de verslaggever zijn verslag voor aan de Raad. Dit verslag omvat het onderzoeksverslag, een voorstel van opsomming van de punten van bezwaar en een voorstel tot beslissing.

§ 4. Indien de Raad van oordeel is dat andere punten van bezwaar dan deze die de verslaggever in aanmerking neemt moeten worden onderzocht, onderzoekt de verslaggever die en gaat hij desgevallend over tot een bijkomend onderzoek. Hij vervolledigt zijn verslag en legt het neer bij de Raad.»

Artikel 13

§ 1. In artikel 25, § 1, van de wet van 5 augustus 1991 worden de woorden «de Dienst voor de Mededinging» vervangen door de woorden «de Dienst voor de Mededinging en het korps verslaggevers».

§ 2. In artikel 25, § 2, van dezelfde wet, worden de woorden «de Dienst voor de Mededinging» vervangen door de woorden «de Dienst voor de Mededinging en het korps verslaggevers».

Artikel 14

Artikel 26 van dezelfde wet, wordt vervangen door de volgende bepaling:

«Art. 26. — De Dienst voor de Mededinging kan, ambtshalve of op verzoek van de minister of van de voorzitter van de Raad voor de Mededinging, algemene of sectoriële onderzoeken instellen of doen instellen indien er aanwijzingen zijn van het bestaan van door de artikelen 2, § 1, en 3 verboden praktijken. De bepalingen van artikel 23 zijn van overeenkomstige toepassing, uitgezonderd de leden 5 tot 8 van § 3.»

Artikel 15

Het opschrift van afdeling 5 van het hoofdstuk III van dezelfde wet, wordt vervangen door de volgende bepaling:

«Beslissing inzake restrictieve praktijken.»

non confidentielle des pièces dont la communication porterait atteinte au secret des affaires.

La décision du Conseil de la concurrence quant au fond ne peut être fondée sur les pièces retirées du dossier.

Si le Conseil suit la proposition de classement, il classe le dossier. Si le Conseil ne suit pas la proposition de classement, il renvoie l'affaire au rapporteur, qui poursuit l'instruction.

§ 3. Au terme de l'instruction et avant la communication du rapport aux intéressés, le rapporteur soumet au Conseil son rapport. Ce rapport comprend le rapport d'instruction, une proposition d'énoncé des griefs et une proposition de décision.

§ 4. Si le Conseil estime que d'autres griefs que ceux retenus par le rapporteur doivent faire l'objet d'un examen, le rapporteur les examine, et procède, s'il y a lieu, à une instruction complémentaire. Il complète son rapport et le dépose au Conseil.»

Article 13

§ 1er. À l'article 25, § 1er, de la loi du 5 août 1991, les mots «le Service de la concurrence» sont remplacés par les mots «le Service de la concurrence et le corps de rapporteurs».

§ 2. À l'article 25, § 2, de la même loi, les mots «le Service de la concurrence» sont remplacés par les mots «le Service de la concurrence et le corps de rapporteurs».

Article 14

L'article 26 de la même loi est remplacé par la disposition suivante:

«Art. 26. — Le Service de la concurrence peut, d'office ou à la demande du ministre ou du président du Conseil de la concurrence, procéder ou faire procéder à des enquêtes générales ou sectorielles s'il y a des indices de l'existence de pratiques prohibées par les articles 2, § 1er, et 3. Les dispositions de l'article 23 sont applicables par analogie, à l'exception des alinéas 5 à 8 du § 3.»

Article 15

L'intitulé de la section 5 du chapitre III de la même loi est remplacé par la disposition suivante:

«Décision en matière de pratiques restrictives.»

Artikel 16

§ 1. Artikel 27, § 1, eerste lid, van dezelfde wet wordt vervangen door de volgende bepaling:

« § 1. Na het neerleggen van het in artikel 24, § 3 of § 4, bedoelde verslag, stelt de verslaggever de ondernemingen wier activiteit het voorwerp heeft uitmaakt van het onderzoek hiervan op de hoogte, evenals de klager zo de Raad dit aangewezen acht, en verstuurt hen een kopie ten minste één maand vóór de datum van de zitting waarop de Raad de zaak zal onderzoeken. Hij brengt hen ter kennis dat zij op het secretariaat van de Raad voor de Mededinging inzage kunnen nemen van het dossier en tegen betaling een kopie ervan kunnen krijgen.

De voorzitter van de Raad voor de Mededinging kan, op eigen initiatief of op verzoek van de belanghebbende ondernemingen, de mededeling weigeren van de stukken indien dit het zakengeheim zou schenden. In dit geval worden deze stukken uit het dossier verwijderd.

In afwijking van het vorige lid verwijdert de voorzitter van de Raad het stuk niet uit het dossier indien hij meent dat het noodzakelijk is voor de beslissing en dat de mededeling ervan een kleiner nadeel met zich brengt dan het nadeel dat zou voortvloeien uit een aantasting van de mededinging.

De voorzitter van de Raad kan, in alle gevallen, aan de partijen of aan de verslaggevers een niet-vertrouwelijke versie vragen van de stukken waarvan de mededeling het zakengeheim zou schenden.

De beslissing van de Raad voor de Mededinging wat de grond betreft kan niet steunen op stukken die uit het dossier werden verwijderd.

De partijen dienen hun schriftelijke opmerkingen in. »

§ 2. In artikel 27, § 2, eerste lid, van dezelfde wet, worden de woorden « of concentratie » opgeheven.

§ 3. Artikel 27, § 2, derde lid, van dezelfde wet, wordt aangevuld met de volgende bepaling:

« Voor de economische sectoren die onder de controle of het toezicht van een openbare instelling of andere geëigende overheidsinstelling zijn geplaatst, worden deze instellingen of overheidslichamen geacht een voldoende belang te hebben.

In alle gevallen wordt de minister geacht een voldoende belang te hebben. »

§ 4. Artikel 27, § 2, vierde lid, van dezelfde wet wordt opgeheven.

§ 5. Artikel 27, § 2, zesde lid, van dezelfde wet wordt vervangen door de volgende bepaling:

« De Raad voor de Mededinging kan de verslaggever vragen een bijkomend verslag in te dienen, en ver-

Article 16

§ 1er. L'article 27, § 1er, alinéa 1er, de la même loi est remplacé par la disposition suivante:

« § 1er. Après le dépôt du rapport visé à l'article 24, § 3 ou § 4, le rapporteur en avise les entreprises dont l'activité a fait l'objet de l'instruction, ainsi que le plaignant si le Conseil le juge approprié, et leur envoie copie au moins un mois avant la date de l'audience au cours de laquelle le Conseil procédera à l'examen de l'affaire. Il porte à leur connaissance qu'ils peuvent consulter le dossier au secrétariat du Conseil de la concurrence et en obtenir copie contre paiement.

Le président du Conseil de la concurrence peut refuser, d'initiative ou à la demande des entreprises intéressées, la communication des pièces dont la communication porterait atteinte au secret des affaires. Dans ce cas, ces pièces sont retirées du dossier.

Par dérogation à l'alinéa précédent, le président du Conseil ne retire pas la pièce du dossier s'il estime qu'elle est nécessaire à la décision et que sa divulgation entraîne un inconvénient inférieur à celui qui résulterait de l'atteinte à la concurrence.

Le président du Conseil peut, dans tous les cas, demander aux parties ou aux rapporteurs une version non confidentielle des pièces dont la communication porterait atteinte au secret des affaires.

La décision du Conseil de la concurrence quant au fond ne peut être fondée sur les pièces retirées du dossier.

Les parties déposent leurs observations écrites. »

§ 2. À l'article 27, § 2, alinéa 1er, de la même loi, les mots « ou la concentration » sont abrogés.

§ 3. L'article 27, § 2, alinéa 3, de la même loi est complété par la disposition suivante:

« Dans les secteurs économiques placés sous le contrôle ou la surveillance d'un organisme public ou autre institution publique spécifique, ces organismes ou institutions sont à considérer comme justifiant d'un intérêt suffisant.

Dans tous les cas, le ministre est à considérer comme justifiant d'un intérêt suffisant. »

§ 4. L'article 27, § 2, alinéa 4, de la même loi est abrogé.

§ 5. L'article 27, § 2, alinéa 6, de la même loi est remplacé par la disposition suivante:

« Le Conseil de la concurrence peut demander au rapporteur de déposer un rapport complémentaire,

duidelijkt de elementen waarop dit verslag moet slaan. De verslaggever verricht daaromtrent, in voorkomend geval, een bijkomend onderzoek. Het verslag wordt aan de partijen meegedeeld door de verslaggever en ingediend bij de Raad voor de Mededinging. »

Artikel 17

§ 1. Artikel 28, § 1, van dezelfde wet, wordt vervangen door de volgende bepaling :

« § 1. De Koning kan, na raadpleging van de Raad voor de Mededinging en van de Commissie voor de Mededinging, bij besluit verklaren dat artikel 2, § 1, niet van toepassing is op categorieën overeenkomsten, besluiten en onderling afgestemde praktijken.

De Dienst legt, na het onderzoek, de Raad ter advies een verslag voor, dat het voorstel van reglement bij koninklijk besluit omvat.

Het besluit wordt met redenen omkleed. Het wordt in de Ministerraad overlegd, wanneer het afwijkt van het advies van de Raad voor de Mededinging. »

§ 2. In artikel 28, § 2, van dezelfde wet, worden de woorden « ministerieel besluit » vervangen door de woorden « koninklijk besluit ».

Artikel 18

In artikel 32, van dezelfde wet, worden de woorden « of krachtens deze wet » ingevoegd tussen het woord « Gemeenschap » en de woorden «, stelt de Raad ».

Artikel 19

In hoofdstuk III van dezelfde wet wordt een afdeling Vbis ingevoegd, bevattende de artikelen 32bis en 32ter en luidend als volgt:

« Afdeling Vbis

Onderzoek inzake concentratie

Art. 32bis. — De verslaggever stelt het onderzoek van de zaak in zodra hij de aanmelding, bedoeld in artikel 12, heeft ontvangen of, indien de te verstrekken inlichtingen onvolledig zijn, zodra hij de volledige inlichtingen heeft ontvangen.

Art. 32ter. — § 1. De verslaggever legt het dossier evenals zijn met redenen omkleed verslag voor aan de Raad voor de Mededinging. Het met redenen omkleed verslag omvat een voorstel tot beslissing.

§ 2. De verslaggever stuurt, ten minste vijftien dagen vóór de datum van de zitting tijdens welke de Raad zal overgaan tot het onderzoek van de zaak, een

en précisant les éléments sur lesquels il doit porter. Le rapporteur réalise, le cas échéant, un complément d'instruction à cet égard. Le rapport est communiqué aux parties par le rapporteur et déposé devant le Conseil de la concurrence. »

Article 17

§ 1er. L'article 28, § 1er, de la même loi est remplacé par la disposition suivante :

« § 1er. Le Roi peut, après consultation du Conseil de la concurrence et de la Commission de la concurrence, déclarer par arrêté que l'article 2, § 1er, n'est pas applicable à des catégories d'accords, de décisions et de pratiques concertées.

Le Service soumet au Conseil pour avis, au terme de l'instruction, un rapport contenant la proposition de règlement par arrêté royal.

L'arrêté est motivé. Il est délibéré en Conseil des ministres lorsqu'il s'écarte de l'avis du Conseil de la concurrence. »

§ 2. A l'article 28, § 2, de la même loi, les mots « arrêté ministériel » sont remplacés par les mots « arrêté royal ».

Article 18

À l'article 32 de la même loi, les mots « ou en vertu de la présente loi » sont insérés entre le mot « européenne » et les mots «, le Conseil ».

Article 19

Une section V bis, contenant les articles 32 bis et 32ter et rédigée comme suit, est insérée au chapitre III de la même loi :

« Section Vbis

Instruction en matière de concentration

Art. 32bis. — Le rapporteur procède à l'instruction de l'affaire dès réception de la notification visée à l'article 12 ou, si les renseignements à fournir sont incomplets, dès réception des renseignements complets.

Art. 32ter. — § 1er. Le rapporteur soumet le dossier ainsi que son rapport motivé au Conseil de la concurrence. Le rapport motivé contient une proposition de décision.

§ 2. Le rapporteur envoie, quinze jours au moins avant la date de l'audience au cours de laquelle le Conseil procédera à l'examen de l'affaire, une copie

kopie van zijn verslag aan de ondernemingen, waarvan de concentratie het voorwerp heeft uitgemaakt van het onderzoek; hij brengt hen ter kennis dat zij op het secretariaat inzage kunnen nemen van het dossier en tegen betaling een kopie ervan kunnen krijgen.

De Voorzitter van de Raad voor de Mededinging kan, op eigen initiatief of op verzoek van de belanghebbende ondernemingen, de mededeling van de stukken weigeren indien dit het zakengeheim zou schenden. In dit geval worden deze stukken uit het dossier verwijderd.»

In afwijking van het vorige lid verwijderd de Voorzitter van de Raad het stuk niet uit het dossier indien hij meent dat het noodzakelijk is voor de beslissing en dat de mededeling ervan een kleiner nadeel met zich brengt dan het nadeel dat zou voortvloeien uit de aantasting van de mededinging.

De Voorzitter van de Raad kan, in alle gevallen, aan de partijen of aan de verslaggevers een niet-vertrouwelijke versie vragen van de stukken waarvan de mededeling het zakengeheim zou schenden.

De beslissing van de Raad voor de Mededinging wat de grond betreft, kan niet steunen op de stukken die uit het dossier werden verwijderd.

Artikel 20

In hoofdstuk III van dezelfde wet wordt een afdeling Vter ingevoegd, bevattende het artikel 32 quater en luidend als volgt:

«Afdeling Vter

Beslissing inzake concentratie

Art. 32quater. — § 1. De Raad behandelt elke zaak ter zitting. Hij hoort de ondernemingen die aan de concentratie deelnemen.

Indien hij het nodig acht, hoort de Raad elke natuurlijke persoon of rechtspersoon.

§ 2. Indien natuurlijke personen of rechtspersonen, die een voldoende belang rechtvaardigen, vragen om gehoord te worden, wordt aan hun vraag tegevoet gekomen.

Voor de economische sectoren die onder de controle of het toezicht van een geëigende openbare instelling of ander overheidslichaam zijn geplaatst, worden deze instellingen of overheidslichamen geacht een voldoende belang te hebben.

De leden van de bestuursorganen of van de directieorganen van de ondernemingen die deelnemen aan de concentratie, evenals de vertegenwoordigers van de meest representatieve werknemers-organisaties van deze ondernemingen, of de personen die zij aan-

de son rapport aux entreprises dont la concentration a fait l'objet de l'instruction; il porte à leur connaissance qu'elles peuvent consulter le dossier au secrétariat et en prendre copie contre paiement.

Le Président du Conseil de la concurrence peut refuser, d'initiative ou à la demande des entreprises intéressées, la communication des pièces dont la communication porterait atteinte au secret des affaires. Dans ce cas, ces pièces sont retirées du dossier.

Par dérogation à l'alinéa précédent, le président du Conseil ne retire pas la pièce du dossier s'il estime qu'elle est nécessaire à la décision et que sa divulgation entraîne un inconvénient inférieur à celui qui résulterait de l'atteinte à la concurrence.

Le président du Conseil peut, dans tous les cas, demander aux parties ou aux rapporteurs une version non confidentielle des pièces dont la communication porterait atteinte au secret des affaires.

La décision du Conseil de la concurrence quant au fond ne peut être fondée sur les pièces retirées du dossier.»

Article 20

Une section V ter, contenant l'article 32 quater et rédigée comme suit, est insérée au chapitre III de la même loi:

«Section Vter

Décision en matière de concentration

Art. 32quater. — § 1er. Le Conseil instruit chaque affaire à l'audience. Il entend les entreprises parties à la concentration.

Quand il l'estime nécessaire, le Conseil entend toute personne physique ou morale.

§ 2. Si des personnes physiques ou morales justifiant d'un intérêt suffisant demandent à être entendues, il est fait droit à leur demande.

Dans les secteurs économiques placés sous le contrôle ou la surveillance d'un organisme public ou autre institution publique spécifique, ces organismes ou institutions sont à considérer comme justifiant d'un intérêt suffisant.

Les membres des organes d'administration ou de direction des entreprises participant à la concentration, ainsi que les représentants des organisations les plus représentatives des travailleurs de ces entreprises, ou ceux qu'ils désignent, sont à considérer comme

duiden, moeten worden geacht een voldoende belang te hebben. In dit geval krijgen zij toegang tot het dossier overeenkomstig de bepalingen van artikel 32ter.

In alle gevallen wordt de minister geacht een voldoende belang te hebben.

Het niet-verschijnen van de opgeroepen partijen of van hun mandataris doet geen afbreuk aan de geldigheid van de procedure.

§ 3. De Koning bepaalt de regels van de procedure voor de Raad evenals de voorwaarden tot het verkrijgen van kopieën. »

Artikel 21

§ 1. Artikel 33, § 1, van dezelfde wet, wordt vervangen door de volgende bepaling :

« § 1. Indien het onderzoek betrekking had op een concentratie, kan de Raad voor de Mededinging, bij een met redenen omklede beslissing, vaststellen dat :

1. de concentratie binnen het toepassingsgebied valt van deze wet;

2. de concentratie niet binnen het toepassingsgebied valt van deze wet. »

§ 2. Artikel 33, § 2, van dezelfde wet wordt vervangen door de volgende § :

« § 2.1. Indien de Raad voor de Mededinging vaststelt dat de concentratie binnen het toepassingsgebied valt van deze wet, kan hij bij dezelfde met redenen omklede beslissing vaststellen dat :

a) de concentratie toelaatbaar is. De aanmeldende partijen kunnen, tot op het ogenblik van de beslissing van de Raad, de voorwaarden van de concentratie wijzigen. In dit geval slaat de beslissing om de concentratie toe te laten op de aldus gewijzigde concentratie. Wanneer de Raad voor de Mededinging vaststelt dat de betrokken ondernemingen samen minder dan 25 % van de betrokken markt controleren, wordt de concentratie toelaatbaar verklaard;

b) de concentratie ernstige twijfels doet rijzen in verband met de toelaatbaarheid ervan. In dit geval beslist de Raad de procedure bepaald in § 3 in te stellen.

2. De beslissingen van de Raad bedoeld in punt 1 hierboven moeten met redenen omkleed zijn en binnen een maximum termijn van twee maanden genomen worden. Deze termijn begint te lopen vanaf de dag volgend op de dag van de ontvangst van de aanmelding of, wanneer de inlichtingen die bij de aanmelding moeten worden verstrekt onvolledig zijn, vanaf de dag volgend op de dag van de ontvangst van de volledige inlichtingen.

justifiant d'un intérêt suffisant. Dans ce cas, l'accès au dossier leur est ouvert conformément aux dispositions de l'article 32ter.

Dans tous les cas, le ministre est à considérer comme justifiant d'un intérêt suffisant.

Le défaut de comparution des parties convoquées ou de leur mandataire n'affecte pas la validité de la procédure.

§ 3. Le Roi fixe les règles de la procédure devant le Conseil ainsi que les conditions d'obtention de copies ».

Article 21

§ 1er. L'article 33, § 1er, de la même loi est remplacé par la disposition suivante :

« § 1er. Lorsque l'instruction a eu pour objet une concentration, le Conseil de la concurrence peut constater, par décision motivée, que :

1. la concentration tombe dans le champ d'application de la présente loi;

2. la concentration ne tombe pas dans le champ d'application de la présente loi. »

§ 2. L'article 33, § 2, de la même loi est remplacé par le § suivant :

« § 2.1. Si le Conseil de la concurrence constate que la concentration tombe dans le champ d'application de la présente loi, il peut constater, par la même décision motivée, que :

a) la concentration est admissible. Les parties notifiantes peuvent, jusqu'à la décision du Conseil, modifier les conditions de la concentration. Dans ce cas, la décision d'admettre la concentration porte sur la concentration ainsi modifiée. Lorsque le Conseil constate que les entreprises concernées contrôlent ensemble moins de 25% du marché concerné, la concentration est déclarée admissible;

b) la concentration soulève des doutes sérieux quant à son admissibilité. Dans ce cas, le Conseil décide d'engager la procédure prévue au § 3.

2. Les décisions du Conseil visées au point 1 ci-dessus doivent être motivées et intervenir dans un délai maximum de deux mois. Ce délai court à partir du lendemain du jour de la réception de la notification ou, si les renseignements à fournir lors de la notification sont incomplets, à partir du lendemain du jour de la réception des renseignements complets.

3. Indien de Raad geen beslissing genomen heeft na afloop van de termijn van twee maanden, wordt de concentratie als toelaatbaar beschouwd. »

§ 3. In artikel 33, § 3, eerste lid, van dezelfde wet, worden de woorden « § 2.2, c » vervangen door de woorden « § 2.1, c ».

§ 4. Artikel 33, § 3, lid 3, van dezelfde wet wordt aangevuld met de volgende bepaling :

« De beslissing tot toelaatbaarheid bedoeld in het huidige lid kan worden vergezeld van voorwaarden en lasten. »

§ 5. Artikel 33, § 5, van dezelfde wet wordt aangevuld met de volgende bepaling :

« De termijn bedoeld in paragraaf 3 van dit artikel kan niet verlengd worden tenzij op uitdrukkelijk verzoek van de partijen en ten hoogste voor de duur die zij voorstellen ».

Artikel 22

Artikel 34 van dezelfde wet wordt vervangen door de volgende bepaling :

« Artikel 34. — § 1. In geval van weigering van de concentratie of in geval van toelating van de concentratie onder voorbehoud van voorwaarden en verplichtingen bepaald door de Raad voor de Mededinging, kan de minister, op verzoek van de aanmeldende partijen die gezamenlijk optreden, de concentratie toelaten om redenen van algemeen belang, die het halen op het risico van een aantasting van de mededinging. Deze toelating kan niet worden onderworpen aan striktere voorwaarden en verplichtingen dan die welke zijn geformuleerd door de Raad voor de Mededinging.

§ 2. Het verzoek bedoeld in § 1 moet aan de minister worden gericht binnen de termijn van 30 dagen die volgt op de kennisgeving aan de partijen van de beslissing tot weigering of van de beslissing tot toelating, met voorwaarden en verplichtingen, uitgesproken door de Raad voor de Mededinging.

§ 3. De beslissing van de Raad bedoeld in paragraaf 1 wordt definitief in één van de volgende gevallen :

1° het verzoek bedoeld in § 1 niet binnen 30 dagen werd ingediend;

2° de aanmeldende partijen ervan hebben afgezien, vóór het verval van de termijn van 30 dagen, het verzoek bedoeld in § 1 in te dienen;

3° de minister de concentratie niet heeft toegelaten binnen de termijn van 30 dagen die volgt op het ogenblik van het indienen van het tot hem gerichte verzoek.

3. Si au terme du délai de deux mois, le Conseil n'a rendu aucune décision, la concentration est réputée admissible. »

§ 3. A l'article 33, § 3, alinéa 1er, de la même loi, les mots « au § 2.2, c » sont remplacés par les mots « au § 2.1, c ».

§ 4. L'article 33, § 3, alinéa 3, de la même loi est complété par la disposition suivante :

« La décision d'admissibilité visée au présent alinéa peut être assortie de conditions et charges. »

§ 5. L'article 33, § 5, de la même loi est complété par la disposition suivante :

« Le délai visé au paragraphe 3 du présent article ne peut être prorogé qu'à la demande expresse des parties et au maximum pour la durée que celles-ci proposent. »

Article 22

L'article 34 de la même loi est remplacé par la disposition suivante :

« Art. 34. — § 1er. En cas de refus ou en cas d'autorisation de concentration assortie de conditions et charges prononcées par le Conseil de la concurrence, le ministre peut, à la demande des parties notificantes agissant conjointement, autoriser la concentration pour des raisons d'intérêt général qui l'emportent sur le risque d'atteinte à la concurrence. Cette autorisation ne peut être assortie de conditions et charges plus strictes que celles formulées par le Conseil de la concurrence.

§ 2. La demande visée au § 1er doit être adressée au ministre dans le délai de 30 jours suivant la notification aux parties de la décision de refus ou d'autorisation assortie de conditions ou charges rendue par le Conseil de la concurrence.

§ 3. La décision du Conseil visée au paragraphe 1er devient définitive dans l'un des cas suivants :

1° la demande visée au § 1er n'a pas été introduite dans les 30 jours;

2° les parties notificantes ont renoncé, avant l'expiration du délai de 30 jours, à adresser la demande visée au § 1er;

3° le ministre n'a pas autorisé la concentration dans le délai de 30 jours suivant le dépôt de la demande qui lui est adressée.

§ 4. De Koning bepaalt de modaliteiten voor het indienen en het behandelen van het verzoek bij de minister."

Artikel 23

§ 1. In artikel 35, § 1, tweede lid, van dezelfde wet, worden de woorden «de Dienst voor de Mededinging» vervangen door de woorden «het korps verslaggevers», worden de woorden «de Dienst» vervangen door de woorden «het korps verslaggevers» en worden de woorden «die vijftien dagen niet mag overschrijden» opgeheven.

§ 2. In artikel 35, § 2, van dezelfde wet, worden de woorden «Binnen een termijn van vijftien dagen na ontvangst van het verslag» opgeheven.

§ 3. Artikel 35, § 3, van dezelfde wet wordt opgeheven.

Artikel 24

In artikel 36, § 2, van dezelfde wet, worden de woorden «artikel 33, § 1,» vervangen door de woorden «artikelen 33 en 34».

Artikel 25

In hoofdstuk III van dezelfde wet, wordt een afdeling VIIbis ingevoegd, bevattend een artikel 41 ter vervanging van het bestaande artikel 41 en luidend als volgt:

«Afdeling VIIbis

Publicatie en kennisgeving

Art. 41. — § 1. Zodra de Raad voor de Mededinging de aanmelding van concentratie heeft ontvangen, stuurt hij deze naar het Belgisch Staatsblad voor publicatie bij uittreksel. Deze publicatie omvat de namen van de ondernemingen die deel uitmaken van de concentratie.

§ 2. De beslissingen van de Raad voor de Mededinging of van zijn voorzitter, met inbegrip van de beslissingen bedoeld in de afdelingen 5 tot 7 van dit hoofdstuk, worden gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad en door het secretariaat van de Raad voor de Mededinging ter kennis gebracht van de ondernemingen waarvan de concentratie of de activiteiten het voorwerp hebben uitgemaakt van het onderzoek, als ook, in voorkomend geval, van de klager.

De beslissingen van de minister bedoeld in artikel 34 van deze wet worden gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad en ter kennis gebracht van de partijen die aan de concentratie hebben deelgenomen.

§ 4. Le Roi détermine les modalités d'introduction et de traitement de la demande auprès du ministre."

Article 23

§ 1er. À l'article 35, § 1er, alinéa 2, de la même loi, les mots «au Service de la concurrence» sont remplacés par les mots «au corps de rapporteurs», les mots «le Service» sont remplacés par les mots «le corps de rapporteurs» et les mots «qui ne peut dépasser quinze jours» sont abrogés.

§ 2. À l'article 35, § 2, de la même loi, les mots «Dans un délai de quinze jours à partir de la réception du rapport» sont supprimés.

§ 3. L'article 35, § 3, de la même loi est supprimé.

Article 24

À l'article 36, § 2, de la même loi, les mots «à l'article 33, § 1er,» sont remplacés par les mots «aux articles 33 et 34».

Article 25

Une section VIIbis, contenant un article 41 remplaçant l'actuel article 41 et rédigée comme suit, est insérée au chapitre III de la même loi :

«Section VIIbis

Publication et notification

Art. 41. — § 1er. Le Conseil de la concurrence communique, dès réception, toute notification de concentration au Moniteur belge pour publication par extrait. Cette publication comprend les noms des entreprises qui sont parties à la concentration.

§ 2. Les décisions du Conseil de la concurrence ou de son président, en ce compris celles visées aux sections 5 à 7 du présent chapitre, sont publiées au Moniteur belge et sont notifiées par le secrétariat du Conseil de la concurrence aux entreprises dont la concentration ou les activités ont fait l'objet de l'instruction ainsi que, le cas échéant, au plaignant.

Les décisions du ministre visées à l'article 34 de la présente loi sont publiées au Moniteur belge et sont notifiées aux parties à la concentration.

De beslissingen bedoeld in de vorige leden vermelden de partijen waarnaar de kennisgeving moet worden gestuurd.

De beslissingen bedoeld in de vorige leden worden onmiddellijk, in de vorm bestemd voor de publicatie in het Belgisch Staatsblad, aan de Commissie voor de Mededinging meegedeeld.

Bij deze publicatie en deze mededeling wordt rekening gehouden met het rechtmatige belang van de ondernemingen dat hun zakengeheimen niet openbaar worden gemaakt.

De kennisgeving en de publicatie van de beslissing van de Raad voor de Mededinging of van zijn voorzitter vermelden dat deze vatbaar is voor beroep bij het Hof van Beroep te Brussel binnen dertig dagen vanaf de publicatie in het Belgisch Staatsblad, uitgezonderd de beslissingen bedoeld in artikel 33.

De kennisgeving en de publicatie van de beslissing van de Raad voor de Mededinging bedoeld in artikel 33 vermelden dat deze vatbaar is voor beroep bij de Raad van State, wanneer zij definitief is, binnen dertig dagen vanaf de publicatie in het Belgisch Staatsblad van de definitieve beslissing of van een bericht waaruit blijkt dat de voorheen gepubliceerde beslissing definitief is geworden.

De kennisgeving en de publicatie van de beslissing van de minister bedoeld in artikel 34, § 1, vermelden dat deze vatbaar is voor beroep bij de Raad van State binnen dertig dagen vanaf de publicatie ervan in het Belgisch Staatsblad.»

Artikel 26

Artikel 42 van dezelfde wet wordt gewijzigd als volgt:

1° paragraaf 1, derde lid, wordt vervangen door de volgende vier leden:

«Het Hof van Beroep licht het korps verslaggevers in over elke prejudiciële vraag die aan het Hof wordt voorgelegd.

Het Hof van Beroep kan het korps verslaggevers verzoeken een onderzoek in te stellen. Dit onderzoek gebeurt volgens de procedure bepaald in dit hoofdstuk.

In afwijking van artikel 24, legt de verslaggever na het onderzoek zijn verslag voor aan het Hof van Beroep te Brussel. Dit verslag bevat een voorstel van antwoord op de prejudiciële vraag.

In alle gevallen kunnen de Raad voor de Mededinging en de minister elk hun schriftelijke opmerkingen indienen bij het Hof van Beroep. Zij kunnen het dossier raadplegen, zonder verplaatsing.»

Les décisions visées aux alinéas précédents mentionnent les parties à qui la notification doit être adressée.

Les décisions visées aux alinéas précédents sont communiquées sans délai, sous la forme destinée à la publication au Moniteur belge, à la Commission de la concurrence.

Lors de cette publication et de cette communication, il est tenu compte de l'intérêt légitime des entreprises à ce que leurs secrets d'affaires ne soient pas divulgués.

La notification et la publication de la décision du Conseil de la concurrence ou de son président mentionnent que celle-ci est susceptible de recours auprès de la Cour d'appel de Bruxelles dans les trente jours à compter de sa publication au Moniteur belge, à l'exception des décisions visées à l'article 33.

La notification et la publication de la décision du Conseil de la concurrence visée à l'article 33 mentionnent que celle-ci est susceptible de recours auprès du Conseil d'Etat, lorsqu'elle est définitive, dans les trente jours à compter de la publication au Moniteur belge de la décision définitive ou d'un avis selon lequel une décision antérieurement publiée est devenue définitive.

La notification et la publication de la décision du ministre visée à l'article 34, § 1er, mentionnent que celle-ci est susceptible de recours auprès du Conseil d'Etat dans les trente jours à compter de sa publication au Moniteur belge.»

Article 26

L'article 42 de la même loi est modifié comme suit:

1° le § 1er, troisième alinéa, est remplacé par les quatre alinéas suivants:

«La Cour d'appel informe le corps de rapporteurs de toute question préjudicielle qui lui est soumise.

La Cour d'appel peut requérir du corps de rapporteurs qu'il procède à une instruction. Cette instruction se fait suivant la procédure prévue par le présent chapitre.

Par dérogation à l'article 24, le rapporteur soumet son rapport à la Cour d'appel de Bruxelles au terme de l'instruction. Ce rapport contient une proposition de réponse à la question préjudicielle.

Dans tous les cas, le Conseil de la concurrence et le ministre peuvent chacun déposer leurs observations écrites devant la Cour d'appel. Ceux-ci peuvent consulter le dossier, sans déplacement.»

2° paragraaf 2 wordt gewijzigd als volgt:

a) in het eerste lid, worden de woorden «aan de Dienst voor de Mededinging en» ingevoegd tussen de woorden «dient binnen acht dagen,» en de woorden «aan de Raad voor de Mededinging».

b) in het tweede lid, worden de woorden «de Dienst voor de Mededinging en» ingevoegd tussen de woorden «zonder verwijl» en de woorden «de Raad voor de Mededinging».

Artikel 27

Artikel 43 van de wet van 5 augustus 1991 wordt vervangen door de volgende bepalingen:

«Art. 43. — § 1. Tegen de beslissingen van de Raad voor de Mededinging kan hoger beroep worden ingesteld bij het Hof van Beroep te Brussel, met uitzondering van de in artikel 33 bedoelde beslissingen.

Tegen de beslissingen van de Voorzitter van de Raad voor de Mededinging uitgesproken in toepassing van de artikelen 23, § 2.3, 35 en 40 kan eveneens hoger beroep, zoals bedoeld in het eerste lid, worden ingesteld, met uitzondering van de beslissingen betreffende de procedure inzake concentraties.

Hoger beroep kan worden ingesteld door de ondernemingen waarvan de activiteit het voorwerp heeft uitgemaakt van het onderzoek en door de klager als ook door alle personen die voor de Raad voor de Mededinging zijn verschenen. Hoger beroep kan eveneens worden ingesteld door de minister zonder dat deze enig belang moet bewijzen.

Het beroep wordt ingediend bij de griffie van het Hof van Beroep te Brussel door middel van een verzoekschrift, binnen een termijn van dertig dagen vanaf de kennisgeving of de publicatie van de beslissing van de Raad voor de Mededinging of van zijn voorzitter.

§ 2. Het verzoekschrift bevat op straffe van nietigheid:

1° aanduiding van dag, maand en jaar;

2° de naam, de voornaam, het beroep en de woonplaats van de verzoeker, indien het om een natuurlijke persoon gaat, evenals, in voorkomend geval, zijn inschrijvingsnummer in het handelsregister of in het ambachtsregister;

3° de benaming, de vorm, de maatschappelijke zetel en de identiteit en de hoedanigheid van de persoon of orgaan die hem vertegenwoordigt, indien het om een rechtspersoon gaat, evenals, in voorkomend geval, zijn inschrijvingsnummer in het handelsregister of in het ambachtsregister;

4° de vermelding van de beslissing waartegen hoger beroep wordt ingesteld;

2° le § 2 est modifié comme suit:

a) au premier alinéa, les mots «au Service de la concurrence et» sont insérés entre les mots «doit être communiqué» et les mots «au Conseil de la concurrence».

b) au deuxième alinéa, les mots «le Service de la concurrence et» sont insérés entre les mots «sans délai,» et les mots «le Conseil de la concurrence».

Article 27

L'article 43 de la loi du 5 août 1991 est remplacé par les dispositions suivantes:

«Art. 43. — § 1er. Les décisions du Conseil de la concurrence peuvent faire l'objet d'un recours devant la Cour d'appel de Bruxelles, à l'exception des décisions visées à l'article 33.

Les décisions du Président du Conseil de la concurrence rendues en application des articles 23, § 2.3, 35 et 40 peuvent également faire l'objet du recours visé au premier alinéa, à l'exception des décisions relatives à la procédure en matière de concentrations.

Le recours peut être introduit par les entreprises dont l'activité a fait l'objet de l'instruction et par le plaignant ainsi que par toute personne comparue devant le Conseil de la concurrence. Le recours peut également être introduit par le ministre, sans que celui-ci ne doive justifier d'aucun intérêt.

Le recours est introduit au greffe de la Cour d'appel de Bruxelles par requête dans un délai de trente jours à partir de la notification ou de la publication de la décision du Conseil de la concurrence ou de son président.

§ 2. La requête contient sous peine de nullité:

1° l'indication des jours, mois et an;

2° les nom, prénom, profession et domicile du requérant, s'il s'agit d'une personne physique, ainsi que, le cas échéant, son numéro d'inscription au registre de commerce ou au registre de l'artisanat;

3° la dénomination, la forme, le siège social et l'identité et la qualité de la personne ou l'organe qui la représente, s'il s'agit d'une personne morale, ainsi que, le cas échéant, son numéro d'inscription au registre de commerce ou au registre de l'artisanat;

4° la mention de la décision contre laquelle le recours est introduit;

5° in voorkomend geval, de namen, de voornamen, de woonplaats of, bij gebreke daarvan, de verblijfplaats of de benaming, de vorm en de maatschappelijke zetel van de partijen waaraan de kennisgeving van de beslissing diende te gebeuren;

6° de plaatsen, de dagen en het uur van verschijning;

7° de uiteenzetting van de punten van bezwaar;

8° de handtekening van de verzoeker of van zijn advocaat.

§ 3. Het hoger beroep schorst de beslissing van de Raad of die van de Voorzitter niet.

Het Hof van Beroep kan, op verzoek van de betrokkene en bij beslissing alvorens recht te doen, de verplichting tot het betalen van de geldboeten en dwangsommen schorsen, en zulks tot op de dag van de uitspraak van het arrest. Het Hof van Beroep kan, in voorkomend geval, bevelen dat het betaalde bedrag van de geldboeten en dwangsommen, aan de betrokkene wordt terugbetaald; het hoeft zich ook niet onmiddellijk uit te spreken over de teruggave van de betaalde geldboeten of dwangsommen, in de mate dat deze beslissing de grond van de zaak zou raken.

Het Hof van Beroep te Brussel kan op eigen initiatief of op verzoek van de belanghebbende ondernemingen, de mededeling van de stukken weigeren indien dit het zakengeheim zou schenden. In dit geval worden deze stukken uit het dossier verwijderd.

In afwijking van het vorige lid verwijdert het Hof van Beroep het stuk niet uit het dossier indien het meent dat het nodig is voor de beslissing en dat de mededeling ervan een kleiner nadeel met zich brengt dan het nadeel dat zou voortvloeien uit een aantasting van de mededinging.

Het Hof van Beroep kan in alle gevallen aan de partijen of aan de verslaggevers een niet-vertrouwelijke versie vragen van de stukken waarvan de mededeling het zakengeheim zou schenden.

De beslissing van het Hof van Beroep wat de grond betreft kan niet steunen op de stukken die overeenkomstig de vorige leden uit het dossier werden verwijderd.

De Raad voor de Mededinging en de minister kunnen elk hun schriftelijke opmerkingen bij het Hof van Beroep te Brussel indienen. Zij kunnen het dossier bij de griffie raadplegen, zonder verplaatsing.

De beslissingen van het Hof van Beroep worden bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad. »

Artikel 28

Een artikel 43 bis, luidend als volgt, wordt ingevoegd tussen de artikelen 43 en 44 van dezelfde wet:

« Art. 43bis. — § 1. Tegen de in artikel 33 bedoelde beslissingen van de Raad voor de Mededinging kan

5° le cas échéant, les noms, prénoms, domicile ou, à défaut, la résidence ou la dénomination, la forme et le siège social des parties à qui la décision a dû être notifiée;

6° l'indication des lieux, jours et heure de la comparution;

7° l'énonciation des griefs;

8° la signature du requérant ou de son avocat.

§ 3. Le recours ne suspend pas les décisions du Conseil ni celles du président.

La Cour d'appel peut, à la demande de l'intéressé et par décision avant dire droit, suspendre l'obligation de paiement des amendes et astreintes et ce jusqu'au jour du prononcé de l'arrêt. La Cour d'appel peut, s'il échet, ordonner la restitution à l'intéressé du montant versé des amendes et astreintes; elle peut également ne pas se prononcer immédiatement sur la restitution des amendes ou astreintes payées dans la mesure où cette décision serait liée au fond.

La Cour d'appel de Bruxelles peut refuser, d'initiative ou à la demande des entreprises intéressées, la communication des pièces dont la communication porterait atteinte au secret des affaires. Dans ce cas, ces pièces sont retirées du dossier.

Par dérogation à l'alinéa précédent, la Cour d'appel ne retire pas la pièce du dossier si elle estime qu'elle est nécessaire à la décision et que sa divulgation entraîne un inconvénient inférieur à celui qui résulterait de l'atteinte à la concurrence.

La Cour d'appel peut dans tous les cas demander aux parties ou aux rapporteurs une version non confidentielle des pièces dont la communication porterait atteinte au secret des affaires.

La décision de la Cour d'appel quant au fond ne peut être fondée sur les pièces retirées du dossier conformément aux alinéas précédents.

Le Conseil de la concurrence et le ministre peuvent chacun déposer leurs observations écrites au greffe de la Cour d'appel de Bruxelles. Ils peuvent consulter le dossier au greffe, sans déplacement.

Les décisions de la Cour d'appel sont publiées au Moniteur belge. »

Article 28

Un article 43bis, formulé comme suit, est inséré entre les articles 43 et 44 de la même loi:

« Art. 43bis. — § 1er. Les décisions du Conseil de la concurrence visées à l'article 33 peuvent faire l'objet

hoger beroep worden ingesteld bij de Raad van State, wanneer deze beslissingen definitief geworden zijn.

Tegen de in artikel 34, § 1, bedoelde beslissingen van de minister kan hoger beroep worden ingesteld bij de Raad van State.

Hoger beroep tegen de beslissing waarbij de Raad voor de Mededinging vaststelt dat een concentratie binnen het toepassingsgebied van deze wet valt en ernstige twijfels doet rijzen betreffende de toelaatbaarheid ervan kan slechts ingesteld worden op het ogenblik dat hoger beroep wordt ingesteld tegen de definitieve beslissing over de toelaatbaarheid, eventueel met voorwaarden en verplichtingen, of over de niet-toelaatbaarheid van de concentratie.

Inzake concentraties, kan tegen de beslissingen van de Voorzitter van de Raad voor de Mededinging, uitgesproken in toepassing van de artikelen 23, § 2.3, 35 en 40, eveneens een hoger beroep zoals bedoeld in het eerste lid worden ingesteld.

Het hoger beroep kan worden ingesteld door de ondernemingen waarvan de concentratie werd onderzocht alsook door alle personen die voor de Raad voor de Mededinging zijn verschenen.

Behalve indien de partijen een verzoek tot toelating zoals bedoeld in artikel 34, § 1, hebben ingediend, kan hoger beroep voor de Raad van State worden ingesteld door de minister zonder dat deze enig belang moet bewijzen.

Het beroep wordt ingediend bij de griffie van de Raad van State door middel van een verzoekschrift, binnen een termijn van dertig dagen na de kennisgeving of de publicatie van de definitieve beslissing of van het bericht waaruit blijkt dat een voorheen gepubliceerde beslissing definitief is geworden.

§ 2. Het verzoekschrift bevat op straffe van nietigheid:

1° de aanduiding van de dag, maand en jaar;

2° de naam, de voornaam, het beroep en de woonplaats van de verzoeker, indien het om een natuurlijke persoon gaat, evenals, in voorkomend geval, zijn inschrijvingsnummer in het handelsregister of in het ambachtsregister;

3° de benaming, de vorm, de maatschappelijke zetel en de identiteit en hoedanigheid van de persoon of het orgaan die hem vertegenwoordigt, indien het om een rechtspersoon gaat, evenals, in voorkomend geval, zijn inschrijvingsnummer in het handelsregister of in het ambachtsregister;

4° de vermelding van de beslissing waartegen het hoger beroep wordt ingesteld;

5° in voorkomend geval, de namen, de voornamen, de woonplaats of, bij gebreke daarvan, de ver-

d'un recours auprès du Conseil d'État, lorsqu'elles sont devenues définitives.

Les décisions du ministre visées à l'article 34, § 1er, peuvent faire l'objet d'un recours devant le Conseil d'État.

Le recours contre la décision par laquelle le Conseil de la concurrence constate qu'une concentration tombe dans le champ d'application de la présente loi et soulève des doutes sérieux quant à son admissibilité, ne peut être introduit qu'au moment de l'introduction du recours contre la décision définitive relative à l'admissibilité, éventuellement assortie de conditions ou charges, ou à la non-admissibilité de la concentration.

En matière de concentrations, les décisions du Président du Conseil de la concurrence rendues en application des articles 23, § 2.3, 35 et 40, peuvent également faire l'objet du recours visé au premier alinéa.

Le recours peut être introduit par les entreprises dont la concentration a fait l'objet de l'instruction ainsi que par toute personne comparue devant le Conseil de la concurrence.

Sauf si les parties notifiantes ont adressé une demande d'autorisation visée à l'article 34, § 1er, le recours devant le Conseil d'État peut être introduit par le ministre, sans que celui-ci ne doive justifier d'aucun intérêt.

Le recours est introduit au greffe du Conseil d'État par requête dans un délai de trente jours à partir de la notification ou de la publication de la décision définitive ou de l'avis selon lequel une décision antérieurement publiée est devenue définitive.

§ 2. La requête contient sous peine de nullité:

1° l'indication des jours, mois et an;

2° les nom, prénom, profession et domicile du requérant, s'il s'agit d'une personne physique, ainsi que, le cas échéant, son numéro d'inscription au registre de commerce ou au registre de l'artisanat;

3° la dénomination, la forme, le siège social et l'identité et la qualité de la personne ou l'organe qui la représente, s'il s'agit d'une personne morale, ainsi que, le cas échéant, son numéro d'inscription au registre de commerce ou au registre de l'artisanat;

4° la mention de la décision contre laquelle le recours est introduit;

5° le cas échéant, les noms, prénoms, domicile ou, à défaut, la résidence ou la dénomination, la forme et

blijfplaats of de benaming, de vorm en de maatschappelijke zetel van de partijen waaraan de kennisgeving van de beslissing diende te gebeuren;

6° de uiteenzetting van de punten van bezwaar;

7° de handtekening van de verzoeker of van zijn advocaat.

§ 3. Het hoger beroep schorst de beslissingen die het voorwerp van het hoger beroep uitmaken niet.

De Raad voor de Mededinging en de minister kunnen elk hun schriftelijke opmerkingen bij de Raad van State indienen. Zij kunnen het dossier bij de griffie raadplegen, zonder verplaatsing.

De Raad van State doet uitspraak inzake concentraties met voorrang boven alle andere zaken.

Inzake deze materie controleert de Raad van State de wettigheid van de beslissingen die het voorwerp uitmaken van het beroep.

In geval van annulatie van de beslissing door de Raad van State geniet de Raad voor de Mededinging of, naar gelang het geval, de minister een nieuwe termijn om uitspraak te doen. Deze termijn is dezelfde als de termijn bepaald in de artikelen 33 en 34. Hij vangt aan op het ogenblik waarop het annulatiearrest van de Raad van State wordt betekend.

Voor het overige zijn de regels betreffende de procedure voor de afdeling administratie van de Raad van State van toepassing. De Koning kan van deze procedureregels afwijken bij wijze van in Minister-raad overlegd koninklijk besluit. »

Artikel 29

In artikel 44, tweede lid, van dezelfde wet, worden de woorden « op artikel 23, § 3, zesde lid, en » ingevoegd tussen de woorden « Elke inbreuk » en de woorden « op het besluit bedoeld bij artikel 51 ».

Artikel 30

In artikel 46, § 1, tweede lid, van dezelfde wet, worden de woorden « en in het buitenland » opgeheven.

Artikel 31

In artikel 48, § 3, eerste lid, van dezelfde wet, worden de woorden « bij artikel 34 » vervangen door de woorden « bij artikel 41 ».

Artikel 32

§ 1. In artikel 49 van de wet van 5 augustus 1991 worden de woorden « De Dienst voor de Mededin-

le siège social des parties à qui la décision a dû être notifiée;

6° l'énonciation des griefs;

7° la signature du requérant ou de son avocat.

§ 3. Le recours ne suspend pas les décisions qui font l'objet du recours.

Le Conseil de la concurrence et le ministre peuvent chacun déposer leurs observations écrites au Conseil d'État. Ils peuvent consulter le dossier au greffe, sans déplacement.

Le Conseil d'État statue en matière de concentrations toutes affaires cessantes.

Dans cette matière, le Conseil d'État contrôle la légalité de décisions qui font l'objet du recours.

En cas d'annulation de la décision par le Conseil d'État, le Conseil de la concurrence ou, selon le cas, le ministre bénéficient d'un nouveau délai pour statuer. Ce délai est équivalent à celui prévu aux articles 33 et 34. Il prend cours à partir de la notification de l'arrêt en annulation du Conseil d'État.

Pour le surplus, les règles relatives à la procédure devant la section d'administration du Conseil d'État sont applicables. Le Roi peut déroger à ces règles de procédure, par arrêté délibéré en Conseil des ministres. »

Article 29

À l'article 44, alinéa 2, de la même loi, les mots « à l'article 23, § 3, alinéa 6, et » sont insérés entre les mots « Toute infraction » et les mots « à l'arrêté visé à l'article 51 ».

Article 30

À l'article 46, § 1er, alinéa 2, de la même loi, les mots « et à l'étranger » sont abrogés.

Article 31

À l'article 48, § 3, alinéa 1er, de la même loi, les mots « à l'article 34 » sont remplacés par les mots « à l'article 41 ».

Article 32

§ 1er. À l'article 49 de la loi du 5 août 1991, les mots « Le Service de la concurrence est chargé

ging wordt belast met het vervullen» vervangen door de woorden «De verslaggevers en de Dienst voor de Mededinging worden belast met het vervullen».

§ 2. In artikel 49, § 2, van dezelfde wet worden de woorden «De daartoe gemandateerde personeelsleden» vervangen door de woorden «De verslaggevers en de daartoe gemandateerde personeelsleden».

Artikel 33

Artikel 54 van dezelfde wet wordt aangevuld met de volgende bepaling:

«De Koning kan, bij een in Ministerraad overlegd besluit, de lijst vastleggen van de akten van rechtspleging, met inbegrip van de onderzoeksmaatregelen, waarvan de onkosten ten laste worden gelegd van de aanmeldende partijen of van de partijen die een inbreuk hebben gepleegd op deze wet.

De Koning kan, bij een in Ministerraad overlegd besluit, de betaling van een vergoeding voorschrijven waarvan hij het bedrag vastlegt, voor de volgende administratieve handelingen:

1° de inschrijving en de behandeling van een verzoek om negatieve verklaring bedoeld in artikel 6;

2° de inschrijving en de behandeling van een verzoek om individuele ontheffing op grond van artikel 2, § 3, aangemeld krachtens artikel 7 van deze wet;

De Koning kan, bij een in Ministerraad overlegd besluit, het bedrag, de voorwaarden en de modaliteiten ter inning van de onkosten en vergoedingen bedoeld in de voorgaande leden vastleggen.»

Artikel 34

Een artikel 56bis, luidend als volgt, wordt ingevoegd tussen de artikelen 56 en 57 van dezelfde wet:

«Art. 56 bis. — De Koning kan de bepalingen van deze wet en de bepalingen die deze uitdrukkelijk of impliciet zouden hebben gewijzigd op het ogenblik dat de coördinaties worden opgesteld, coördineren.

Daartoe kan Hij inzonderheid:

1° de ordening, de nummering en, in het algemeen, de voorstelling van de te coördineren bepalingen wijzigen;

2° de referenties wijzigen, die vervat zouden zijn in de te coördineren bepalingen om ze in overeenstemming te brengen met de nieuwe nummering;

3° de opstelling van de te coördineren bepalingen wijzigen om hun overeenstemming te waarborgen en om de terminologie ervan één te maken zonder dat er afbreuk kan worden gedaan aan de principes die vervat zijn in deze bepalingen.

d'accomplir» sont remplacés par les mots «Les rapporteurs et le Service de la concurrence sont chargés d'accomplir».

§ 2. À l'article 49, § 2, de la même loi, les mots «Les agents mandatés» sont remplacés par les mots «Les rapporteurs et les agents mandatés».

Article 33

L'article 54 de la même loi est complété par la disposition suivante:

«Le Roi peut, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, fixer la liste des actes de procédure, en ce compris notamment les mesures d'instruction, dont les frais sont mis à charge des parties notifiantes ou des parties ayant commis une infraction à la présente loi.

Le Roi peut, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, prévoir le paiement d'une redevance, dont il fixe le montant, pour les actes administratifs suivants:

1° l'enregistrement et le traitement d'une demande d'attestation négative visée à l'article 6;

2° l'enregistrement et le traitement d'une demande d'exemption individuelle sur base de l'article 2, § 3, notifiée en vertu de l'article 7 de la présente loi;

Le Roi peut, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, déterminer le montant, les conditions et les modalités de perception des frais et des redevances visés aux alinéas précédents.»

Article 34

Un article 56bis, rédigé comme suit, est inséré entre les articles 56 et 57 de la même loi:

«Art. 56bis. — Le Roi peut coordonner les dispositions de la présente loi et les dispositions qui les auraient expressément ou implicitement modifiées au moment où les coordinations seront établies.

À cette fin, Il peut notamment:

1° modifier l'ordre, le numérotage et, en général, la présentation des dispositions à coordonner;

2° modifier les références qui seraient contenues dans les dispositions à coordonner en vue de les mettre en concordance avec le numérotage nouveau;

3° modifier la rédaction des dispositions à coordonner en vue d'assurer leur concordance et d'en unifier la terminologie sans qu'il puisse être porté atteinte aux principes inscrits dans ces dispositions.

De coördinaties zullen het opschrift dragen zoals bepaald door de Koning. »

Artikel 35

Artikel 21 quinquies, § 1, eerste lid, van de wet van 9 juli 1975 betreffende de controle der verzekeringsondernemingen, ingevoegd bij koninklijk besluit van 12 augustus 1994, wordt als volgt aangevuld:

« 7° aan de verslaggevers en aan de personeelsleden van de Dienst voor de Mededinging, belast met het onderzoek, zoals bedoeld in de wet van 5 augustus 1991 tot bescherming van de economische mededinging. »

Artikel 36

§ 1. Artikel 99, § 1, eerste lid, van de wet van 22 maart 1993 betreffende het statuut en de controle op de kredietinstellingen wordt als volgt aangevuld:

« 11° aan de verslaggevers en aan de personeelsleden van de Dienst voor de Mededinging belast met het onderzoek, zoals bedoeld in de wet van 5 augustus 1991 tot bescherming van de economische mededinging. »

§ 2. Artikel 99, § 3, van dezelfde wet wordt aangevuld als volgt:

« 9° de verslaggevers en de personeelsleden van de Dienst voor de Mededinging belast met het onderzoek, zoals bedoeld in de wet van 5 augustus 1991 tot bescherming van de economische mededinging. »

Artikel 37

De Koning bepaalt de datum van inwerkingtreding van elk van de bepalingen van deze wet, met dien verstande dat deze wet ten laatste in werking treedt op de eerste dag van de zesde maand na die waarin ze is bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad. »

Verantwoording

I. INLEIDING

De wetgeving op de bescherming van de economische mededinging heeft tot doel de effectieve concurrentie tussen de economische agenten die op een bepaalde markt actief zijn in België te bevorderen en te vrijwaren.

De regelgeving inzake het eerbiedigen van de mededinging speelt een essentiële rol bij het behoud en de ontwikkeling van de concurrentiekracht van de ondernemingen.

Zij scherpt de motivatie van de ondernemingen aan om te kiezen voor betere technologieën en om de structurele onderbenutting van de middelen weg te werken. Zij draagt bij tot het verbeteren van de prestaties inzake economische productiviteit, efficiëntie, vernieuwing en dynamiek.

Les coordinations porteront l'intitulé déterminé par le Roi. »

Article 35

L'article 21 quinquies, § 1er, alinéa 1er, de la loi du 9 juillet 1975 relative au contrôle des entreprises d'assurance, introduit par l'arrêté royal du 12 août 1994, est complété comme suit:

« 7° aux rapporteurs et aux agents du Service de la concurrence chargés de l'instruction, visés dans la loi du 5 août 1991 sur la protection de la concurrence économique. »

Article 36

§ 1er. L'article 99, § 1er, alinéa 1er, de la loi du 22 mars 1993 relative au statut et au contrôle des établissements de crédit est complété comme suit:

« 11° aux rapporteurs et aux agents du Service de la concurrence chargés de l'instruction, visés dans la loi du 5 août 1991 sur la protection de la concurrence économique. »

§ 2. L'article 99, § 3, de la même loi est complété comme suit:

« 9° les rapporteurs et les agents du Service de la concurrence chargés de l'instruction, visés dans la loi du 5 août 1991 sur la protection de la concurrence économique. »

Article 37

Le Roi fixe la date de l'entrée en vigueur de chacune des dispositions de la présente loi, étant entendu que cette loi entre en vigueur au plus tard le premier jour du sixième mois qui suit celui au cours duquel elle aura été publiée au Moniteur belge. »

Justification

I. INTRODUCTION

La législation relative à la protection de la concurrence économique a pour objet de promouvoir et de sauvegarder la concurrence effective entre les agents économiques opérant en Belgique sur un marché déterminé.

La réglementation sur le respect de la concurrence a un rôle essentiel à jouer dans le maintien et le développement de la compétitivité des entreprises.

Elle accentue la motivation des entreprises à opter pour de meilleures technologies et à éliminer la sous-utilisation organisationnelle des ressources. Elle contribue à améliorer les performances en matière de productivité, d'efficacité, d'innovation et de dynamisme économiques.

Het eerbiedigen van de mededingingsregels leidt tot een verlaging van de prijzen, een grotere verscheidenheid, een hogere kwaliteit en betere diensten en dit in het voordeel van de consument.

In haar zevenentwintigste verslag over het mededingingsbeleid betreffende 1997, stelt de Europese Commissie vast dat de gevolgen van effectieve mededinging op de Europese markt in het bijzonder zichtbaar zijn op het vlak van de werkgelegenheid, het inkomsten- en het prijspeil.

De effectieve mededinging draagt eveneens bij tot een herverdeling van het welzijn. De bedrijven bieden kwaliteitsproducten en -diensten aan tegen prijzen die in verhouding staan tot de aangeboden kwaliteit. Daaruit volgt een toename van het welvaartspeil van de hele economie.

Verder stelt men een toename vast van het aantal concentraties, die het gevolg zijn van de mondialisering van de economie. De bedrijven trachten immers op deze manier een kritische omvang te bereiken en dit om verscheidene redenen. Deze redenen houden in het bijzonder verband met de financiering, met de ontwikkeling van activiteiten inzake onderzoek en ontwikkeling, met het betreden van een markt of met de verwezenlijking van schaalvergroting.

De voorafgaande controle van concentraties en het verbod op restrictieve mededingingspraktijken maken het de economische agenten mogelijk hun activiteiten te ontplooiën op een markt waar de grootst mogelijke zekerheid heerst.

De ontwikkeling van nieuwe technologieën, de verwezenlijking van de Europese eenheidsmarkt en de mondialisering van de economie zal de mededinging op de nationale markt doen toenemen.

In deze context blijkt dat een wetgeving op de bescherming van de economische mededinging op de nationale markt meer dan ooit noodzakelijk is.

In haar voornoemd verslag legt de Europese Commissie de nadruk op de noodzaak nationale mededingingsautoriteiten te behouden, enerzijds met het oog op de gedecentraliseerde toepassing van de mededingingsregels en, anderzijds, met het oog op het versterken van de samenwerking met de lidstaten voor de toepassing van de communautaire regels.

In deze context draagt effectieve mededinging bij tot de economische groei, tot het concurrentievermogen van de bedrijven, meer bepaald van de kleine en middelgrote ondernemingen, tot de bloei van onderzoek en ontwikkeling en tot de maximale voldoening van de verbruikers.

II. BEGINSELEN VAN DE WET VAN 5 AUGUSTUS 1991

De wet van 5 augustus 1991 heeft een systeem ingevoerd van voorafgaande controle op concentraties en van controle op de restrictieve mededingingspraktijken op de Belgische markt.

Deze wet bepaalt een procedure in twee fases:

1° het onderzoek van de zaken wordt uitgevoerd door de dienst voor de Mededinging, die deel uitmaakt van het ministerie van Economische Zaken;

2° de beslissing wordt genomen door de Raad voor de Mededinging.

De ratio legis, die aan de basis van dit evenwicht ligt, steunt op de volgende principes:

1° het algemeen economisch mededingingsbeleid valt onder de bevoegdheid van de Uitvoerende Macht, in de persoon van de minister tot wiens bevoegdheid Economische Zaken behoren;

2° de bevoegdheden inzake onderzoek enerzijds, en beslissing anderzijds, worden uitgeoefend door onderscheiden organen, wat de onpartijdigheid van het beslissingsorgaan ten goede moet komen;

Le respect des règles de concurrence entraîne, au bénéfice du consommateur, une diminution des prix, une plus grande diversité, une meilleure qualité et de meilleurs services.

Dans son vingt-septième rapport sur la politique de concurrence relatif à 1997, la Commission européenne constate que les effets d'une concurrence effective sur le marché européen concernent notamment l'emploi, le niveau des revenus et le niveau des prix.

La concurrence effective participe également à une redistribution du bien-être créé. Les entreprises offrent des produits et services de qualité, à des prix adaptés à la qualité offerte. Il en résulte un gain de prospérité pour l'ensemble de l'économie.

On assiste par ailleurs à un accroissement des concentrations qui sont la conséquence de la mondialisation de l'économie. Les entreprises cherchent ainsi à atteindre une taille critique, pour des raisons diverses. Ces raisons sont liées notamment au financement, au développement des activités de recherche et développement, à la pénétration d'un marché ou à la réalisation d'économies d'échelle.

Le contrôle préalable des concentrations et l'interdiction des pratiques restrictives de concurrence permettent aux agents économiques d'exercer leurs activités dans un marché où règne la plus grande sécurité possible.

Le développement des nouvelles technologies, de la réalisation du marché unique européen et de la mondialisation de l'économie va accroître la concurrence sur le marché national.

Dans ce contexte, une législation sur la protection de la concurrence économique sur le marché national s'avère plus que jamais nécessaire.

Dans son rapport précité, la Commission européenne insiste sur la nécessité du maintien des autorités nationales de concurrence, d'une part en vue de l'application décentralisée des règles de concurrence et d'autre part afin de renforcer la coopération avec les États membres pour l'application des règles communautaires.

Dans ce contexte, la concurrence effective contribue à la croissance économique, à la compétitivité des entreprises, notamment les petites et moyennes entreprises, à l'essor de la recherche et développement et à la satisfaction maximale des consommateurs.

II. PRINCIPES DE LA LOI DU 5 AOÛT 1991

La loi du 5 août 1991 a mis en place un système de contrôle préalable des concentrations et de contrôle des pratiques restrictives de concurrence sur le marché belge.

Cette loi prévoit une procédure en deux phases:

1° l'instruction des affaires est réalisée par le Service de la concurrence, qui fait partie du ministère des Affaires économiques;

2° la décision est prise par le Conseil de la concurrence.

La ratio legis qui se trouve à la base de cet équilibre repose sur les principes suivants:

1° la politique générale de la concurrence économique relève de la compétence de l'Exécutif, en la personne du ministre ayant les Affaires économiques dans ses attributions;

2° les compétences en matière d'instruction, d'une part, et de décision, d'autre part, relèvent d'organes distincts, dans un souci d'impartialité de l'organe décisionnel;

3° het onderzoek wordt uitgevoerd door de personeelsleden van de dienst voor de Mededinging; om een welbepaalde markt te onderzoeken, genieten deze personeelsleden voorrechten en beschikken zij over middelen waarover particulieren die een klacht wensen neer te leggen niet beschikken;

4° de beslissingen met betrekking tot bijzondere dossiers vallen onder de bevoegdheid van de Raad voor de Mededinging, die een administratief rechtscollege is, samengesteld uit onafhankelijke magistraten en deskundigen; deze samenstelling is een waarborg voor het toezicht op de eerbiediging van de rechten van de verdediging door de magistraten, die worden bijgestaan door de deskundigen, die hun kennis van het zakenleven inbrengen;

5° de beslissingen houden rekening met de weerslag van de restrictieve mededingingspraktijken op de Belgische markt; deze beslissingen zijn noodzakelijk om de bescherming van de economische mededinging op de betrokken markt te verzekeren; zij hebben bijgevolg niet enkel betrekking op geschillen tussen particulieren;

6° de beslissingen inzake de voorafgaande controle van de concentraties nemen de vorm aan van een controle van administratieve aard, waarvan het doel is te onderzoeken welke gevolgen een concentratie heeft op de betrokken Belgische markt; deze administratieve beslissingen hebben geen betrekking op geschillen tussen particulieren;

7° er kunnen ontheffingen per categorie worden toegekend bij besluit, om groepen overeenkomsten of onderling afgestemde feitelijke gedragingen die binnen het toepassingsgebied van de wet van 5 augustus 1991 vallen, toe te laten; deze algemene ontheffingen zijn van reglementaire aard en vallen buiten het kader van de individuele geschillen.

Alle Europese landen kennen een systeem waarbij de controle op concentraties en op restrictieve mededingingspraktijken een administratief controlemechanisme is.

Deze systemen zijn ontworpen als een instrument van een economisch mededingingsbeleid. Dit beleid valt rechtstreeks of onrechtstreeks onder de bevoegdheid van de regering, in de persoon van de minister tot wiens bevoegdheid de Economische Zaken behoren.

Reeds in 1991 vermeldt de memorie van toelichting bij de wet van 5 augustus 1991 dat de ervaring in het buitenland ons leert dat administratieve procedures het meest zijn aangewezen om mededingingspraktijken te controleren.

III. DOELSTELLINGEN VAN HET AMENDEMENT VAN DE REGERING

Het Regeringsakkoord bepaalt dat de regering de modernisering van de economische wetgeving zal voortzetten. In deze context voorziet het meer bepaald in een evaluatie van de wetgeving op de mededinging.

De modernisering van de wetgeving op de bescherming van de economische mededinging impliceert niet dat het evenwicht, dat door de wetgever van 1991 werd gewild, wordt gewijzigd. Het leek niettemin gepast de voornoemde beginselen te verduidelijken.

Rekening houdend met de moeilijkheden die werden ervaren bij de toepassing van de wet van 5 augustus 1991 blijkt het noodzakelijk de volgende doelstellingen na te streven:

1° de respectieve bevoegdheden van de organen die belast zijn met het onderzoek en met de beslissing moeten worden verduidelijkt, met eerbiediging van de voornoemde beginselen;

2° de minister van Economie bepaalt het algemeen beleid inzake economische mededinging; inzake concentraties neemt hij

3° l'instruction est effectuée par les agents du Service de la concurrence; pour enquêter sur un marché déterminé, ces agents bénéficient de prérogatives et de moyens dont les particuliers qui souhaitent introduire une plainte ne disposent pas;

4° les décisions relatives à des dossiers particuliers relèvent de la compétence du Conseil de la concurrence, qui est une juridiction administrative composée de magistrats et d'experts indépendants; cette composition garantit le contrôle du respect des droits de la défense par les magistrats, éclairés par les experts qui apportent leur connaissance de la vie des affaires;

5° les décisions tiennent compte des effets des pratiques restrictives de concurrence sur le marché belge; ces décisions sont motivées par la nécessité d'assurer la protection de la concurrence économique sur le marché concerné; elles ne concernent dès lors pas uniquement des contentieux entre particuliers;

6° les décisions relatives au contrôle préalable des concentrations relèvent d'un contrôle de nature administrative, dont l'objet est d'examiner les effets d'une concentration sur le marché belge concerné; ces décisions administratives n'ont pas trait à des litiges entre particuliers;

7° des exemptions par catégories peuvent être accordées par arrêté, pour autoriser des catégories d'ententes ou de pratiques concertées qui entrent dans le champ d'application de la loi du 5 août 1991; ces exemptions générales sont de nature réglementaire et dépassent le cadre des contentieux individuels.

L'ensemble des pays européens connaissent un système selon lequel le contrôle des concentrations et des pratiques restrictives de concurrence est un contrôle de nature administrative.

Ces systèmes sont conçus comme un instrument de la politique de concurrence économique. Celle-ci relève directement ou indirectement de la compétence du gouvernement, en la personne du ministre ayant les Affaires économiques dans ses attributions.

Déjà en 1991, l'exposé des motifs de la loi du 5 août 1991 mentionne que l'expérience étrangère nous apprend que les procédures administratives sont les plus indiquées en vue de contrôler les pratiques de concurrence.

III. OBJECTIFS DE L'AMENDEMENT DU GOUVERNEMENT

L'Accord de gouvernement prévoit que le gouvernement poursuivra la modernisation de la législation économique. Dans ce contexte, il prévoit notamment une évaluation de la législation sur la concurrence.

La modernisation de la législation sur la protection de la concurrence économique n'implique pas que l'équilibre voulu par le législateur de 1991 soit modifié. Il a néanmoins paru opportun de préciser les principes énoncés ci-avant.

Eu égard aux difficultés d'application de la loi du 5 août 1991, il paraît nécessaire de poursuivre les objectifs suivants:

1° les compétences respectives des organes chargés de l'instruction et de la décision doivent être précisées, dans le respect des principes énoncés ci-dessus;

2° le ministre de l'Économie définit la politique générale de la concurrence économique; en matière de concentrations, il prend,

desgevallend de beslissingen tot toelating, waarvan het doel de vrijwaring van het algemeen belang is;

3° de procedureregels moeten worden aangepast, enerzijds om een debat op tegenspraak mogelijk te maken en de rechten van de verdediging te waarborgen, en anderzijds, om rekening te houden met het belang dat de ondernemingen erbij hebben dat zakengeheimen worden beschermd.

Een wetsvoorstel tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek en van de wet van 5 augustus 1991 tot bescherming van de economische mededinging werd ingediend door senator Jacques D'Hooghe en consorten (Parl. stukken, Senaat, zitting 1996-1997, 28 april 1997, 1-614/1).

In dit voorstel worden dezelfde doelstellingen nagestreefd als deze die hierboven werden vermeld. Zelfs indien verschillen bestaan betreffende de concrete verwezenlijking van deze doelstellingen, steunen de wetsontwerpen in ruime mate op het vernoemde wetsvoorstel nr. 1-614/1.

Deze doelstellingen komen tot uiting in de aanpassingen van de wet van 5 augustus 1991, welke de hierna beschreven fundamentele opties bevatten.

IV. FUNDAMENTELE OPTIES

a) Het amendement van de regering brengt geen wijzigingen aan in de in punt II beschreven beginselen, die de basis vormen van de wet van 5 augustus 1991 tot bescherming van de economische mededinging.

b) De belangrijkste wijzigingen die het amendement van de regering bevat zijn de volgende:

1° de leiding van het onderzoek wordt toevertrouwd aan verslaggevers die deel uitmaken van het ministerie van Economische Zaken.

Deze verslaggevers genieten een administratief en geldelijk statuut, dat hun onafhankelijkheid waarborgt. Zij kunnen geen enkel bevel vragen of aanvaarden in het kader van de behandeling van specifieke zaken.

Zij moeten meer bepaald het onderzoek leiden, opdrachtsbevelen uitreiken aan de personeelsleden die belast zijn met de uitvoering van onderzoeksmaatregelen, het onderzoeksverslag opstellen en dit verslag aan de Raad voor de Mededinging voorstellen. De verslaggevers vormen een korps. Dit korps verdeelt de dossiers onder de verslaggevers. Het beraadslaagt over alles wat de organisatie van de onderzoeken aangaat. Deze beslissingswijze versterkt de onafhankelijkheid van de leiding van het onderzoek.

Het onderzoeksverslag omvat onder meer de uiteenzetting van de punten van bezwaar. De Raad kan eveneens punten van bezwaar opwerpen, die vervolgens dienen te worden onderzocht door de verslaggevers vóór zij aan de partijen worden meege-deeld.

Deze verduidelijkingen bieden enerzijds de mogelijkheid de eerbiediging van de rechten van de verdediging te bevorderen en anderzijds, de respectieve bevoegdheden van de mededingingsoverheden te verduidelijken, overeenkomstig de beginselen uiteengezet in de wet van 5 augustus 1991.

Voor de huiszoekingen in de woning blijft een mandaat nodig, dat vooraf door een onderzoeksrechter wordt afgeleverd, zoals dat nu reeds het geval is.

De onderzoeksmaatregelen waartoe de verslaggevers hebben beslist, worden uitgevoerd door de personeelsleden van de dienst voor de Mededinging, die deel uitmaakt van het ministerie van Economische Zaken.

s'il y a lieu, les décisions d'autorisation destinées à sauvegarder l'intérêt général;

3° les règles de procédure doivent être adaptées pour assurer un débat contradictoire et le respect des droits de la défense d'une part, et pour prendre en compte l'intérêt des entreprises à protéger les secrets d'affaires d'autre part.

Une proposition de loi modifiant le Code judiciaire et la loi du 5 août 1991 sur la protection de la concurrence économique a été déposée par le sénateur Jacques d'Hooghe et consorts (Doc. Parl., Sénat, session 1996-1997, 28 avril 1997, 1-614/1).

Cette proposition poursuit les mêmes objectifs que ceux cités ci-dessus. Même s'il existe des différences relatives à la mise en oeuvre de ces objectifs, les projets de loi sont largement inspirés de la proposition de loi n° 1-614/1 précitée.

Les objectifs sont traduits dans les adaptations de la loi du 5 août 1991 qui reprennent les options fondamentales décrites ci-après.

IV. OPTIONS FONDAMENTALES

a) L'amendement du gouvernement ne modifie pas les principes qui sous-tendent la loi du 5 août 1991 sur la protection de la concurrence économique, décrits au point II.

b) Les principales modifications contenues dans l'amendement du Gouvernement sont les suivantes:

1° la direction de l'instruction est confiée à des rapporteurs, qui font partie du ministère des Affaires économiques.

Ces rapporteurs bénéficient d'un statut administratif et pécuniaire garantissant leur indépendance. Ils ne peuvent en outre solliciter ni recevoir aucune injonction dans le cadre des affaires particulières.

Ils ont notamment pour mission de diriger l'instruction, de délivrer les ordres de mission aux agents chargés de l'exécution des mesures d'instruction, d'établir le rapport d'instruction et de le présenter au Conseil de la concurrence. Les rapporteurs forment un corps. Ce corps répartit les affaires entre les rapporteurs. Il délibère de toute question d'organisation des instructions. Ce mode de décision renforce l'indépendance de la direction de l'instruction.

Le rapport d'instruction contient notamment l'énoncé des griefs. Le Conseil peut également soulever des griefs, qui doivent alors être examinés par les rapporteurs avant la communication des griefs aux parties.

Ces précisions permettent, d'une part, de renforcer le respect des droits de la défense et, d'autre part, de préciser les compétences respectives des autorités de concurrence conformément aux principes énoncés dans la loi du 5 août 1991.

Les perquisitions domiciliaires continuent à nécessiter un mandat préalablement délivré par un juge d'instruction, comme c'est le cas actuellement.

Les mesures d'instruction décidées par les rapporteurs sont exécutées par les agents du Service de la concurrence, qui fait partie du ministère des Affaires économiques.

2° de beslissingen betreffende de restrictieve mededingingspraktijken en de concentraties worden zoals nu, door de Raad voor de Mededinging genomen;

3° wanneer de Raad voor de Mededinging beslist heeft dat een concentratie niet toelaatbaar is of toelaatbaar is middels bepaalde voorwaarden en verplichtingen, kunnen de aanmeldende partijen gezamenlijk aan de minister vragen om de concentratie toe te laten, om redenen van algemeen belang die het halen op het risico van een aantasting van de mededinging. In ieder geval loopt de toelating om een concentratie te realiseren niet vooruit op latere procedures, die worden ingesteld naar aanleiding van een eventueel misbruik van machtspositie;

4° de drempels vanaf welke de aanmeldingen van concentraties verplicht zijn, worden geherdefinieerd. Deze nieuwe definiëring biedt de mogelijkheid de rechtszekerheid voor de ondernemingen te waarborgen en te vermijden dat ondernemingen concentraties dienen aan te melden die geen impact hebben op de Belgische markt.

5° de besluiten inzake ontheffingen per categorie worden niet meer uitsluitend genomen op voorstel van de Raad voor de Mededinging, maar na raadpleging van de Raad voor de Mededinging en van de commissie voor de Mededinging;

6° de Koning is gemachtigd de kosten en vergoedingen vast te leggen, die ten laste zullen worden gelegd van de partijen die een verzoek indienen tot negatieve verklaring en individuele ontheffing, alsook van de partijen die een inbreuk hebben gepleegd op de wet van 5 augustus 1991;

7° er worden nog enkele andere aanpassingen aangebracht, met name betreffende de rechten van de verdediging, de bescherming van zakengeheimen, evenals betreffende de aard en de duur van de termijnen;

8° de rol van de minister voor het Hof van Beroep van Brussel wordt afgestemd op de rol die de minister heeft voor de Raad voor de Mededinging.

Deze aanpassingen zouden de mogelijkheid moeten bieden de doelstellingen bedoeld in punt III te verwezenlijken, te vermijden dat er moeilijkheden ontstaan inzake de toepassing en de interpretatie van de wet van 5 augustus 1991, en toch de principes te bekrachtigen die aan deze wet ten grondslag liggen.

V. Vergelijking tussen het wetsvoorstel en het amendement van de Regering

A. Doelstellingen en fundamentele opties

1. De eerste doelstelling bestaat erin de autonomie van de Dienst en de Raad voor de Mededinging te versterken

a) Wetsvoorstel

Om de autonomie van de Dienst en de Raad voor de Mededinging te versterken, voorziet het wetsvoorstel meer bepaald dat de bevoegdheden van de Dienst voor de Mededinging zullen worden overgeheveld naar een instelling van openbaar nut van categorie C, onder het gezag van de minister van Economie.

b) Amendement van de Regering

Het amendement van de Regering voorziet het scheppen van de functie verslaggever.

De verslaggevers vormen samen een college. Dat college is belast met de leiding van het onderzoek.

Om de autonomie van het onderzoek te versterken, vallen de verslaggevers onder een statuut dat hun onafhankelijkheid waar-

2° les décisions relatives aux pratiques restrictives de concurrence et aux concentrations continuent à être prises par le Conseil de la concurrence;

3° lorsque le Conseil de la concurrence a décidé qu'une concentration n'est pas admissible ou est admissible moyennant des conditions et charges, les parties notifiantes agissant conjointement peuvent demander au ministre d'autoriser la concentration, pour des raisons d'intérêt général qui l'emportent sur le risque d'atteinte à la concurrence. En tout état de cause, l'autorisation de réaliser une concentration ne préjuge pas d'actions ultérieures fondées sur un éventuel abus de position dominante;

4° les seuils à partir desquels les notifications de concentrations sont obligatoires sont redéfinis. Cette redéfinition permet de garantir la sécurité juridique pour les entreprises et d'éviter que les entreprises ne doivent notifier des concentrations qui n'ont pas d'impact sur le marché belge;

5° les arrêtés d'exemption par catégories ne sont plus pris exclusivement sur proposition du Conseil de la concurrence, mais après consultation du Conseil de la concurrence et de la Commission de la concurrence;

6° le Roi est habilité à fixer les frais et redevances qui seront mis à charge des parties qui introduisent une demande d'attestation négative et d'exemption individuelle, ainsi que des parties ayant commis une infraction à la loi du 5 août 1991;

7° d'autres adaptations sont apportées, notamment en ce qui concerne les droits de la défense, la protection des secrets d'affaires, ainsi que la nature et la durée des délais;

8° le rôle du ministre devant la Cour d'appel de Bruxelles est aligné sur celui du ministre devant le Conseil de la concurrence.

Ces adaptations devraient permettre d'atteindre les objectifs visés au point III et d'éviter les difficultés d'application et d'interprétation de la loi du 5 août 1991, tout en confirmant les principes qui sous-tendent cette loi.

V. Comparaison entre la proposition de loi et l'amendement du Gouvernement

A. Objectifs et options fondamentales

1. Le premier objectif consiste à renforcer l'autonomie du Service et du Conseil de la concurrence

a) Proposition de loi

Pour renforcer l'autonomie du Service et du Conseil de la concurrence, la proposition de loi prévoit notamment que les compétences du Service de la concurrence sont transférées à un organisme d'intérêt public de catégorie C, placé sous l'autorité du ministre de l'Économie.

b) Amendement du Gouvernement

L'amendement du Gouvernement prévoit la création de la fonction de rapporteurs.

Les rapporteurs forment ensemble un collège. Celui-ci est chargé de la direction des instructions.

Pour renforcer l'autonomie de l'instruction, les rapporteurs bénéficient d'un statut garantissant leur indépendance. Ils ne

borgt. Zij kunnen geen bevelen vragen of ontvangen in het kader van specifieke zaken.

2. Detweededoelstellingiseenduidijkerscheidingtevoorzien tussen de functies van onderzoek en van beslissing.

a) Wetsvoorstel

Volgens de ontwikkelingen bevat in het wetsvoorstel, draagt de versterking van de autonomie van beide instellingen bij tot een duidelijker scheiding tussen de functies van onderzoek en van beslissing.

b) Amendement van de Regering

Het amendement van de Regering voorziet dat de verslaggevers meer bepaald als opdracht hebben het onderzoek te leiden en huiszoekingsmandaten af te leveren.

Het lijkt inderdaad logisch om deze taken die momenteel vallen onder de bevoegdheid van de Voorzitter van de Raad voor de Mededinging toe te vertrouwen aan de verslaggevers.

De bedoeling is de scheiding tussen het onderzoek en de beslissing groter te maken.

Voor de huiszoeking in de woning blijft bovendien een bevelschrift vereist dat voorafgaandelijk door een onderzoeksrechter afgeleverd wordt, zoals dat nu het geval is.

3. De derde doelstelling is het versterken van de leiding van de onderzoeken enerzijds en van het voorzitterschap van de Raad voor de Mededinging anderzijds

Het wetsvoorstel voorziet in de oprichting van een raad van bestuur aan het hoofd van de Dienst voor de Mededinging.

Het amendement van de Regering voorziet dat het onderzoek geleid wordt door de verslaggevers die samen een college vormen.

Wat de versterking van het voorzitterschap van de Raad voor de Mededinging betreft, voorzien zowel het wetsvoorstel als het amendement van de Regering aan het wetsvoorstel nr 1-417 van de heren Senatoren Vandenberghe en Erdman dat de functie van voorzitter voltijds wordt uitgeoefend.

Om aan de opmerkingen van de Raad van State tegemoet te komen, voorziet het wetsvoorstel dat de leden van de Raad voor de Mededinging door de Wetgevende Kamers benoemd worden.

Het amendement van de Regering aan het wetsvoorstel nr 1-417 voorziet dat de leden van de Raad voor de Mededinging verder benoemd zullen blijven worden door de Koning bij een in Ministerraad overlegd besluit, en dat de voorzitter daarentegen zijn wedde blijft krijgen in de hoedanigheid van magistraat.

4. Devierdedoelstellingiseenbeterebeschermingvanderechten van de verdediging

a) Wetsvoorstel

Om een betere bescherming van de rechten op verdediging te waarborgen, voorziet het wetsvoorstel dat de Raad enkel uitspraak mag doen over de klachten waarover de partijen hun opmerkingen hebben mogen maken.

b) Amendement van de Regering

Het amendement van de Regering neemt eveneens dit principe over.

peuvent solliciter, ni recevoir d'injonctions dans le cadre des affaires particulières.

2. Le deuxième objectif est d'établir une séparation plus nette entre les fonctions d'instruction et de décision.

a) Proposition de loi

D'après les développements contenus dans la proposition de loi, le renforcement de l'autonomie des deux organes contribue à une séparation plus nette entre les fonctions d'instruction et de décision.

b) Amendement du Gouvernement

L'amendement du Gouvernement prévoit que les rapporteurs ont notamment pour mission de diriger l'instruction et de délivrer les mandats de perquisition.

Il paraît en effet logique de confier aux rapporteurs cette dernière tâche qui est actuellement dévolue au Président du Conseil de la concurrence.

L'objectif est de renforcer la séparation entre l'instruction et la décision.

Les perquisitions domiciliaires continuent en outre à nécessiter un mandat préalablement délivré par un juge d'instruction, comme c'est le cas actuellement.

3. Le troisième objectif est le renforcement de la direction des instructions d'une part et de la présidence du Conseil de la concurrence d'autre part.

La proposition de loi prévoit la création d'un conseil d'administration à la tête du Service de la concurrence.

L'amendement du Gouvernement prévoit que l'instruction est dirigée par les rapporteurs, qui forment ensemble un collège.

En ce qui concerne le renforcement de la présidence du Conseil de la concurrence, tant la proposition de loi que l'amendement du Gouvernement à la proposition de loi n° 1-417 des Sénateurs MM. Vandenberghe et Erdman prévoient que la fonction de président est exercée à temps plein.

Pour rencontrer les remarques formulées par le Conseil d'État, la proposition de loi prévoit que les membres du Conseil de la concurrence sont nommés par les Chambres législatives.

L'amendement du Gouvernement à la proposition n° 1-417 prévoit que les membres du Conseil de la concurrence continuent à être nommés par le Roi, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, et que les magistrats à temps plein, dont le président, continuent à percevoir leur traitement en qualité de magistrat.

4. Le quatrième objectif est de mieux protéger les droits de la défense

a) Proposition de loi

En vue d'assurer une meilleure protection des droits de la défense, la proposition de loi prévoit que le Conseil ne peut statuer que sur des griefs au sujet desquels les parties ont pu faire valoir leurs observations.

b) Amendement du Gouvernement

L'amendement du Gouvernement reprend également ce principe.

Bovendien voorziet het dat de opdracht van de verslaggevers onder andere bestaat uit het indienen van het onderzoeksverslag en uit het meedelen van de klachten vóór de Raad voor de Mededinging.

5. De vijfde doelstelling bestaat erin relevante en controleerbare drempels te creëren inzake concentratiecontroles

Zowel het wetsvoorstel als het amendement van de Regering herdefiniëren de drempels voor het aanmelden van de concentraties. De bedoeling van het amendement van de Regering is de rechtszekerheid voor de ondernemingen te waarborgen en het aantal concentraties die geanalyseerd moeten worden te beperken tot degene die een impact hebben op de Belgische markt.

6. De zesde doelstelling bestaat erin te waken over de financiële gevolgen

Zowel het wetsvoorstel als het amendement van de Regering geven aan de uitvoerende macht de mogelijkheid om de nodige maatregelen te treffen om enkele uitgaven te dekken die voortvloeien uit de toepassing van de wet van 5 augustus 1991.

B. Andere bepalingen van het amendement van de Regering

Het amendement van de Regering bevat bovendien de volgende bepalingen:

1° Wat de concentraties betreft, wordt voor de aanmeldende partijen, ingeval van weigering of voorwaardelijke toelating door de Raad voor de Mededinging, een bijkomend beroep geopend voor de minister van Economie.

Het is inderdaad noodzakelijk gebleken te voorzien dat er rekening zou kunnen gehouden worden met redenen van algemeen belang die het zouden halen op de risico's van aantasting van de concurrentie die gepaard gaan met een concentratie.

In ieder geval, gaat de toelating om een concentratie te verwezenlijken niet vooraf aan latere acties gebaseerd op een eventueel misbruik van machtspositie.

2° De ministeriële besluiten van ontheffing per categorieën worden niet meer genomen op voorstel van de Raad voor de Mededinging, maar na raadpleging van de Raad voor de Mededinging en van de Commissie voor de Mededinging.

3° De procedures inzake concentraties worden vereenvoudigd.

4° andere aanpassingen worden aangebracht, o.a. wat meer bepaald de bescherming van de zaakgeheimen betreft, of nog het statuut en de duur van de termijnen.

COMMENTAAR VAN DE ARTIKELEN

Artikel 1

Het wetsontwerp regelt een aangelegenheid zoals bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Het wetsontwerp betreft eveneens de gerechtelijke organisatie, in de mate waarin het de procedure voor het Hof van Beroep van Brussel en de Raad van State betreft.

Dit ontwerp regelt bijgevolg eveneens een bij artikel 77 van de Grondwet beoogde materie.

En outre, il prévoit que les rapporteurs ont entre autres pour mission de déposer le rapport d'instruction et de procéder à la communication des griefs devant le Conseil de la concurrence.

5. Le cinquième objectif consiste à créer des seuils pertinents et vérifiables en matière de contrôle des concentrations

Tant la proposition de loi que l'amendement du Gouvernement redéfinissent les seuils à partir desquels les concentrations doivent être notifiées. L'objectif de l'amendement est de garantir la sécurité juridique pour les entreprises et de réduire le nombre de concentrations à examiner à celles qui ont un impact sur le marché belge.

6. Le sixième objectif consiste à veiller aux conséquences financières

Tant la proposition de loi que l'amendement du Gouvernement donnent au pouvoir exécutif la possibilité de prendre les mesures nécessaires afin d'assurer la couverture des certaines dépenses résultant de l'application de la loi du 5 août 1991.

B. Autres dispositions de l'amendement du Gouvernement

L'amendement du Gouvernement contient en outre les dispositions suivantes:

1° En ce qui concerne les concentrations, un recours supplémentaire devant le ministre de l'Economie est ouvert aux parties notifiantes en cas de refus ou d'autorisation sous condition par le Conseil de la concurrence.

Il a en effet paru nécessaire de prévoir que puissent être prises en compte des raisons d'intérêt général qui l'emporteraient sur les risques d'atteinte à la concurrence liés à une concentration.

En tout état de cause, l'autorisation de réaliser une concentration ne préjuge pas d'actions ultérieures fondées sur un éventuel abus de position dominante.

2° Les arrêtés ministériels d'exemption par catégories ne sont plus pris sur proposition du Conseil de la concurrence, mais après consultation du Conseil de la concurrence et de la Commission de la concurrence.

3° Les procédures en matière de concentrations sont simplifiées.

4° d'autres adaptations sont apportées, notamment en ce qui concerne notamment la protection des secrets d'affaires, ou encore le statut et la durée des délais.

COMMENTAIRE DES ARTICLES

Article 1er

Le projet de loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Le projet de loi concerne également l'organisation judiciaire, dans la mesure où il concerne la procédure devant la Cour d'appel de Bruxelles et devant le Conseil d'Etat.

Ce projet règle dès lors également une matière visée à l'article 77 de la Constitution.

Artikel 2

De Koning is gemachtigd niet alleen de modaliteiten voor het indienen van verzoeken om negatieve verklaring, maar ook de wijze van behandeling van deze verzoeken te bepalen.

Met het oog op een administratieve vereenvoudiging, leek het wenselijk het neerleggen van verzoeken, klachten of aanmeldingen te centraliseren bij één enkel orgaan.

Het leek wenselijk dat dit orgaan de Raad voor de Mededinging zou zijn.

De Raad voor de Mededinging is immers het orgaan dat de beslissingen neemt en daarom het makkelijkst identificeerbaar is door de betrokkenen.

Bovendien heeft dit beslissings-orgaan de exclusieve bevoegdheid om te beslissen of een dossier wordt geseponeerd. Door te bepalen dat verzoeken, klachten of aanmeldingen bij de Raad worden ingediend, is deze onmiddellijk op de hoogte van elk ingediend dossier.

Deze verduidelijking komt tegemoet aan de wens beter de respectieve rol te omschrijven van de organen die belast zijn met de toepassing van de wet tot bescherming van de economische mededinging.

Naar aanleiding van het advies van de Raad van State wordt er gepreciseerd dat het het eerste lid van artikel 7, § 1, in ontwerp, is dat wordt gewijzigd.

Artikel 3

De aanmelding van de concentraties bedoeld in artikel 12 van de wet van 5 augustus 1991 is een verplichte formaliteit. Het is dan ook aangewezen precies te bepalen hoever deze verplichting, die ten laste is van de aanmeldende partijen, reikt.

De praktijk heeft aangetoond dat een criterium uitgedrukt in omzet, een gemakkelijk te bepalen criterium is. Dit criterium biedt dus rechtszekerheid aan de aanmeldende partijen, in zoverre het bepaalt hoever hun verplichtingen reiken.

Daarentegen is gebleken dat het criterium van 25 % marktaandeel moeilijker te bepalen is.

Eenzijds is de definitie van de betrokken markt een begrip dat vatbaar is voor verschillende beoordelingen.

Anderzijds kennen de aanmeldende partijen, zelfs al kennen zij hun omzet op een bepaalde markt, niet altijd de omzet van hun concurrenten op dezelfde markt.

Het is voor hen dus moeilijk het marktaandeel dat zij bezitten, te bepalen.

In haar advies van 28 juli 1997 over het Groenboek van de Europese Commissie betreffende het communautaire mededingings-beleid en de verticale afspraken, heeft de Commissie voor de Mededinging overigens de wens uitgedrukt dat er in de ontheffing per categorie geen criteria van marktaandelen worden ingevoerd, zij het in de vorm van een drempel of van een plafond, voor de toepassing ervan. Dit zou inderdaad onverenigbaar zijn met de nood aan rechtszekerheid voor de ondernemingen: problemen in verband met de geografische aflijning van de markt en volgens product (bv. problemen van vervanging), moeilijkheden om het marktaandeel te bepalen, het marktaandeel varieert in de tijd en kan variëren volgens het product .... Richtsnoeren formuleren over de definitie van de relevante markt kan geen doeltreffende oplossing voor het probleem vormen. (blz. 4 van het advies, vertaling).

Deze opmerkingen van de Commissie voor de Mededinging over het marktaandeelcriterium inzake aanmelding van onthef-

Article 2

Le Roi est habilité à déterminer, non seulement les modalités d'introduction des demandes d'attestation négative, mais aussi les modalités de traitement de ces demandes.

Dans un souci de simplification administrative, il a paru opportun de centraliser le dépôt des demandes, plaintes ou notifications auprès d'un seul organe.

Il a semblé opportun que cet organe soit le Conseil de la concurrence.

C'est en effet l'autorité décisionnelle qui est le plus aisément identifiable par les intéressés.

C'est en outre l'organe décisionnel qui a la compétence exclusive de décider du classement d'un dossier. En prévoyant le dépôt des demandes, plaintes ou notifications auprès du Conseil, celui-ci est immédiatement informé de tout dossier introduit.

Cette précision s'inscrit dans le souci de mieux définir les rôles respectifs des organes chargés de l'application de la loi sur la protection de la concurrence économique.

Suite à l'avis du Conseil d'Etat, il est précisé que c'est l'alinéa 1er de l'article 7, § 1er, en projet qui est modifié.

Article 3

La notification des concentrations visées par l'article 12 de la loi du 5 août 1991 constitue une formalité obligatoire. Il convient, dès lors, de définir avec précision l'étendue de cette obligation à charge des parties notifiantes.

La pratique a révélé qu'un critère exprimé en chiffre d'affaires constitue un critère aisé à définir. Ce critère offre dès lors une sécurité juridique pour les parties notifiantes, dans la mesure où il détermine l'étendue de leurs obligations.

Il est, par contre, apparu que le critère de 25% de part de marché est plus difficile à déterminer.

D'une part, la définition du marché concerné est une notion susceptible d'appréciations différentes.

D'autre part, les parties notifiantes, si elles connaissent le chiffre d'affaires qu'elles réalisent sur un marché déterminé, ne connaissent pas toujours le chiffre d'affaires réalisé par leurs concurrents sur le même marché.

Il leur est dès lors difficile de déterminer la part de marché qu'elles détiennent.

Dans son avis du 28 juillet 1997 relatif au Livre Vert de la Commission européenne sur la politique de la concurrence communautaire et les restrictions verticales, la Commission de la concurrence a, d'ailleurs, souhaité « que dans l'exemption par catégorie, il ne soit pas introduit de critères de parts de marché, que ce soit sous forme de seuil ou de plafond pour leur application. En effet, ceci serait incompatible avec le besoin de sécurité juridique pour les entreprises: problèmes liés à la délimitation géographique du marché et selon les produits (par ex. problèmes de substitution), difficulté à déterminer la part de marché, la part de marché varie dans le temps et peut varier selon le produit... (...). Formuler des lignes directrices à propos de la définition du marché relevant ne peut constituer une solution efficace au problème. » (page 4 de l'avis).

Ces observations formulées par la Commission de la concurrence relatives au critère de part de marché en matière de notifica-

ting per categorie gelden ook voor de aanmeldingen van concentraties.

Met het oog op rechtszekerheid en op een vermindering van de administratieve lasten, leek het wenselijk het criterium verbonden aan het marktaandeel te vervangen door een tweede criterium verbonden aan de omzet: minstens twee van de bij een concentratie betrokken ondernemingen moeten elk een omzet van minstens 400 miljoen Belgische frank op het Belgische grondgebied realiseren.

Het leek eveneens wenselijk het criterium van de omzet op wereldvlak van 3 miljard frank te vervangen door een criterium verbonden aan de omzet die gerealiseerd wordt op de nationale markt: minstens twee van de ondernemingen die aan de concentratie deelnemen, moeten samen een omzet van een miljard frank op de nationale markt realiseren.

Door deze criteria kan de verplichting worden vermeden een concentratie aan te melden met een beperkte impact op de mededinging op de nationale markt.

Deze criteria zouden een vermindering van het aantal concentraties die moeten worden aangemeld, met zich moeten brengen.

Inderdaad, op 26 november 1997 waren 214 concentraties aangemeld sinds de inwerkingtreding van de wet van 5 augustus 1991, op 1 april 1993. Van deze 214 concentraties hadden slechts 42 concentraties moeten worden aangemeld indien de bovenvermelde criteria van toepassing waren geweest.

De afschaffing van de drempel uitgedrukt in omzet kan daarentegen ondernemingen die de drempel van 25 % van het marktaandeel niet bereiken, maar die samen een omzet van een miljard op de nationale markt realiseren en waarvan twee ondernemingen elk 400 miljoen omzet op het nationale grondgebied verwezenlijken, onderwerpen aan de verplichting tot aanmelding.

In dat geval zal de Raad voor de Mededinging, reeds bij het onderzoek tijdens de eerste fase, moeten vaststellen dat de concentratie toelaatbaar is.

Deze bepaling wordt ingevoegd in artikel 33 van de wet van 5 augustus 1991 tot bescherming van de economische mededinging.

Deze bepalingen hebben als voordeel dat zij enkel criteria uitgedrukt in omzet in aanmerking nemen om de aanmeldingsverplichting van concentraties door de ondernemingen te bepalen. Daarbij behouden zij op onweerlegbare wijze de toelaatbaarheid van de concentratie, vanaf de eerste fase van het onderzoek, wanneer het marktaandeel lager is dan 25 %.

De dubbele drempel verbonden aan het omzetcijfer is trouwens het systeem dat door de Europese verordening betreffende de controle op de concentraties is bekrachtigd.

Naar aanleiding van het advies van de Raad van State wordt er gepreciseerd dat artikel 11, § 1 van de wet van 5 augustus 1991 werd gewijzigd door het koninklijk besluit van 31 maart 1995.

Artikel 4

§ 1. De wet van 5 augustus 1991 bepaalt dat de ondernemingen de concentraties moeten aanmelden binnen een termijn van één week vanaf het sluiten van de overeenkomst.

De praktijk heeft aangetoond dat deze termijn vaak te kort was voor de aanmeldende partijen.

Het leek dus wenselijk deze termijn tot een maand te verlengen.

§ 2. Artikel 12, § 5, eerste lid, van de wet van 5 augustus 1991 verwijst naar «de eerste periode van een maand onderzoek van de concentratie».

Het leek wenselijk deze termijn tot twee maanden te verlengen.

tion d'exemption par catégorie valent aussi pour les notifications de concentrations.

Dans un souci de sécurité juridique et de réduction des charges administratives, il a paru opportun de remplacer le critère lié à la part de marché par un second critère lié au chiffre d'affaires: il faut qu'au moins deux des entreprises concernées par une concentration réalisent chacune sur le territoire belge un chiffre d'affaires d'au moins 400 millions de francs belges.

Il a également paru opportun de remplacer le critère de chiffre d'affaires mondial de 3 milliards de francs, par un critère de chiffre d'affaires réalisé sur le marché national: il faut que deux au moins des entreprises qui participent à la concentration réalisent ensemble un chiffre d'affaires d'un milliard de francs sur le marché national.

Ces critères permettent d'éviter l'obligation de notifier une concentration dont l'impact sur la concurrence sur le marché national sera réduit.

Ces critères devraient entraîner une réduction du nombre des concentrations qui doivent être notifiées.

En effet, au 26 novembre 1997, 214 concentrations avaient été notifiées depuis l'entrée en application de la loi du 5 août 1991, le 1er avril 1993. Sur ces 214 concentrations, 42 concentrations auraient dû être notifiées s'il avait été fait application des critères décrits ci-dessus.

La suppression du seuil exprimé en chiffre d'affaires est, par contre, susceptible de soumettre à l'obligation de notifier, des entreprises qui n'atteignent pas le seuil de 25 % de part de marché, mais qui réalisent ensemble un milliard de chiffre d'affaires sur le marché national et dont deux entreprises réalisent chacune 400 millions de chiffres d'affaires sur le territoire national.

Dans ce cas, le Conseil de la concurrence devra constater, dès l'examen dans la première phase, que la concentration est admissible.

Cette disposition est insérée à l'article 33 de la loi du 5 août 1991 sur la protection de la concurrence économique.

Ces dispositions présentent l'avantage de retenir uniquement des critères exprimés en chiffre d'affaires pour déterminer l'obligation de notification de concentrations par les entreprises, tout en conservant, de manière irréfragable, l'admissibilité de la concentration, dès la première phase d'examen, lorsque la part de marché est inférieure à 25 %.

Le double seuil lié au chiffre d'affaires est d'ailleurs le système consacré par le règlement européen relatif au contrôle des concentrations.

Suite à l'avis du Conseil d'Etat, il est précisé que l'article 11, § 1er, de la loi du 5 août 1991 a été modifié par l'arrêté royal du 31 mars 1995.

Article 4

§ 1er. La loi du 5 août 1991 prévoit que les entreprises doivent notifier les concentrations dans un délai d'une semaine à partir de la conclusion de l'accord.

La pratique a démontré que ce délai s'avérait dans bien des cas trop court pour les entreprises notifiantes.

Il a dès lors paru opportun de porter ce délai à un mois.

§ 2. L'article 12, § 5, alinéa 1er, de la loi du 5 août 1991 fait référence à «la première période d'un mois d'examen de la concentration».

Il a paru opportun de porter ce délai à deux mois.

Artikel 33 in het ontwerp is immers zo opgevat dat aan de ondernemingen de mogelijkheid wordt verleend om voorstellen tot wijziging van hun concentratieproject te formuleren, opdat de concentratie reeds vanaf de eerste fase toelaatbaar kan worden verklaard.

De termijn van een maand, zoals nu, lijkt onvoldoende om tegevoet te komen aan voornoemde doelstelling.

Naar aanleiding van het advies van de Raad van State werd artikel 12, § 1, in ontwerp, in overeenstemming gebracht met artikel 7 in ontwerp. Dit laatste bepaalt inderdaad dat de aanmeldingen van de concentraties tot de Raad voor de Mededinging worden gericht en niet meer tot de Dienst voor de Mededinging.

Artikel 5

§ 1. Het leek wenselijk artikel 14 van de wet van 5 augustus 1991 betreffende de organisatie van de Dienst voor de Mededinging aan te vullen.

Dit artikel in ontwerp bevat de oprichting van de functie van verslaggevers. Het opschrift van afdeling 1 van hoofdstuk III wordt dientengevolge aangepast.

§ 2. Naar aanleiding van het advies van de Raad van State werd § 2 op het vlak van de wetgevingstechniek gewijzigd om de leesbaarheid te verbeteren.

1° Artikel 14 van de wet van 5 augustus 1991 bepaalt dat de Dienst voor de Mededinging van het Ministerie van Economische Zaken belast is met het opsporen en vaststellen van restrictieve mededingingspraktijken.

De term «vaststelling» scheidt verwarring en heeft trouwens altijd kritiek gekregen vanwege de rechtsleer. De vaststelling van een restrictieve praktijk valt inderdaad onder de bevoegdheid van het beslissingsorgaan. Om elke dubbelzinnigheid te vermijden wat de respectieve bevoegdheden betreft van de organen belast met de mededinging, wordt de term «vaststelling» vervangen door de term «onderzoek».

2° Artikel 14 wordt aangevuld met een § 2.

Het leek wenselijk de respectieve bevoegdheden van de onderzoeks- en beslissingsorganen te verduidelijken. Daarom leek het wenselijk in de wet de opdrachten en het statuut van de personeelsleden belast met het onderzoek, te definiëren.

In paragraaf 2 wordt er eveneens naar gestreefd waarborgen in de wet op te nemen betreffende de onafhankelijkheid en de bevoegdheid van het onderzoek der zaken.

De Dienst voor de Mededinging blijft onder de leiding van de leidinggevende ambtenaar. Deze oefent een algemene bevoegdheid uit voor alle materies die niet vallen onder de opdrachten die werden toevertrouwd aan de hieronder genoemde verslaggevers.

De term «verslaggevers» legt de nadruk op hun belangrijkste opdracht, die erin bestaat, na het onderzoek waarover ze de leiding hebben, een onderzoeksverslag op te stellen en aan de Raad voor de Mededinging voor te stellen. Er wordt een korps verslaggevers ingesteld bij de Dienst voor de Mededinging. Dit houdt in dat zij op administratief vlak afhangen van de Directeur-generaal van wie de Dienst afhangt.

Naar aanleiding van het advies van de Raad van State werden nadere bepalingen betreffende het administratief en geldelijk statuut in de tekst van artikel 14, § 2, in ontwerp, ingevoegd. Er wordt inzonderheid gepreciseerd dat de verslaggevers een administratief en geldelijk statuut hebben dat hun onafhankelijkheid waarborgt.

Naar aanleiding van het advies van de Raad van State werd er eveneens verduidelijkt dat de verslaggevers gerecruteerd worden

L'article 33 en projet est en effet conçu pour permettre aux entreprises de formuler des propositions de modifications à leur projet de concentration, afin que la concentration puisse être déclarée admissible dès la première phase.

Le délai d'un mois actuellement prévu paraît insuffisant pour rencontrer l'objectif précité.

Suite à l'avis du Conseil d'Etat, l'article 12, § 1er, en projet a été mis en concordance avec l'article 7 en projet. Ce dernier prévoit en effet que les notifications des concentrations sont adressées au Conseil de la concurrence, et non plus au Service de la concurrence.

Article 5

§ 1er. Il a paru opportun de compléter l'article 14 de la loi du 5 août 1991 relatif à l'organisation du Service de la concurrence.

Cet article en projet porte la création de la fonction de rapporteurs. L'intitulé de la section 1ère du chapitre III est adapté en conséquence.

§ 2. Suite à l'avis du Conseil d'Etat, le § 2 a été modifié sur le plan légistique, afin d'améliorer la lisibilité.

1° L'article 14 de la loi du 5 août 1991 prévoit que le Service de la concurrence du Ministère des Affaires économiques est chargé de la recherche et de la constatation des pratiques restrictives de concurrence.

Le terme «constatation» prête à confusion et a d'ailleurs toujours été critiqué par la doctrine. La constatation d'une pratique restrictive relève en effet de l'organe décisionnel. En vue d'éviter toute ambiguïté quant aux compétences respectives des organes chargés de concurrence, le terme «constatation» est remplacé par le terme «examen».

2° L'article 14 est complété par un § 2.

Il a paru opportun de préciser les compétences respectives des organes d'instruction et de décision. Dans cette optique, il a semblé opportun de définir dans la loi les missions et le statut des agents chargés de diriger l'instruction.

Le paragraphe 2 participe au souci de garantir dans la loi l'indépendance et la compétence dans l'instruction des affaires.

Le Service de la concurrence continue à être dirigé par le fonctionnaire dirigeant. Celui-ci exerce une compétence générale pour toutes les matières qui ne relèvent pas des missions confiées aux rapporteurs décrites ci-après.

Le terme «rapporteurs» insiste sur la mission principale de ceux-ci, qui consiste à établir et présenter au Conseil de la concurrence un rapport d'instruction, au terme de l'instruction dont ils assurent la direction. Un corps de rapporteurs est institué auprès du Service de la concurrence. Ceci implique qu'ils dépendent, sur le plan administratif, du Directeur Général dont dépend le Service.

Suite à l'avis du Conseil d'Etat, des précisions concernant le statut administratif et pécuniaire des rapporteurs ont été insérées dans le texte de l'article 14, § 2, en projet. Il est notamment précisé que les rapporteurs bénéficient d'un statut administratif et pécuniaire garantissant leur indépendance.

Suite à l'avis du Conseil d'Etat, il est également précisé que les rapporteurs sont recrutés par concours. Ils doivent en outre être

door middel van een examen. Zij moeten bovendien houder zijn van een diploma van doctor of licentiaat in de rechten of van licentiaat in de economie. Zij moeten bovendien blij kunnen geven van een nuttige ervaring van ten minste drie jaar inzake mededinging.

Ze zijn echter onafhankelijk bij het uitoefenen van hun opdrachten, namelijk:

1° de leiding en de organisatie van het onderzoek van de krachtens de wet van 5 augustus 1991 ingediende zaken;

2° het afleveren van de opdrachtsbevelen aan de personeelsleden van de Dienst, met inbegrip van de opdrachten bedoeld in artikel 23 van de wet van 5 augustus 1991;

3° het opstellen en het voorstellen aan de Raad voor de Mededinging van het onderzoeksverslag.

Paragraaf 2 bepaalt immers dat zij geen enkel uitdrukkelijk bevel kunnen vragen of aanvaarden over de behandeling van specifieke zaken.

In de praktijk deelt de minister het jaarlijks verslag mee aan de Wetgevende Kamers zoals het werd goedgekeurd door de Raad voor de Mededinging, zonder wijziging of aanvulling.

Deze praktijk lijkt in overeenstemming te zijn met de onafhankelijkheid die de wet aan de Raad voor de Mededinging toekent.

Het leek dus gepast de praktijk te bevestigen en daarbij te verduidelijken dat de Raad voor de Mededinging jaarlijks aan de minister een verslag over de toepassing van de wet stuurt en niet meer voorlegt. Er wordt eveneens bepaald dat de Raad voor de Mededinging zijn verslag tegelijkertijd aan de minister en aan de Wetgevende Kamers toestuert.

Artikel 10

Het wetsvoorstel nr 1-417/1 (Senaat, 1995-1996) dat een aangelegenheid regelt zoals bedoeld in artikel 77 van de Grondwet bepaalt dat de functie van voorzitter van de Raad voltijds wordt uitgeoefend. Deze bepalingen regelen de wedde van de voorzitter.

Het leek dan ook wenselijk de termen «aan de voorzitter en» van artikel 20 van de wet van 5 augustus 1991 te schrappen. Dit artikel bepaalt immers dat de Koning het bedrag van de vergoedingen die worden toegekend aan de voorzitter en aan de leden van de Raad, vastlegt.

Deze schrapping heeft niet als gevolg dat de Koning het bedrag van andere kosten dan de wedde van de voorzitter, niet zou kunnen vastleggen ten gunste van de voorzitter.

De Koning blijft inderdaad gemachtigd om het bedrag van de vergoedingen voor de leden van de Raad, met inbegrip van die van de voorzitter, vast te leggen.

Artikel 11

§ 1. Artikel 23, § 1, van de wet van 5 augustus 1991 heeft uitsluitend tot doel te verduidelijken welke handelingen aanleiding kunnen geven tot een onderzoek.

Het gaat er hier niet om de bevoegdheden voor het onderzoek zelf te bepalen.

Het leek dan ook wenselijk de termen «door de Dienst voor de Mededinging» te schrappen.

§ 2. Naar aanleiding van het advies van de Raad van State werd er verduidelijkt dat een onderzoek kan worden opgestart in geval van niet-naleving van een beslissing inzake concentraties.

titulaires d'un diplôme de doctorat ou de licence en droit ou de licence en économie. Ils doivent pouvoir justifier d'une expérience utile d'au moins trois ans en matière de concurrence.

Ils sont cependant indépendants pour l'exercice de leurs missions, à savoir:

1° la direction et l'organisation de l'instruction des affaires introduites en vertu de la loi du 5 août 1991;

2° la délivrance des ordres de mission aux agents du Service, y compris ceux visés à l'article 23 de la loi du 5 août 1991;

3° l'établissement et la présentation du rapport d'instruction au Conseil de la concurrence.

Le paragraphe 2 prévoit en effet qu'ils ne peuvent notamment solliciter ni accepter aucune injonction concernant le traitement des affaires particulières.

En pratique, le ministre communique aux Chambres législatives le rapport annuel tel qu'il a été approuvé par le Conseil de la concurrence, sans modification ni complément.

Cette pratique paraît conforme à l'indépendance que la loi reconnaît au Conseil de la concurrence.

Il a dès lors paru opportun de confirmer la pratique en précisant que le Conseil de la concurrence transmet — et non plus soumet — annuellement au ministre un rapport sur l'application de la loi. Il est également prévu que le Conseil de la concurrence communique simultanément son rapport annuel au ministre et aux Chambres législatives.

Article 10

La proposition de loi n° 1-417/1 (Sénat, 1995-1996) réglant une matière visée à l'article 77 de la Constitution prévoit que la fonction de président du Conseil est exercée à temps plein. Ces dispositions règlent le traitement du président.

Il a dès lors paru opportun de supprimer les termes «au président et» de l'article 20 de la loi du 5 août 1991. Cet article prévoit en effet que le Roi fixe le montant des allocations attribuées au président et aux membres du Conseil.

Cette suppression n'a pas pour conséquence que le Roi ne pourrait fixer le montant d'autres frais que le traitement du président en faveur du président.

Le Roi reste en effet habilité à fixer le montant des allocations des membres du Conseil, en ce compris celles du président.

Article 11

§ 1er. L'article 23, § 1er, de la loi du 5 août 1991 a exclusivement pour objet de préciser les actes qui peuvent déclencher une instruction.

Il ne s'agit pas ici de définir les compétences pour l'instruction elle-même.

Il a dès lors paru opportun de supprimer les termes «par le Service de la concurrence».

§ 2. Suite à l'avis du Conseil d'Etat, il est précisé qu'une instruction peut être entamée en cas de non-respect d'une décision en matière de concentrations.

Deze aanpassing biedt aan de Raad voor de Mededinging de mogelijkheid om vast te stellen, maar dan in de hoedanigheid van administratief rechtscollege, of een beslissing inzake concentraties werd nageleefd.

In geval van niet-naleving van deze beslissing stelt de Raad voor de Mededinging dit vast en legt hij desgevallend een dwangsom op.

§ 3. Artikel 23, § 1, *d*), van de wet van 5 augustus 1991 bepaalt dat het onderzoek kan gebeuren op verzoek van een geëigende openbare instelling of ander overheidslichaam, belast met het toezicht of de controle op een economische sector.

Het leek wenselijk te bepalen dat het onderzoek ook kan gebeuren op verzoek van de minister van Kleine en Middelgrote Ondernemingen, in het geval van restrictieve mededingingspraktijken of in het geval van een inbreuk op de verplichting tot aanmelding van een concentratie.

§ 4. Artikel 23, § 1, *e*), en artikel 28 van de wet van 5 augustus 1991 bepalen dat de Raad voor de Mededinging, na raadpleging van de Commissie voor de Mededinging, aan de minister kan voorstellen bij ministerieel besluit bepaalde groepen overeenkomsten, besluiten en onderling afgestemde feitelijke gedragingen bedoeld in artikel 2, § 1, van de wet van 5 augustus 1991, te ontheffen.

Deze bepalingen houden in dat de Raad voor de Mededinging een exclusieve bevoegdheid heeft om een ontheffing per categorie voor te stellen. Indien er geen dergelijk voorstel is, kan er geen enkele ontheffing per categorie bij besluit worden vastgesteld.

Welnu, het vastleggen van de algemene regels van economisch mededingingsbeleid valt onder de bevoegdheid van de uitvoerende macht.

Het leek dus wenselijk in artikel 28 van de wet van 5 augustus 1991 de mogelijkheid te voorzien om een ontheffing per categorie bij besluit vast te stellen, zelfs bij ontstentenis van een voorstel van de Raad voor de Mededinging.

Wanneer het besluit tot ontheffing per categorie echter afwijkt van het advies van de Raad voor de Mededinging, moet over het besluit in Ministerraad worden overlegd.

Daarom worden in artikel 23, § 1, *e*), van de wet van 5 augustus 1991 de woorden « ministerieel besluit » vervangen door de woorden « koninklijk besluit ».

§ 5. Artikel 14 in ontwerp van de wet bepaalt dat de leiding van het onderzoek wordt toevertrouwd aan de verslaggevers. Artikel 23, § 2.1, van dezelfde wet wordt dienovereenkomstig aangepast.

§ 6. Artikel 14 in ontwerp van de wet bepaalt dat de leiding van het onderzoek wordt toevertrouwd aan de verslaggevers. Artikel 23, § 2.2, van dezelfde wet wordt dienovereenkomstig aangepast.

§ 7. Artikel 14 in ontwerp van de wet bepaalt dat de leiding van het onderzoek wordt toevertrouwd aan de verslaggevers. Artikel 23, § 2.3, van dezelfde wet wordt dienovereenkomstig aangepast.

§ 8. Artikel 14 in ontwerp van de wet bepaalt dat de leiding van het onderzoek toevertrouwd wordt aan de verslaggevers. Artikel 23, § 3, van dezelfde wet wordt dienovereenkomstig aangepast.

§ 9. In uitzonderlijke gevallen kunnen bepaalde onderzoeksmaatregelen de gelijktijdige, niet-recurrerende en tijdelijke tussenkomst noodzakelijk van een groot aantal personeelsleden.

Cette adaptation permet au Conseil de la concurrence de constater, en qualité de juridiction administrative, si une décision en matière de concentration a été respectée.

En cas de violation de cette décision, le Conseil de la concurrence le constate et prononce, le cas échéant une astreinte.

§ 3. L'article 23, § 1er, *d*), de la loi du 5 août 1991 prévoit que l'instruction peut se faire sur demande d'un organisme public ou d'une autre institution publique spécifique, chargés du contrôle ou de la surveillance d'un secteur économique.

Il a paru opportun de prévoir que l'instruction peut également se faire sur demande du ministre des Petites et Moyennes Entreprises, en cas de pratiques restrictives de concurrence ou d'infraction à l'obligation de notifier une concentration.

§ 4. L'article 23, § 1er, *e*), et l'article 28 de la loi du 5 août 1991 prévoient que le Conseil de la concurrence peut, après consultation de la Commission de la concurrence, proposer au ministre d'exempter par arrêté ministériel certaines catégories d'accord, de décisions et de pratiques concertées visées à l'article 2, § 1er, de la loi du 5 août 1991.

Ces dispositions impliquent que le Conseil de la concurrence a une compétence exclusive pour proposer une exemption par catégorie. En l'absence de pareille proposition, aucune exemption par catégorie ne peut être arrêtée.

Or, la définition des règles générales de politique de concurrence économique relève de la compétence du pouvoir exécutif.

Il a, dès lors, paru opportun de prévoir, à l'article 28 de la loi du 5 août 1991, la possibilité d'arrêter une exemption par catégorie, même en l'absence de proposition du Conseil de la concurrence.

Toutefois, lorsque l'arrêté d'exemption par catégorie s'écarte de l'avis du Conseil de la concurrence, l'arrêté doit être délibéré en Conseil des ministres.

C'est pourquoi les mots « arrêté ministériel » sont remplacés par les mots « arrêté royal » à l'article 23, § 1er, *e*), de la loi du 5 août 1991.

§ 5. L'article 14 en projet de la loi prévoit que la direction de l'instruction est confiée aux rapporteurs. L'article 23, § 2.1, de la même loi est adapté en conséquence.

§ 6. L'article 14 en projet de la loi prévoit que la direction de l'instruction est confiée aux rapporteurs. L'article 23, § 2.2, de la même loi est adapté en conséquence.

§ 7. L'article 14 en projet de la loi prévoit que la direction de l'instruction est confiée aux rapporteurs. L'article 23, § 2.3, de la même loi est adapté en conséquence.

§ 8. L'article 14 en projet de la loi prévoit que la direction de l'instruction est confiée aux rapporteurs. L'article 23, § 3, de la même loi est adapté en conséquence.

§ 9. Dans des cas exceptionnels, les mesures d'instruction peuvent nécessiter l'intervention simultanée, non récurrente et temporaire d'un nombre important d'agents.

Voor deze maatregelen is het echter niet nodig dat er overgegaan wordt tot de voltijdse en permanente aanwerving bij de Dienst voor de Mededinging van zo'n groot aantal personeelsleden.

Het leek derhalve wenselijk de Dienst voor de Mededinging de mogelijkheid te verschaffen uitzonderlijk een beroep te doen op personeelsleden van het Bestuur Economische Inspectie van het ministerie van Economische Zaken.

Deze personeelsleden moeten eveneens in het bezit zijn van een specifiek opdrachtsbevel. Zij zijn bovendien onderworpen aan het toezicht van de procureur-generaal. Ook zijn de bepalingen van de wet van 5 augustus 1991 op hen van toepassing.

§ 10. Artikel 23, § 3, vijfde lid, van de wet van 5 augustus 1991 bepaalt dat de huiszoekingen plaatsvinden tussen 8 en 18 uur met voorafgaande toelating van een onderzoeksrechter.

Het leek dus wenselijk om, naar analogie, het algemeen stelsel van de huiszoekingen, dat een huiszoeking toelaat tussen 5 en 21 uur, toe te passen.

§ 11. Artikel 23, § 3, zesde lid, van de wet van 5 augustus 1991 bepaalt dat de personeelsleden geen beslag kunnen leggen, behalve ter plaatse, en dat zij niet kunnen verzegelen.

De praktijk leert dat voor bepaalde verificaties ter plaatse de verificatie nodig is van een groot aantal documenten.

Het leek dus wenselijk te bepalen dat de personeelsleden ter plaatse beslag kunnen leggen en dat zij kunnen verzegelen.

De beslaglegging en de verzegeling zijn beperkt tot een duur die 48 uur niet mag overschrijden, teneinde de werking van de betrokken ondernemingen niet te belemmeren.

Deze termijn biedt de personeelsleden niettemin de mogelijkheid de nodige verificaties te realiseren.

Verder hebben de ondernemingen de mogelijkheid om de opheffing te vragen van de beslaglegging en van de verzegeling, zelfs binnen de termijn van 48 uur, volgens de procedures van gemeen recht.

Naar aanleiding van het advies van de Raad van State past het te herhalen dat het artikel 144 van de Grondwet bepaalt dat «geschillen over burgerlijke rechten behoren bij uitsluiting tot de bevoegdheid van de rechtbanken».

Artikel 145 van de Grondwet bepaalt bovendien dat «geschillen over politieke rechten behoren tot de bevoegdheid van de rechtbanken, behoudens de bij de wet gestelde uitzonderingen».

Artikel 2 van het Gerechtelijk Wetboek bepaalt dat «de in dit wetboek gestelde regels zijn van toepassing op alle rechtsplegingen, behoudens wanneer deze geregeld worden door niet uitdrukkelijk opgeheven wetsbepalingen of door rechtsbeginselen, waarvan de toepassing niet verenigbaar is met de toepassing van de bepalingen van dit wetboek».

De regels van het Gerechtelijk Wetboek zijn dan ook toepasselijk. Het slachtoffer van een inbeslagneming of van een verzegeling die onwettig zou zijn, zal zo steeds kunnen vragen dat de rechter in kortgeding een einde doet stellen aan een handeling welke wordt gekwalificeerd als «feitelijkheden».

Naar aanleiding van het advies van de Raad van State werd er bovendien verduidelijkt dat deze maatregelen worden vastgesteld in een proces-verbaal. Een copie van dit proces-verbaal wordt overgelegd aan de persoon die het voorwerp heeft uitgemaakt van deze maatregelen.

In zijn advies stelt de Raad van State voor uitdrukkelijk te bepalen dat de beslaglegging en verzegeling worden beperkt tot de inlichtingen die noodzakelijk zijn voor het onderzoek.

Ces mesures ne nécessitent toutefois pas l'engagement à temps plein et de façon permanente au Service de la concurrence d'un tel nombre d'agents.

Il a dès lors paru opportun de permettre à titre exceptionnel au Service de la concurrence de faire appel à des agents de l'Administration de l'Inspection économique du ministère des Affaires économiques.

Ces agents doivent également être porteur d'un ordre de mission. Ils sont en outre soumis à la surveillance du procureur général, et les dispositions de la loi du 5 août 1991 leur sont applicables.

§ 10. L'article 23, § 3, alinéa 5, de la loi du 5 août 1991 prévoit que les perquisitions domiciliaires ont lieu entre 8 et 18 heures, avec l'autorisation préalable d'un juge d'instruction.

Il a paru opportun d'appliquer, par analogie, le régime général des visites domiciliaires qui autorise une perquisition domiciliaire entre 5 et 21 heures.

§ 11. L'article 23, § 3, alinéa 6, de la loi du 5 août 1991 prévoit que les agents ne peuvent saisir, sauf sur place, ni apposer des scellés.

La pratique a démontré que certaines vérifications sur place nécessitent la vérification d'un nombre important de documents.

Il a dès lors paru opportun de prévoir que les agents peuvent saisir sur place et apposer des scellés.

La saisie et l'apposition de scellés sont limités à une durée qui ne peut pas dépasser 48 heures, afin de ne pas entraver le fonctionnement des entreprises concernées.

Ce délai permet néanmoins aux agents de réaliser les vérifications nécessaires.

Par ailleurs, les entreprises ont la possibilité de demander la levée de la saisie et des scellés, même dans le délai de 48 heures, selon les procédures de droit commun.

Suite à l'avis du Conseil d'État, il convient de rappeler que l'article 144 de la Constitution prévoit que «les contestations qui ont pour objet des droits civils sont exclusivement du ressort des tribunaux».

L'article 145 de la Constitution prévoit en outre que «les contestations qui ont pour objet de droits politiques sont du ressort des tribunaux, sauf les exceptions établies par la loi».

L'article 2 du Code judiciaire prévoit que «les règles énoncées dans le présent Code s'appliquent à toutes les procédures, sauf lorsque celles-ci sont réglées par des dispositions légales non expressément abrogées ou par des principes de droit dont l'application n'est pas compatible avec celle des dispositions dudit Code».

Les règles du Code judiciaire sont dès lors applicables. La victime d'une saisie ou d'une mise sous scellés qui serait abusive pourra ainsi toujours demander au juge des référés de mettre fin à un acte qualifié de «voie de fait».

Suite à l'avis du Conseil d'État, il est en outre précisé que ces mesures sont constatées dans un procès-verbal. Une copie de ce procès-verbal est remise à la personne qui a fait l'objet de ces mesures.

Dans son avis, le Conseil d'État suggère d'explicitier que les mesures de saisie et d'apposition de scellés sont limitées aux informations nécessaires à l'instruction.

Naar aanleiding van die opmerking wordt in artikel 23, § 3, zesde lid, in ontwerp, bepaald dat de verslaggevers en de personeelsleden die maatregelen nemen «bij het volbrengen van hun opdracht». Die terminologie wordt reeds gebruikt in artikel 23, § 3, 7e lid, van de wet van 5 augustus 1991, voor wat betreft het beroep op de openbare macht.

§ 12. Het nieuwe artikel 14 in ontwerp van de wet bepaalt dat de verslaggevers die het onderzoek leiden een statuut genieten dat hun onafhankelijkheid waarborgt.

Zij kunnen namelijk geen enkel uitdrukkelijk bevel betreffende de behandeling van specifieke zaken vragen of aanvaarden.

Bepaalde belangrijke beslissingen moeten worden genomen door het korps verslaggevers om de onafhankelijkheid van de beslissing te versterken.

Het afleveren van opdrachtsbevelen inzake huiszoeken maakt deel uit van deze beslissingen.

Wat de huiszoeken betreft, moeten de personeelsleden inderdaad houder zijn van een specifiek opdrachtsbevel.

Dit opdrachtsbevel dient onder meer om de personen die het voorwerp uitmaken van een huiszoeking de mogelijkheid te bieden de bevoegdheden van het personeelslid, evenals het voorwerp en het doel van de huiszoeking na te gaan.

Dit opdrachtsbevel vervangt het mandaat afgeleverd door de Voorzitter van de Raad voor de Mededinging in toepassing van het artikel 23, § 3, van de wet van 5 augustus 1991.

Het leek inderdaad wenselijk deze bevoegdheid aan de autoriteit toe te vertrouwen die het onderzoek leidt, in zoverre deze betrekking heeft op een onderzoeksopdracht.

Deze bevoegdheidsoverdracht stemt overeen met de geest en de letter van de wet van 5 augustus 1991, die de onderzoeksbevoegdheden en de beslissingsbevoegdheden aan twee verschillende organen heeft willen toevertrouwen.

De waarborgen ten gunste van de ondernemingen die het voorwerp uitmaken van een huiszoeking worden behouden. Inderdaad, de beslissing om het opdrachtsbevel af te leveren, valt onder de bevoegdheid van de verslaggevers, die een administratief en geldelijk statuut genieten dat hun onafhankelijkheid waarborgt.

Dit biedt sterkere waarborgen dan de waarborgen die worden geboden door een wettelijke bepaling die zou inhouden dat de opdrachtsbevelen uitsluitend worden afgeleverd door het hoofd van de betrokken dienst.

Deze bepaling heeft overigens de verdienste dat de Raad voor de Mededinging niet wordt overbelast met maatregelen die uitsluitend behoren tot het onderzoek. Hierdoor kan de Raad voor de Mededinging zich volledig toeleggen op de uitoefening van zijn beslissingsbevoegdheden.

Het past ook te verduidelijken dat de Raad voor de Mededinging geroepen is om alle onderzoeksdaeden krachtens zijn beslissingsbevoegdheid, te controleren. Zo kan de Raad voor de Mededinging elk element verwijderen dat werd verzameld naar aanleiding van een onderzoeksmaatregel die de Raad onwettig zou achten.

Artikel 23, § 3, vijfde lid, van de wet van 5 augustus 1991 bepaalt dat voor een huiszoeking in de woonplaats de voorafgaande machtiging van een onderzoeksrechter is vereist. Deze bepaling blijft ongewijzigd.

Voor de huiszoeken in de woonplaats zal dus niet alleen een opdrachtsbevel van de verslaggever nodig zijn, maar ook een voorafgaande toelating van de onderzoeksrechter, zoals dat nu het geval is.

§ 13. Artikel 14 in ontwerp van de wet bepaalt dat de leiding van het onderzoek wordt toevertrouwd aan de verslaggevers.

En réponse à cette observation, il est précisé dans l'article, 23, § 3, sixième alinéa, en projet que les rapporteurs et les agents prennent ces mesures «dans l'accomplissement de leur mission». Cette terminologie est déjà utilisée dans l'article 23, § 3, alinéa 7, de la loi du 5 août 1991, en ce qui concerne le recours à la force publique.

§ 12. Le nouvel article 14 en projet de la loi prévoit que les rapporteurs qui dirigent les instructions bénéficient d'un statut qui garantit leur indépendance.

Ils ne peuvent notamment solliciter ni accepter aucune injonction concernant le traitement des affaires particulières.

Certaines décisions importantes doivent être prises par le corps des rapporteurs afin de renforcer l'indépendance de la décision.

La délivrance des ordres de mission relatifs aux perquisitions fait partie de ces décisions.

En ce qui concerne les perquisitions, les agents doivent en effet être porteurs d'un ordre de mission spécifique.

Celui-ci est notamment destiné à permettre à ceux qui font l'objet d'une perquisition de vérifier les pouvoirs de l'agent, ainsi que l'objet et le but de la perquisition.

Cet ordre de mission remplace le mandat délivré par le Président du Conseil de la concurrence en application de l'article 23, § 3, de la loi du 5 août 1991.

Il a effet paru opportun de confier cette compétence à l'autorité qui dirige l'instruction, dans la mesure où elle concerne un devoir d'instruction.

Ce transfert de compétence s'inscrit dans l'esprit et dans la lettre de la loi du 5 août 1991, qui entendait confier les compétences d'instruction et les compétences de décision à deux organes distincts.

Les garanties en faveur des entreprises qui font l'objet d'une perquisition sont maintenues. En effet, la décision de délivrer l'ordre de mission relève des rapporteurs, qui bénéficient d'un statut administratif et pécuniaire garantissant leur indépendance.

Ceci confère des garanties supérieures à une disposition législative qui prévoirait que les ordres de mission sont délivrés uniquement par le chef du service concerné.

Cette disposition a par ailleurs le mérite de ne pas surcharger le Conseil de la concurrence de mesures qui relèvent exclusivement de l'instruction. Cette disposition permet ainsi au Conseil de la concurrence de se consacrer entièrement à l'exercice de ses compétences décisionnelles.

Il convient de préciser que le Conseil de la concurrence a vocation à contrôler tous les actes d'instruction, en vertu de sa compétence décisionnelle. Ainsi, le Conseil de la concurrence peut écarter tout élément recueilli suite à une mesure d'instruction que le Conseil estimerait illégale.

L'article 23, § 3, alinéa 5, de la loi du 5 août 1991 prévoit qu'une perquisition réalisée à domicile nécessite l'autorisation préalable d'un juge d'instruction. Cette disposition reste inchangée.

Les perquisitions réalisées à domicile nécessiteront, dès lors, non seulement un ordre de mission délivrée par les rapporteurs mais également une autorisation préalable du juge d'instruction, comme c'est le cas actuellement.

§ 13. L'article 14 en projet de la loi prévoit que la direction de l'instruction est confiée aux rapporteurs. L'article 23, § 3, dernier

Artikel 23, § 3, laatste lid, van dezelfde wet, betreffende de aanwijzing van deskundigen, wordt dienovereenkomstig aangepast.

§ 14. Naar aanleiding van het advies van de Raad van State wordt gepreciseerd dat de openbare besturen niet enkel de gemandateerde personeelsleden van de dienst voor de Mededinging, maar ook de verslaggevers behulpzaam moeten zijn. Die verduidelijking is opgenomen in artikel 23, § 4, in ontwerp.

§ 15. Naar aanleiding van het advies van de Raad van State wordt gepreciseerd dat de regels in verband met het verhoor en de opstelling van oproepingen, processen-verbaal en rapporten niet enkel gelden voor de personeelsleden van de dienst voor de Mededinging, maar eveneens voor de verslaggevers. Die verduidelijking wordt opgenomen in artikel 23, § 1, in ontwerp.

Artikel 12

Naar aanleiding van het advies van de Raad van State werd een afdeling IV bis met als titel «specifieke onderzoeksregels voor restrictieve mededingingspraktijken» ingevoegd.

In zijn advies stelt de Raad van State zich vragen over de rol van het secretariaat van de Raad voor de Mededinging bij de praktische organisatie.

Tegenwoordig ontvangt het secretariaat van de Raad alle stukken die voor de Raad bestemd zijn. Het verzendt alle documenten die van de Raad afkomstig zijn, inzonderheid de oproepingen tot zittingen. Desgevallend stelt het de door de Raad goed te keuren documenten op en legt het hem deze voor.

Vermits er geen problemen zijn in verband met de rol van het secretariaat, lijkt het niet wenselijk de wet van 5 augustus 1991 op dat vlak aan te passen.

§ 1. Om de respectieve bevoegdheden van de mededingingsorganen te verduidelijken, leek het wenselijk de verschillende etappes van de procedure opnieuw te bepalen.

Artikel 24, § 1, in ontwerp van de wet bepaalt dat verzoeken en klachten worden ingediend bij de Raad voor de Mededinging. Het leek wenselijk het neerleggen ervan te centraliseren bij de Raad, om de bovenvermelde redenen.

In zijn advies oordeelt de Raad van State dat zo'n precisering niet nodig is. De Raad van State oordeelt namelijk dat die bepaling al is opgenomen in artikel 7, § 1, in ontwerp.

Het advies van de Raad van State werd, wat dat betreft, niet gevolgd, en wel om de volgende reden.

Artikel 7, § 1 heeft betrekking op de restrictieve mededingingspraktijken die kunnen worden toegestaan door de Raad voor de Mededinging op voorwaarde dat ze door de partijen zelf worden aangemeld.

Artikel 24, § 1, in ontwerp, heeft daarentegen niet enkel betrekking op de verzoeken, maar ook op de klachten over restrictieve mededingingspraktijken, ingediend door de slachtoffers van die praktijken.

Beide artikelen slaan dus niet op dezelfde toestanden.

Het lijkt dan ook verantwoord om in die twee artikelen te preciseren dat de verzoeken en klachten bij de Raad voor de Mededinging worden ingediend.

De Raad deelt onmiddellijk de verzoeken en de klachten mee aan het korps verslaggevers.

De verslaggevers beginnen vervolgens het onderzoek, dat zij leiden.

alinéa, de la même loi, relatif à la désignation d'experts, est adapté en conséquence.

§ 14. Suite à l'avis du Conseil d'État, il est précisé que les administrations publiques doivent prêter leur concours non seulement aux agents mandatés du Service de la concurrence, mais aussi aux rapporteurs. Cette précision est apportée à l'article 23, § 4, en projet.

§ 15. Suite à l'avis du Conseil d'État, il est précisé que les règles en matière d'audition et de rédaction de convocations, procès-verbaux et rapports s'appliquent non seulement aux agents du Service de la concurrence, mais également aux rapporteurs. Cette précision est apportée à l'article 23, § 5, en projet.

Article 12

Suite à l'avis du Conseil d'État, une section IV bis intitulée «règles d'instruction spécifiques aux pratiques restrictives de concurrence» a été insérée.

Dans son avis, le Conseil d'État s'interroge sur le rôle du secrétariat du Conseil de la concurrence dans l'organisation pratique.

Actuellement, le secrétariat du Conseil reçoit tous les actes destinés au Conseil. Il envoie tous documents émanant du Conseil, notamment les convocations aux audiences. Le cas échéant, il rédige et soumet les documents à approuver par le Conseil.

Dans la mesure où le rôle du secrétariat ne soulève pas de difficultés, il ne paraît pas opportun d'adapter la loi du 5 août 1991 sur ce point.

§ 1er. Dans le souci de préciser les compétences respectives des organes de concurrence, il a paru opportun de redéfinir les différentes étapes de la procédure.

L'article 24, § 1er, en projet de la loi prévoit que les demandes et plaintes sont introduites auprès du Conseil de la concurrence. Il a paru opportun de centraliser le dépôt auprès du Conseil, pour les raisons évoquées plus haut.

Dans son avis, le Conseil d'État estime que cette précision est inutile. Le Conseil d'État estime en effet que cette disposition est déjà reprise à l'article 7, § 1er, en projet.

L'avis du Conseil d'État n'a pas été suivi sur ce point, pour la raison suivante.

L'article 7, § 1er, concerne les pratiques restrictives de concurrence qui peuvent être autorisées par le Conseil de la concurrence, moyennant notification par les parties elles-mêmes.

L'article 24, § 1er, en projet s'applique par contre non seulement aux demandes mais aussi aux plaintes relatives aux pratiques restrictives de concurrence, introduites par les victimes de ces pratiques.

Ces deux articles ne couvrent dès lors pas les mêmes situations.

Il paraît dès lors justifié de préciser, dans ces deux articles, que les demandes et plaintes sont introduites auprès du Conseil de la concurrence.

Le Conseil communique, sans délai, ces demandes et plaintes au corps de rapporteurs.

Les rapporteurs entament ensuite l'instruction, qu'ils dirigent.

§ 2. Artikel 24, § 2, in ontwerp van de wet is gewijid aan het voorstel tot seponering. Deze bepaling maakt het voorwerp uit van artikel 24, § 1, van de wet van 5 augustus 1991.

Het leek wenselijk aan de Raad de mogelijkheid te bieden zich uit te spreken over een seponeringsvoorstel van de verslaggevers vóór een onderzoek volledig wordt afgewerkt.

Deze bepaling steunt op het feit dat men snel elke onontvankelijke of niet-gegronde klacht of verzoek wil wegwerken, om te vermijden dat er onderzoeken zonder voorwerp worden uitgevoerd.

Deze mogelijkheid moet echter gepaard gaan met maatregelen die bestemd zijn om de rechten van de klager te waarborgen.

Daarom deelt de verslaggever zijn voorstel tot seponering aan de klager mee, om hem de mogelijkheid te bieden zijn opmerkingen te laten gelden.

Deze kennisgeving gebeurt enkel indien de Raad het nodig acht, rekening houdend met het bijzondere karakter van de procedure voor de Raad. Deze spreekt zich inderdaad niet uit over een geschil tussen particulieren. De beslissingen van de Raad vinden hun grondslag in de aantasting van de mededinging op de betrokken markt.

In tegenstelling tot het advies van de Raad van State wordt deze bepaling behouden. Zij biedt immers de mogelijkheid te vermijden dat een klacht een oneigenlijk doel nastreeft en enkel wordt ingediend om aan de klager de mogelijkheid te bieden kennis te nemen van de inlichtingen over zijn concurrenten.

Het niet meedelen van het verslag aan de klager kan des te meer gegrond zijn daar het verslag besluit dat de klacht onontvankelijk is of niet gegrond.

De klager heeft bovendien steeds de mogelijkheid om een beroep in te stellen tegen de beslissing van de Raad voor de Mededinging.

Het oorspronkelijke ontwerp bepaalde dat de voorzitter van de Raad, in alle gevallen, de vertrouwelijk elementen uit het dossier wegneemt.

Naar aanleiding van het advies van de Raad van State nemen de bepalingen over het wegnemen van de vertrouwelijke stukken de bepalingen over van artikel 27, § 1, in ontwerp.

Naar aanleiding van het advies van de Raad van State werden de preciseringen, van het commentaar op het artikel ingevoegd in artikel 24, in ontwerp.

Zoals de Raad van State aanstipt, maken die wijzigingen het mogelijk interpretatieproblemen te vermijden en dragen ze bij tot de eenvormigheid van het ontwerp.

Indien de Raad voor de Mededinging het seponeringsvoorstel niet volgt, stuurt hij het dossier terug naar de verslaggever. Deze voert dan het onderzoek uit.

§ 3. Artikel 24, § 3, van de wet van 5 augustus 1991 bepaalt dat de Dienst voor de Mededinging de belanghebbende ondernemingen oproept om hen de mogelijkheid te bieden hun opmerkingen te maken vóór het onderzoeksverslag wordt opgesteld.

Deze bepalingen beschermen nochtans de rechten van de verdediging niet in het stadium van de beslissingsprocedure voor de Raad.

Deze bepalingen beschermen deze rechten van de verdediging alleen in het stadium van de onderzoeks-procedure.

Het leek wenselijk de respectieve bevoegdheden van de organen die belast zijn met het onderzoek en met het nemen van de beslissing te verduidelijken.

Het voorgestelde systeem bestaat erin dat er wordt bepaald dat het verslag van de verslaggevers de uiteenzetting van de punten

§ 2. L'article 24, § 2, en projet de la loi est consacré à la proposition de classement. Cette disposition fait l'objet de l'article 24, § 1er, de la loi du 5 août 1991.

Il a paru opportun de permettre au Conseil de se prononcer sur une proposition de classement des rapporteurs, sans attendre la réalisation d'une instruction complète.

Cette disposition est inspirée du souci d'écarter rapidement toute plainte ou demande irrecevable ou non fondée, afin d'éviter de réaliser des instructions sans objet.

Cette possibilité doit cependant être accompagnée de mesures destinées à garantir les droits du plaignant.

C'est pourquoi, le rapporteur notifie sa proposition de classement au plaignant, pour lui permettre de faire valoir ses observations.

Cette notification n'est réalisée que si le Conseil l'estime nécessaire, compte tenu de la spécificité de la procédure devant le Conseil. Celui-ci ne se prononce en effet pas sur un litige entre particuliers. Les décisions du Conseil sont motivées par l'atteinte à la concurrence sur le marché concerné.

Contrairement à l'avis du Conseil d'État, cette disposition est maintenue. Elle permet en effet d'éviter qu'une plainte ne soit détournée de son objet réel et ne soit introduite que pour permettre au plaignant de prendre connaissance de renseignements sur des concurrents.

L'absence de notification du rapport au plaignant peut être d'autant plus fondé que le rapport conclut à l'irrecevabilité ou au non-fondement de la plainte.

Le plaignant a en outre toujours la possibilité d'interjeter appel contre la décision du Conseil de la concurrence.

Le projet initial prévoyait que dans tous les cas, le président du Conseil retire les éléments confidentiels du dossier.

Suite à l'avis du Conseil d'État, les dispositions relatives au retrait des pièces confidentielles reproduisent les dispositions prévues à l'article 27, § 1er, en projet.

Suite à l'avis du Conseil d'État, les précisions contenues dans le commentaire de l'article ont été insérées dans l'article 24 en projet.

Comme le souligne le Conseil d'État, ces modifications permettent d'éviter les questions d'interprétation et contribuent à la cohérence du projet.

Si le Conseil de la concurrence ne suit pas la proposition de classement, il renvoie le dossier au rapporteur. Celui-ci réalise alors l'instruction.

§ 3. L'article 24, § 3, de la loi du 5 août 1991 prévoit que le Service de la concurrence convoque les entreprises intéressées afin de leur permettre de présenter leurs observations avant l'établissement du rapport d'instruction.

Ces dispositions ne consacrent toutefois pas les droits de la défense au stade de la procédure décisionnelle devant le Conseil.

Elles n'appliquent ces droits de la défense qu'au stade de la procédure d'instruction.

Il a paru opportun de préciser les compétences respectives des organes chargés de l'instruction et de la prise de décision.

Le système proposé consiste à prévoir que le rapport des rapporteurs contient l'énoncé des griefs. Celui-ci sera communi-

van bezwaar omvat. Deze uiteenzetting zal aan de partijen worden meegedeeld, overeenkomstig de principes die het debat op tegenspraak regelen.

De mededeling van de punten van bezwaar is inderdaad de handeling waardoor de partijen kennis nemen van de elementen die hen, in voorkomend geval, ten laste worden gelegd.

Deze mededeling is dan ook noodzakelijk. Zij biedt inderdaad de partijen waartegen punten van bezwaar worden opgeworpen de mogelijkheid hun verweermiddelen te laten gelden, in het stadium van de procedure voor de Raad.

De mededeling van de punten van bezwaar wordt nergens geregeld in de wet van 5 augustus 1991. Het leek dan ook wenselijk de modaliteiten ervan in de wet te verduidelijken.

Deze verduidelijking verhindert niet dat de overheden die belast zijn met het onderzoek de belanghebbende ondernemingen horen in het stadium van het onderzoek, zoals dat nu het geval is.

§ 4. De Raad is gebonden door de uiteenzetting van de punten van bezwaar die in het onderzoeksverslag staan. Deze beperking is nodig voor de uitoefening van de rechten van verdediging. Het is immers ondenkbaar dat een partij veroordeeld kan worden op grond van punten van bezwaar die niet werden besproken tijdens het debat op tegenspraak.

Derhalve houdt de afwezigheid van punten van bezwaar in het onderzoeksverslag in dat de Raad geen beslissing zou kunnen nemen die afwijkt van het voorstel tot beslissing in het verslag.

Welnu, de verslaggevers hebben geen beslissingsbevoegdheid.

Om de respectieve bevoegdheden van elk orgaan te verduidelijken, leek het dan ook wenselijk aan de Raad de mogelijkheid te bieden bezwaren te opperen die niet onderzocht zouden zijn door de verslaggevers.

Het volgende systeem wordt dus voorgesteld.

De verslaggever legt aan de Raad een voorstel van verslag voor, voor het aan de partijen mee te delen. Dit voorstel van verslag bevat inzonderheid een voorstel van uiteenzetting van punten van bezwaar.

Indien de Raad punten van bezwaar opwerpt die niet in het voorstel van de verslaggever in aanmerking werden genomen, stelt deze laatste een bijkomend onderzoek in. Indien nodig, stelt hij bijkomende onderzoeksdaden.

De verslaggever vult zijn verslag aan en legt het neer bij de Raad. Het aldus aangevulde verslag wordt vervolgens aan de partijen meegedeeld om hen de mogelijkheid te bieden hun verweermiddelen te doen gelden.

Artikel 13

§ 1. Vermits de verslaggevers het onderzoek leiden, wordt artikel 25, § 1 in ontwerp van de wet dienovereenkomstig aangepast, naar aanleiding van het advies van de Raad van State.

§ 2. In zoverre de verslaggevers het onderzoek leiden, wordt artikel 25, § 2, in ontwerp van de wet dienovereenkomstig aangepast.

Artikel 14

Artikel 26 van de wet van 5 augustus 1991 bepaalt dat de Dienst voor de Mededinging enkel algemene of sectoriële onderzoeken kan instellen op verzoek van de Voorzitter van de Raad voor de Mededinging.

qué aux parties, conformément aux principes qui règlent le débat contradictoire.

La communication des griefs constitue en effet l'acte par lequel les parties prennent connaissance des éléments qui leur sont reprochés, le cas échéant.

Cette communication constitue dès lors un acte indispensable. Il permet en effet aux parties qui font l'objet des griefs de faire valoir leurs moyens de défense, au stade de la procédure devant le Conseil.

La communication des griefs n'est pas organisée dans la loi du 5 août 1991. Il a dès lors paru opportun de préciser les modalités de communication des griefs dans la loi.

Cette précision n'empêche pas que les autorités chargées de l'instruction entendent les entreprises intéressées au stade de l'instruction, comme c'est le cas actuellement.

§ 4. Le Conseil est lié par l'énoncé des griefs contenu dans le rapport d'instruction. Cette limitation est nécessaire à l'exercice des droits de la défense. Il n'est en effet pas concevable qu'une partie puisse être condamnée sur base de griefs qui n'ont pas été soulevés dans le cadre du débat contradictoire.

Dès lors, l'absence de griefs formulés dans le rapport d'instruction implique que le Conseil ne pourrait prendre une décision qui s'écartere de la proposition de décision contenue dans le rapport.

Or, les rapporteurs n'ont pas de compétence décisionnelle.

Afin de préciser les compétences respectives de chaque organe, il a dès lors paru opportun de permettre au Conseil de soulever des griefs qui n'auraient pas été examinés par les rapporteurs.

Le système suivant est dès lors proposé.

Le rapporteur soumet au Conseil une proposition de rapport, avant de le notifier aux parties. Cette proposition de rapport contient notamment une proposition d'énoncé des griefs.

Si le Conseil soulève des griefs non retenus dans la proposition du rapporteur, celui-ci procède à un examen complémentaire. Il réalise, s'il y a lieu, un complément d'instruction.

Le rapporteur complète son rapport et le dépose au Conseil. Le rapport ainsi complété est ensuite communiqué aux parties, pour leur permettre de faire valoir leurs moyens de défense.

Article 13

§ 1er. Dans la mesure où les rapporteurs dirigent l'instruction, l'article 25, § 1er, en projet de la loi est adapté en conséquence, suite à l'avis du Conseil d'État.

§ 2. Dans la mesure où les rapporteurs dirigent l'instruction, l'article 25, § 2, en projet de la loi est adapté en conséquence.

Article 14

L'article 26 de la loi du 5 août 1991 prévoit que le Service de la concurrence ne peut procéder à des enquêtes générales ou sectorielles qu'à la demande du Président du Conseil de la concurrence.

Welnu de Dienst voor de Mededinging kan, naar aanleiding van onderzoeken betreffende particuliere zaken, vaststellen dat er ernstige aanwijzingen zijn dat er in een sector restrictieve mededingingspraktijken bestaan.

De minister oefent bovendien een bevoegdheid uit inzake algemeen economisch mededingingsbeleid.

Het leek derhalve wenselijk te verduidelijken dat de Dienst voor de Mededinging kan overgaan tot algemene of sectoriële onderzoeken, niet alleen op verzoek van de Voorzitter van de Raad, maar eveneens ambtshalve of op verzoek van de minister.

Het leek bovendien wenselijk de bepalingen van artikel 23 van de wet van 5 augustus 1991 op deze algemene of sectoriële onderzoeken overeenkomstig toe te passen, met uitzondering van de huiszoekingen, de beslagleggingen en de verzegelingen. Deze laatste maatregelen lijken niet gerechtvaardigd bij algemene of sectoriële onderzoeken waarbij tegen geen enkele partij bezwaren werden geformuleerd.

Indien de algemene of sectoriële onderzoeken onder de verboden praktijken vallen, kan de Dienst voor de Mededinging ambtshalve een onderzoek instellen overeenkomstig artikel 23, 1e lid, van de wet van 5 augustus 1991. In dat geval kunnen de verslaggevers in het bijzonder overgaan tot huiszoekingen, beslagleggingen en verzegelingen.

In zijn advies onderstreept de Raad van State dat de Dienst voor de Mededinging door de verslaggevers zou moeten worden vervangen voor wat betreft de algemene of sectoriële onderzoeken, overeenkomstig de andere aanpassingen.

Het advies van de Raad van State werd op dit punt niet gevolgd om volgende redenen.

Enerzijds wordt, in tegenstelling tot de bijzondere onderzoeken, in het kader van de algemene of sectoriële onderzoeken, geen enkel punt van bezwaar tegen een bepaalde partij geformuleerd.

Anderzijds, wordt bepaald dat de personeelsleden van de dienst geen dwingende maatregelen mogen nemen (huiszoekingen, beslagleggingen of verzegelingen) in het kader van algemene of sectoriële onderzoeken.

Bovendien kan geen enkele veroordeling worden uitgesproken naar aanleiding van deze onderzoeken. Indien een bijzonder onderzoek tegen een partij moet worden ingesteld, zal dit worden toevertrouwd aan de verslaggevers. Het leiden van de algemene of sectoriële onderzoeken door de Dienst ontnemt de partijen dus niet de waarborgen die verbonden zijn aan het statuut van de verslaggevers, zoals bepaald in de wet in ontwerp.

Bovendien zijn deze onderzoeken een middel om de uitvoerende macht te informeren, in het kader van haar economisch mededingingsbeleid.

Het lijkt derhalve gegrond te zijn dat de Dienst voor de Mededinging, die deel uitmaakt van het departement van Economische Zaken, de leiding over deze onderzoeken behoudt.

Artikel 15

Afdeling 5 van Hoofdstuk III van de wet van 5 augustus 1991 betreft het nemen van de beslissing door de Raad voor de Mededinging inzake restrictieve mededingingspraktijken en inzake concentraties.

De procedure betreffende de concentraties komt eigenlijk neer op een verzoek tot administratieve toelating voorafgaand aan de verwezenlijking van een operatie.

De procedure inzake restrictieve mededingingspraktijken valt echter onder de controle a posteriori van praktijken die op een bepaalde markt werden vastgesteld.

Or, le Service de la concurrence peut constater qu'il y a des indices sérieux de l'existence de pratiques restrictives de concurrence dans un secteur, à l'occasion d'instructions relatives à des affaires particulières.

Le ministre exerce en outre une compétence en matière de politique générale de concurrence économique.

Il a dès lors paru opportun de préciser que le Service de la concurrence peut procéder à ces enquêtes générales ou sectorielles, non seulement à la demande du Président du Conseil, mais également d'office ou à la demande du ministre.

Il a en outre paru opportun d'appliquer par analogie les dispositions de l'article 23 de la loi du 5 août 1991 à ces enquêtes générales ou sectorielles, à l'exception des perquisitions, des saisies et de l'apposition des scellés. Ces dernières mesures ne semblent pas justifiées lors d'enquêtes générales ou sectorielles à propos desquelles aucun grief n'est formulé à l'égard d'une partie déterminée.

Si les enquêtes générales ou sectorielles révèlent des pratiques prohibées, le Service de la concurrence peut engager une instruction d'office conformément à l'article 23, 1er, de la loi du 5 août 1991. Dans ce cas, les rapporteurs peuvent notamment procéder à des perquisitions, des saisies et des appositions de scellés.

Dans son avis, le Conseil d'État souligne que le Service de la concurrence devrait être remplacé par les rapporteurs en ce qui concerne les enquêtes générales ou sectorielles, par analogie avec les autres adaptations.

L'avis du Conseil d'État n'a pas été suivi sur ce point, pour les raisons suivantes.

D'une part, contrairement aux enquêtes particulières, aucun grief n'est formulé à l'égard d'une partie déterminée, dans le cadre des enquêtes générales ou sectorielles.

D'autre part, il est prévu que les agents du Service ne peuvent pas recourir à des mesures contraignantes (perquisitions, saisies ou scellés) dans le cadre des enquêtes générales ou sectorielles.

En outre, aucune condamnation ne peut être prononcée lors de ces enquêtes. Si une enquête particulière doit être ouverte à l'égard d'une partie, l'instruction sera confiée aux rapporteurs. La direction des enquêtes générales ou sectorielles par le Service ne prive dès lors pas les parties des garanties liées au statut des rapporteurs, prévues dans la loi en projet.

Par ailleurs, ces enquêtes constituent un outil permettant d'informer l'exécutif, dans le cadre de sa politique de concurrence économique.

Il paraît dès lors justifié de conserver la direction de ces enquêtes au Service de la concurrence, qui fait partie du département des Affaires économiques.

Article 15

La section 5 du Chapitre III de la loi du 5 août 1991 concerne la prise de décision par le Conseil de la concurrence en matière de pratiques restrictives de concurrence et de concentrations.

La procédure relative aux concentrations concerne en réalité une demande d'autorisation administrative préalable à la réalisation d'une opération.

La procédure relative aux pratiques restrictives de concurrence relève quant à elle du contrôle a posteriori de pratiques constatées sur un marché déterminé.

Om de procedure te verduidelijken, leek het wenselijk de bepalingen inzake deze twee procedures van elkaar te scheiden.

Afdeling V van Hoofdstuk III is dus exclusief gewijd aan de procedure voor de Raad inzake restrictieve mededingingspraktijken. Het opschrift van deze afdeling wordt dienovereenkomstig aangepast.

Artikel 16

§ 1. Artikel 27, § 1, eerste lid, in ontwerp van de wet legt de modaliteiten ter bekendmaking van het verslag, dat de mededeling van de punten van bezwaar omvat, vast overeenkomstig de voornoemde bepalingen.

Artikel 27, § 1, eerste lid in fine, van de wet van 5 augustus 1991 bepaalt dat de Voorzitter van de Raad voor de Mededinging de vertrouwelijke elementen uit het dossier verwijdert.

In de praktijk oordeelt de Voorzitter van de Raad welke deze vertrouwelijke elementen zijn.

Het leek dus wenselijk deze praktijk in artikel 27, § 1, tweede lid in ontwerp van de wet te verduidelijken. Deze bepaling bevestigt dat de Voorzitter van de Raad voor de Mededinging, op eigen initiatief of op verzoek van de belanghebbende ondernemingen, kan weigeren de stukken mee te delen indien de mededeling van deze stukken het zakengeheim zou aantasten.

Naar aanleiding van het advies van de Raad van State, werden de preciseringen in het commentaar van de artikelen ingevoegd in het artikel in ontwerp.

Het leek bovendien wenselijk in de wet te verduidelijken dat de partijen opmerkingen kunnen maken en het dossier kunnen raadplegen.

Deze bepalingen die overeenstemmen met de praktijk bekrachtigen het beginsel van het debat op tegenspraak.

Rekening houdend met het belang van de eerbiediging van de rechten van verdediging worden deze bepalingen in artikel 27, § 1, derde lid, in ontwerp van de wet verduidelijkt.

§ 2. Artikel 27 in ontwerp van de wet maakt deel uit van de afdeling die uitsluitend gewijd is aan de restrictieve mededingingspraktijken. De tekst van artikel 27, § 2, eerste lid in ontwerp van de wet wordt dienovereenkomstig aangepast.

§ 3. Artikel 43, derde lid, van de wet van 5 augustus 1991 bepaalt dat de beroepen die worden ingesteld bij het Hof van Beroep te Brussel tegen de beslissingen van de Raad voor de Mededinging gericht zijn tegen de Belgische Staat, vertegenwoordigd door de minister van Economie.

Welnu de minister neemt niet deel aan de beslissing van de Raad waartegen hoger beroep wordt ingesteld.

Daarom bepaalt ontwerp II dat het hoger beroep niet meer gericht is tegen de minister van Economie.

Artikel 25, § 2, van de wet van 5 augustus 1991 bepaalt dat de Koning de samenwerking regelt tussen de overheid die belast is met het onderzoek en de lichamen of openbare instellingen die belast zijn met de controle of het toezicht op een economische sector.

Het leek eveneens wenselijk deze lichamen of instellingen de mogelijkheid te bieden om bij de procedure voor de Raad te worden betrokken.

Artikel 27, § 2, derde lid, in ontwerp van de wet bepaalt bijgevolg dat deze lichamen of instellingen worden geacht een voldoende belang te hebben om betrokken te worden bij de procedure op tegenspraak. Dit belang wordt vermoed.

Afin de mieux préciser la procédure, il a paru opportun de scinder les dispositions relatives à ces deux procédures.

La section V du Chapitre III est dès lors consacrée exclusivement à la procédure relative aux pratiques restrictives de concurrence devant le Conseil. L'intitulé de cette section est adapté en conséquence.

Article 16

§ 1er. L'article 27, § 1er, alinéa 1er, en projet de la loi précise les modalités de notification du rapport, qui contient l'énoncé des griefs conformément aux dispositions mentionnées ci-dessus.

L'article 27, § 1er, alinéa 1er in fine, de la loi du 5 août 1991 prévoit que le Président du Conseil de la concurrence retire les éléments confidentiels du dossier.

En pratique, le Président du Conseil apprécie quels sont ces éléments confidentiels.

Il a paru opportun de préciser cette pratique à l'article 27, § 1er, alinéa 2, en projet de la loi. Cette disposition confirme que le Président du Conseil de la concurrence a la faculté de refuser, d'initiative ou à la demande des entreprises intéressées, de communiquer les pièces dont la communication porterait atteinte au secret des affaires.

Suite à l'avis du Conseil d'État, les précisions contenues dans le commentaire de l'article ont été insérées dans l'article en projet.

Il a en outre paru opportun de préciser dans la loi que les parties déposent leurs observations et qu'elles peuvent consulter le dossier.

Ces dispositions, qui correspondent à la pratique, consacrent le principe du débat contradictoire.

Compte tenu de l'importance du respect des droits de la défense, ces dispositions sont précisées à l'article 27, § 1er, alinéa 3, en projet de la loi.

§ 2. L'article 27 en projet de la loi fait partie de la section consacrée exclusivement aux pratiques restrictives de concurrence. Le texte de l'article 27, § 2, alinéa 1er, en projet de la loi est adapté en conséquence.

§ 3. L'article 43, alinéa 3, de la loi du 5 août 1991 prévoit que les recours introduits devant la Cour d'appel de Bruxelles contre les décisions du Conseil de la concurrence sont dirigés contre l'État belge, représenté par le ministre de l'Économie.

Or, le ministre ne participe pas à la décision du Conseil contre laquelle le recours est introduit.

C'est pourquoi le projet II prévoit que le recours n'est plus dirigé contre le ministre de l'Économie.

L'article 25, § 2, de la loi du 5 août 1991 prévoit que le Roi règle la collaboration entre les autorités chargées de l'instruction et les organismes ou institutions public chargés du contrôle ou de la surveillance d'un secteur économique.

Il a paru opportun de permettre également l'intervention des ces organismes ou institutions dans le cadre de la procédure devant le Conseil.

L'article 27, § 2, alinéa 3, en projet de la loi prévoit dès lors que ces organismes ou institutions sont à considérer comme justifiant d'un intérêt suffisant pour intervenir dans la procédure contradictoire. Cet intérêt est présumé.

Naar aanleiding van het advies van de Raad van State, werden de bepalingen tot wijziging van artikel 27, § 2, lid 3, voorzien in het oorspronkelijk ontwerp, om wetgevingstechnische redenen herschikt.

Het leek dus eveneens wenselijk in artikel 27, § 2, derde lid, van de wet van 5 augustus 1991 te verduidelijken dat de minister eveneens als partij kan deelnemen aan de procedure voor de Raad voor de Mededinging, zonder een belang te moeten rechtvaardigen. Dit belang wordt vermoed.

Dit vermoeden is identiek aan het vermoeden ten gunste van de leden van bestuurs- of directieorganen van de ondernemingen die aan een concentratie deelnemen, evenals van de vertegenwoordigers van de meest representatieve organisaties van de werknemers van deze ondernemingen.

Deze laatste bepalingen worden bedoeld in artikel 27, § 2, vierde lid, van de wet van 5 augustus 1991.

De minister heeft toegang tot hetzelfde dossier als het dossier dat toegankelijk is voor de partijen.

Deze bepaling biedt de mogelijkheid de rol van de organen belast met de mededinging te verduidelijken.

Zij bevestigt de onafhankelijkheid van de verslaggevers en van de Raad ten opzichte van de minister.

De minister kan door de Raad worden gehoord, zoals de andere partijen bij de procedure.

Deze laatste hebben bovendien de mogelijkheid hun opmerkingen over het standpunt van de minister te doen gelden.

De Raad blijft vrij af te wijken van het standpunt van de minister.

§ 4. Artikel 27 in ontwerp van de wet, maakt deel uit van de afdeling die exclusief aan de restrictieve mededingingspraktijken is gewijd.

De tekst van het artikel 27, § 2, vierde lid, van dezelfde wet betreffende concentraties wordt derhalve uit deze afdeling geschrapt. Deze bepaling wordt hernomen in de afdeling over de concentraties.

§ 5. Het leek wenselijk dat de Raad aan de verslaggever kan vragen dat deze een bijkomend verslag indient.

Ook in dit geval is de verslaggever belast met de leiding van het onderzoek.

Indien de Raad van mening is dat nieuwe of bijkomende elementen een grondig onderzoek verdienen, komt het in de eerste plaats aan de verslaggevers toe om, in voorkomend geval, een bijkomend onderzoek te verrichten, en een bijkomend verslag in te dienen, op verzoek van de Raad.

In dit geval maken de verslaggevers uit of bijkomende onderzoeksmaatregelen nodig zijn. In alle gevallen dient de verslaggever een bijkomend verslag in, dat handelt over de elementen die door de Raad werden opgeworpen.

Dit verslag wordt aan de partijen meegedeeld om een debat op tegenspraak mogelijk te maken.

Deze bepalingen bieden de mogelijkheid om de respectieve bevoegdheden van de onderzoeks- en beslissingsorganen te verduidelijken.

Artikel 17

§ 1. Artikel 28, § 1, van de wet van 5 augustus 1991 bepaalt dat ministeriële besluiten tot ontheffing per categorie enkel kunnen worden genomen op voorstel van de Raad voor de Mededinging, na raadpleging van de Commissie voor de Mededinging.

Suite à l'avis du Conseil d'État, les dispositions modifiant l'article 27, § 2, alinéa 3, prévues dans le projet initial, ont été regroupées pour des raisons légistiques.

Il a également paru opportun de préciser, à l'article 27, § 2, alinéa 3, de la loi du 5 août 1991, que le ministre peut également participer comme une partie à la procédure devant le Conseil de la concurrence, sans devoir justifier d'un intérêt. Cet intérêt est présumé.

Cette présomption est identique à celle en faveur des membres des organes d'administration ou de direction des entreprises participant à une concentration ainsi que des représentants des organisations les plus représentatives des travailleurs de ces entreprises.

Ces dernières dispositions sont visées à l'article 27, § 2, alinéa 4, de la loi du 5 août 1991.

Le ministre a accès au même dossier que celui qui est accessible aux autres parties.

Cette disposition permet de préciser le rôle des organes chargés de la concurrence.

Elle confirme l'indépendance des rapporteurs et du Conseil à l'égard du ministre.

Celui-ci peut être entendu par le Conseil comme les autres parties à la procédure.

Ces dernières ont en outre la possibilité de faire valoir leurs observations concernant la position exprimée par le ministre.

Le Conseil reste libre de s'écarter de la position exprimée par le ministre.

§ 4. L'article 27 en projet de la loi fait partie de la section consacrée exclusivement aux pratiques restrictives de concurrence.

Le texte de l'article 27, § 2, alinéa 4, de la même loi, relatif aux concentrations est dès lors supprimé de cette section. Cette disposition est reprise à la section consacrée aux concentrations.

§ 5. Il a paru opportun de préciser que le Conseil peut demander au rapporteur de déposer un rapport complémentaire.

Dans ce cas également, le rapporteur est chargé de diriger l'instruction.

Ainsi, si le Conseil estime que des éléments nouveaux ou complémentaires méritent un examen approfondi, il revient en premier lieu aux rapporteurs de réaliser, le cas échéant, une instruction complémentaire, et de déposer un rapport complémentaire, à la demande du Conseil.

Dans ce cas, les rapporteurs apprécient s'il y a lieu de procéder à une instruction complémentaire. Dans tous les cas, le rapporteur dépose un rapport complémentaire portant sur les éléments soulevés par le Conseil.

Ce rapport est communiqué aux parties, pour permettre le débat contradictoire.

Ces dispositions permettent de préciser les compétences respectives des organes d'instruction et de décision.

Article 17

§ 1er. L'article 28, § 1er, de la loi du 5 août 1991 prévoit que des arrêtés ministériels d'exemption par catégorie peuvent être pris uniquement sur proposition du Conseil de la concurrence, après consultation de la Commission de la concurrence.

De ministeriële besluiten tot ontheffing per categorie staan los van een particuliere zaak. Zij slaan op het algemeen beleid van de economische mededinging.

Het leek bijgevolg wenselijk een besluit tot ontheffing per categorie mogelijk te maken, zelfs bij ontstentenis van initiatief vanwege de Raad voor de Mededinging.

Het ministerieel besluit wordt vervangen door een in Minister-raad overlegd koninklijk besluit, wanneer het afwijkt van het advies van de Raad voor de Mededinging.

De Dienst voor de Mededinging legt aan de Raad een verslag ter advies voor, dat het voorstel van regeling bij koninklijk besluit bevat.

In de mate dat dit onderzoek niet gaat om een particuliere zaak, wordt het toevertrouwd aan de Dienst voor de Mededinging, zonder de tussenkomst van de verslaggevers.

Artikel 14 in ontwerp van de wet bepaalt inderdaad dat het onderzoek slechts wordt geleid door de verslaggevers indien het gaat om een zaak die wordt ingeleid krachtens artikel 23, § 1, *a)*, *b)*, *c)*, *d)* en *f)*.

Het besluit bevat desgevallend de redenen waarom het afwijkt van het advies van de Raad voor de Mededinging of van het advies van de Commissie voor de Mededinging.

In zijn advies onderstreept de Raad van State dat de Dienst voor de Mededinging zou moeten worden vervangen door de verslaggevers voor wat betreft de verslagen die een voorstel van regeling bij middel van koninklijk besluit bevatten.

Het advies van de Raad van State werd op dat punt niet gevolgd om de volgende redenen.

Eenzijds wordt, in tegenstelling tot de bijzondere onderzoeken, geen enkel punt van bezwaar geformuleerd tegen een welbepaalde partij, in het kader van de procedure tot uitwerking van een koninklijk besluit.

Anderzijds kan geen enkele partij tijdens deze onderzoeken worden veroordeeld. Indien een bijzonder onderzoek tegen een partij moet worden ingesteld, zal het onderzoek worden toevertrouwd aan de verslaggevers. De leiding van de algemene onderzoeken door de Dienst ontnemt de partijen dus niet de waarborgen die verbonden zijn aan het Statuut van de verslaggevers als bepaald in de wet in ontwerp.

Bovendien zijn deze onderzoeken een middel om de uitvoerende macht te informeren, in het kader van haar economisch mededingsbeleid.

Ten slotte, zijn deze koninklijk besluiten toepasselijk op categorieën van overeenkomsten, besluiten en onderling afgestemde feitelijke gedragingen. Dat wordt verduidelijkt in artikel 28, § 1, lid 1 in ontwerp.

Die regelingen bij koninklijk besluit zijn per definitie regelgevend en zijn van toepassing op een onbepaalde groep van economische actoren.

Het lijkt derhalve gegrond te zijn dat de Dienst voor de Mededinging die deel uitmaakt van het Departement van Economische Zaken, de leiding over die onderzoeken behoudt.

In zijn advies is de Raad van State bovendien van mening dat noch artikel 23, § 1, *e)*, in ontwerp, noch artikel 28, § 1 in ontwerp preciseren hoe en door wie de procedure tot uitwerking van een regeling bij koninklijk besluit wordt aangevat.

In antwoord op die opmerking, dient te worden gepreciseerd dat artikel 23, § 1, *e)* van de wet van 5 augustus 1991, op dat punt ongewijzigd door dit ontwerp, bepaalt dat het onderzoek « ambtshalve of op verzoek van de minister of de Raad voor de Mededinging » gebeurt in geval van een voorstel van regeling bij middel van besluit.

Les arrêtés d'exemption par catégorie ne concernent pas une affaire en particulier. Ils ont trait à la politique générale de concurrence économique.

Il a dès lors paru opportun de permettre une exemption par catégorie, même en l'absence d'initiative du Conseil de la concurrence.

L'arrêté ministériel est remplacé par un arrêté royal, délibéré en Conseil des Ministres lorsqu'il s'écarte de l'avis du Conseil de la concurrence.

Le Service de la concurrence soumet au Conseil pour avis un rapport contenant la proposition de règlement par arrêté royal.

Dans la mesure où cette instruction ne concerne pas une affaire particulière, elle est confiée au Service de la concurrence, sans intervention des rapporteurs.

L'article 14 en projet de la loi prévoit en effet que l'instruction n'est dirigée par les rapporteurs que lorsqu'il s'agit d'une affaire introduite en vertu de l'article 23, § 1er, *a)*, *b)*, *c)*, *d)* et *f)*.

L'arrêté contient, le cas échéant, les raisons pour lesquelles il s'écarte de l'avis du Conseil de la concurrence ou de l'avis de la Commission de la concurrence.

Dans son avis, le Conseil d'Etat souligne que le Service de la concurrence devrait être remplacé par les rapporteurs en ce qui concerne les rapports contenant une proposition de règlement par arrêté royal.

L'avis du Conseil d'Etat n'a pas été suivi sur ce point, pour les raisons suivantes.

D'une part, contrairement aux enquêtes particulières, aucun grief n'est formulé à l'égard d'une partie déterminée, dans le cadre de la procédure d'élaboration d'un arrêté royal.

D'autre part, aucune partie ne peut être condamnée lors de ces enquêtes. Si une enquête particulière doit être ouverte à l'égard d'une partie, l'instruction sera confiée aux rapporteurs. La direction des enquêtes générales par le Service ne prive dès lors pas les parties des garanties liées au statut des rapporteurs, prévues dans la loi en projet.

Par ailleurs, ces enquêtes constituent un outil permettant d'informer l'exécutif, dans le cadre de sa politique de concurrence économique.

Enfin, ces arrêtés royaux sont applicables à des catégories d'accords, de décisions et de pratiques concertées. Ceci est précisé dans l'article 28, § 1er, alinéa 1er, en projet.

Ces règlements par arrêté royal ont donc, par définition, une nature réglementaire et s'appliquent à un ensemble indéfini d'acteurs économiques.

Il paraît dès lors justifié de conserver la direction de ces enquêtes au Service de la concurrence, qui fait partie du Département des Affaires économiques.

Dans son avis, le Conseil d'Etat estime en outre que ni l'article 23, § 1er, *e)*, en projet, ni l'article 28, § 1er, en projet ne précisent comment et par qui la procédure d'élaboration d'un règlement par arrêté royal est entamée.

En réponse à cette remarque, il convient de préciser que l'article 23, § 1er, *e)*, de la loi du 5 août 1991, inchangé par le présent projet sur ce point, prévoit que l'instruction se fait « d'office, sur demande du ministre ou du Conseil de la concurrence » dans le cas d'une proposition de règlement par arrêté.

Het lijkt derhalve overbodig om artikel 23, § 1, *e*) of artikel 28, § 1 in ontwerp aan te vullen.

§ 2. In overeenstemming met wat bepaald is in de vorige paragraaf, worden de woorden «ministerieel besluit» vervangen door de woorden «koninklijk besluit».

Artikel 18

Artikel 32 van de wet van 5 augustus 1991 bepaalt dat, indien de overeenkomst, het besluit of de onderling afgestemde praktijk het voorwerp uitmaken van een vrijstelling overeenkomstig artikel 85, § 3, van het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap, de Raad voor de Mededinging dit vaststelt en het dossier seponert.

Het leek wenselijk deze bepaling uit te breiden tot de overeenkomsten, de besluiten of de onderling afgestemde gedragingen die het voorwerp hebben uitgemaakt van een vrijstelling overeenkomstig de Belgische wet van 5 augustus 1991.

Artikel 19

Artikel 33 en volgende van de wet van 5 augustus 1991 betreffen de procedure inzake concentraties.

Om de hierboven aangehaalde redenen leek het wenselijk een onderscheid te maken tussen de procedure betreffende restrictieve mededingingspraktijken en de procedure betreffende concentraties.

Daarom wordt het opschrift «Afdeling *5bis* — Onderzoek inzake concentraties» ingevoegd tussen de artikelen 32 en 33 van de wet van 5 augustus 1991.

Die afdeling bevat twee nieuwe artikelen, genummerd 32 bis en 32ter. Er werd rekening gehouden met de wetgevingstechnische opmerkingen van de Raad van State.

De controle van concentraties is een voorafgaande administratieve toelatings-procedure.

Het verschil met de behandeling van klachten betreffende restrictieve mededingingspraktijken is dat de controle van concentraties bedoeld is om na te gaan of operaties die mogelijk de mededinging kunnen beperken toelaatbaar zijn.

Het leek bijgevolg wenselijk een procedure in te stellen waarvan aan het einde een concentratie toelaatbaar kan worden verklaard, meer bepaald wanneer het algemeen belang in de ruimste zin van het woord dit rechtvaardigt, ondanks het bestaan van het risico dat de mededinging wordt aangetast.

Om die reden wordt de procedure beschreven in de volgende artikelen voorgesteld.

De verslaggever start het onderzoek van de zaak zodra de aanmelding ervan werd ontvangen. Zo deze onvolledig is, begint de termijn voor het onderzoek van de concentratie pas te lopen bij de ontvangst van de volledige inlichtingen. Deze bepalingen zijn te vinden in artikel 32bis in ontwerp van de wet.

Naar aanleiding van het advies van de Raad van State verwijst artikel 32bis, in ontwerp, uitdrukkelijk naar artikel 12 van de wet van 5 augustus 1991. Dit artikel 12 heeft betrekking op de aanmeldingen van concentraties.

Artikel 32ter in ontwerp van de wet regelt de volgende procedure.

De verslaggever legt zijn verslag voor aan de Raad voor de Mededinging. De Raad voor de Mededinging heeft aldus de mogelijkheid zijn opmerkingen te doen gelden.

Il paraît dès lors inutile de compléter l'article 23, § 1er, *e*), ou l'article 28, § 1er en projet.

§ 2. Conformément à ce qui est prévu au paragraphe précédent, les mots «arrêté ministériel» sont remplacés par les mots «arrêté royal».

Article 18

L'article 32 de la loi du 5 août 1991 prévoit que si l'accord, la décision ou la pratique concertée fait l'objet d'une exemption en vertu de l'article 85, § 3, du Traité instituant la Communauté Economique Européenne, le Conseil de la concurrence le constate et classe le dossier.

Il a paru opportun d'étendre cette disposition aux accords, décisions ou pratiques concertées qui ont fait l'objet d'une exemption en vertu de la loi belge du 5 août 1991.

Article 19

Les articles 33 et suivants de la loi du 5 août 1991 concernent la procédure en matière de concentrations.

Pour les raisons évoquées ci-dessus, il a paru opportun de distinguer la procédure relative aux pratiques restrictives de concurrence de la procédure relative aux concentrations.

C'est pourquoi l'intitulé «Section *5bis* — Instruction en matière de concentrations» est inséré entre les articles 32 et 33 de la loi du 5 août 1991.

Cette section contient deux nouveaux articles, numérotés *32bis* et *32ter*. Il a été tenu compte des observations d'ordre légistique formulées par le Conseil d'Etat.

Le contrôle des concentrations constitue une procédure d'autorisation administrative préalable.

À la différence de l'examen des plaintes relatives aux pratiques restrictives de concurrence, le contrôle des concentrations a pour objet d'examiner l'admissibilité d'opérations susceptibles de restreindre la concurrence.

Il a dès lors paru opportun de mettre en place une procédure au terme de laquelle une concentration peut être déclarée admissible, notamment lorsque l'intérêt général au sens le plus large le justifie, en dépit d'un risque d'atteinte à la concurrence.

À cet effet, la procédure décrite aux articles suivants est proposée.

Le rapporteur entame l'instruction de l'affaire dès réception de la notification. Si celle-ci est incomplète, les délais d'examen de la concentration prennent cours dès la réception des renseignements complets. Ces dispositions sont prévues dans l'article *32bis* en projet de la loi.

Suite à l'avis du Conseil d'État, l'article *32bis* en projet fait expressément référence à l'article 12 de la loi du 5 août 1991. Cet article 12 concerne la notification des concentrations.

L'article *32ter* en projet de la loi prévoit la procédure suivante.

Le rapporteur soumet son rapport au Conseil de la concurrence. Le Conseil de la concurrence a ainsi la possibilité de faire valoir ses observations.

De verslaggever deelt vervolgens zijn verslag mee aan de partijen.

Deze mededeling moet plaatsvinden minstens vijftien dagen voor de dag van de zitting waarop de Raad zal overgaan tot het onderzoek van de zaak. Het leek inderdaad wenselijk, een minimumtermijn te bepalen om de partijen de mogelijkheid te bieden hun opmerkingen te doen gelden.

Deze termijn is korter dan de termijn van een maand die is voorgeschreven inzake restrictieve praktijken, en dit om twee redenen.

Enerzijds worden de partijen bij een procedure inzake concentraties niet vervolgd naar aanleiding van een overtreding, zoals dit het geval is inzake restrictieve praktijken.

Anderzijds zou een termijn van een maand geleid hebben tot de verlenging van de onderzoekstermijn inzake concentraties.

Er wordt verduidelijkt dat de voorzitter van de Raad de mededeling van de stukken kan weigeren, wanneer dit het zakelijke geheim zou kunnen schaden. In dit geval worden de stukken uit het dossier verwijderd.

De voorzitter van de Raad behoudt een beoordelingsbevoegdheid bij het verwijderen van de stukken. Zo een stuk een zakelijke geheim bevat, dat noodzakelijk is om de beslissing van de Raad te staven, heeft de voorzitter van de Raad drie mogelijkheden.

Een eerste geval is het geval waarin de voorzitter van de Raad van mening is dat de bekendmaking van het stuk, en bijgevolg van het zakelijke geheim, een groter nadeel met zich brengt dan het nadeel dat zou voortvloeien uit een aantasting van de mededinging bij ontstentenis van beslissing. Het stuk wordt dan uit het dossier verwijderd en de beslissing kan niet steunen op dit stuk.

De voorzitter van de Raad kan ook menen dat de nadelen verbonden aan de aantasting van de mededinging het halen op de nadelen verbonden aan de bekendmaking van het stuk. In dat geval wordt het stuk niet uit het dossier verwijderd.

In elk geval kan de voorzitter van de Raad de partijen of de verslaggevers eveneens een niet-vertrouwelijke versie van het stuk vragen. De voorzitter oordeelt dan of deze versie voldoende is om de beslissing te rechtvaardigen en of het nodig is toch het vertrouwelijke stuk mee te delen.

Naar aanleiding van het advies van de Raad van State worden die preciezingen aangebracht in artikel 32ter, in ontwerp.

Deze bepalingen eerbiedigen de eisen van de bescherming van het debat op tegenspraak en van de rechten van de verdediging, volgens welke de Raad zijn beslissing slechts kan steunen op elementen waarover de partijen hun opmerkingen hebben kunnen doen gelden.

Artikel 20

Het leek wenselijk een afzonderlijke afdeling in te lassen, gewijd aan de beslissingsprocedure inzake concentraties, om de hierboven aangehaalde redenen.

Een afdeling 5ter, genaamd «Beslissing inzake concentratie», wordt ingevoegd tussen de artikelen 32ter en 33 in ontwerp van de wet.

Deze afdeling bevat een artikel 32quater. Er werd rekening gehouden met de wetgevingstechnische opmerkingen van de Raad van State.

Artikel 32quater in ontwerp van de wet verduidelijkt de procedure voor de Raad inzake concentraties.

Artikel 32quater, § 1, in ontwerp van de wet bepaalt dat de Raad elke zaak ter zitting onderzoekt. Vóór de beslissingsprocedure voor de Raad wordt het onderzoek gevoerd onder de leiding van de verslaggevers. De Raad neemt kennis van het onderzoeks-

Le rapporteur communique ensuite son rapport aux parties.

Cette communication doit intervenir au moins quinze jours avant la date de l'audience à laquelle le Conseil procédera à l'examen de l'affaire. Il a en effet paru opportun de prévoir un délai minimum pour permettre aux parties de faire valoir leurs observations.

Ce délai est inférieur au délai d'un mois prévu en matière de pratiques restrictives, et ce pour deux raisons.

D'une part, les parties à une procédure en matière de concentrations ne sont pas poursuivies du chef d'une infraction, comme c'est le cas en matière de pratiques restrictives.

D'autre part, un délai d'un mois aurait conduit à allonger le délai d'examen en matière de concentrations.

Il est précisé que le président du Conseil peut refuser de communiquer les pièces dont la communication porterait atteinte au secret des affaires. Dans ce cas, ces pièces sont retirées du dossier.

Le président du Conseil conserve un pouvoir d'appréciation dans le retrait des pièces. Si une pièce contenant un secret d'affaires est nécessaire pour fonder la décision du Conseil, le président du Conseil a trois possibilités.

Un premier cas est celui où le président du Conseil estime que la divulgation de la pièce, et partant du secret d'affaires, entraîne un inconvénient supérieur à celui qui résulterait de l'atteinte à la concurrence en l'absence de décision. La pièce est alors retirée du dossier et la décision ne peut être fondée sur cette pièce.

Le président du Conseil peut également estimer que les inconvénients liés à l'atteinte à la concurrence l'emportent sur ceux liés à la divulgation de la pièce. Dans ce cas, la pièce n'est pas retirée du dossier.

Dans tous les cas, le président du Conseil peut également demander, aux parties ou aux rapporteurs, une version non confidentielle de la pièce. Le président apprécie alors si cette version suffit à fonder la décision ou s'il y a lieu de communiquer la pièce confidentielle.

Suite à l'avis du Conseil d'Etat, ces précisions sont apportées dans l'article 32ter en projet.

Ces dispositions sont conformes aux exigences de la protection du débat contradictoire et des droits de la défense, selon lesquelles le Conseil ne peut fonder sa décision que sur des éléments au sujet desquels les parties ont pu faire valoir leurs observations.

Article 20

Il a paru opportun de prévoir une section distincte consacrée à la procédure de décision en matière de concentration, pour les raisons évoquées ci-dessus.

Une section 5ter intitulée «Décision en matière de concentration» est insérée entre les articles 32ter et 33 en projet de la loi.

Cette section contient un article 32quater. Il a été tenu compte des observations d'ordre légistique formulées par le Conseil d'Etat.

L'article 32quater en projet de la loi précise la procédure devant le Conseil en matière de concentration.

L'article 32quater, § 1er, en projet de la loi prévoit que le Conseil instruit chaque affaire à l'audience. Avant la procédure de décision devant le Conseil, l'instruction est réalisée sous la direction des rapporteurs. Le Conseil prend connaissance du rapport

verslag vanaf het ogenblik waarop de beslissingsprocedure werd ingezet voor de Raad. Zo hij zulks nodig acht, kan de Raad aan de verslaggevers een bijkomend verslag vragen.

Een van de onderzoeks-bevoegdheden van de Raad tijdens de zitting bestaat in het horen van de ondernemingen die partij zijn bij de concentratie. Deze verduidelijking bevordert de uitoefening van de rechten van de verdediging.

Een andere onderzoeksbevoegdheid van de Raad tijdens de zitting bestaat in het horen van elke natuurlijke of rechtspersoon, zo de Raad dit nodig acht.

Deze verduidelijkingen komen tegemoet aan de zorg om de respectieve bevoegdheden van de onderzoeks- en beslissingsorganen te verduidelijken.

Artikel 25, § 2, van de wet van 5 augustus 1991 bepaalt dat de Koning de samenwerking regelt tussen de autoriteit die belast is met het onderzoek en de lichamen of openbare instellingen die belast zijn met de controle of het toezicht op een economische sector.

Het leek eveneens wenselijk deze lichamen of instellingen de mogelijkheid te bieden betrokken te worden bij de procedure voor de Raad.

Artikel 32*quater*, § 2, in ontwerp van de wet bepaalt bijgevolg dat deze lichamen of instellingen geen belang moeten rechtvaardigen om te worden betrokken bij de procedure op tegenspraak. Dit belang wordt vermoed.

Artikel 43, derde lid, van de wet van 5 augustus 1991 bepaalt dat de beroepen, ingesteld bij het Hof van Beroep te Brussel tegen de beslissingen van de Raad voor de Mededinging, gericht zijn tegen de Belgische Staat, vertegenwoordigd door de minister van Economie.

Welnu de minister komt niet tussen bij de beslissing van de Raad waartegen het hoger beroep wordt ingesteld.

Daarom bepaalt artikel 43 in ontwerp dat het hoger beroep niet meer gericht is tegen de minister van Economie.

Het is dus eveneens wenselijk in artikel 27, § 2, derde lid, van de wet van 5 augustus 1991 te verduidelijken dat de minister eveneens kan deelnemen als partij aan de procedure voor de Raad voor de Mededinging, zonder een belang te moeten rechtvaardigen. Dit belang wordt vermoed.

Dit vermoeden is identiek aan het vermoeden ten gunste van de leden van bestuurs- of directieorganen van de ondernemingen die aan de concentratie deelnemen, evenals van de vertegenwoordigers van de meest representatieve werknemersorganisaties van deze ondernemingen.

Deze laatste bepalingen worden bedoeld in artikel 27, § 2, vierde lid, van de wet van 5 augustus 1991.

De minister heeft toegang tot hetzelfde dossier als het dossier dat voor de andere partijen toegankelijk is.

De andere bepalingen van artikel 32*quater* in ontwerp van de wet hernemen de bepalingen, zoals bedoeld in artikel 27 van de wet van 5 augustus 1991.

Artikel 21

§ 1. Artikel 33, § 1, van de wet van 5 augustus 1991 bepaalt dat de Raad voor de Mededinging kan vaststellen dat een concentratie toelaatbaar of niet toelaatbaar is.

Artikel 33, § 2.2, van de wet van 5 augustus 1991 bepaalt dat de Raad voor de Mededinging kan vaststellen dat een concentratie niet valt binnen het toepassingsgebied van de wet van 5 augustus 1991.

d'instruction à partir du moment où la procédure de décision est engagée devant le Conseil. S'il l'estime nécessaire, le Conseil peut demander un rapport complémentaire aux rapporteurs.

Une des compétences d'instruction du Conseil à l'audience consiste à entendre les entreprises parties à la concentration. Cette précision participe de l'exercice des droits de la défense.

Une autre compétence d'instruction du Conseil à l'audience consiste à entendre toute personne physique ou morale, quand le Conseil l'estime nécessaire.

Ces précisions s'inscrivent dans le souci de définir les compétences respectives des organes d'instruction et de décision.

L'article 25, § 2, de la loi du 5 août 1991 prévoit que le Roi règle la collaboration entre les autorités chargées de l'instruction et les organismes ou institutions publics chargés du contrôle ou de la surveillance d'un secteur économique.

Il a paru opportun de permettre également l'intervention des ces organismes ou institutions dans le cadre de la procédure devant le Conseil.

L'article 32*quater*, § 2, en projet de la loi prévoit dès lors que ces organismes ou institutions ne doivent pas justifier d'un intérêt pour intervenir dans la procédure contradictoire. Cet intérêt est présumé.

L'article 43, alinéa 3, de la loi du 5 août 1991 prévoit que les recours introduits devant la Cour d'appel de Bruxelles contre les décisions du Conseil de la concurrence sont dirigés contre l'État belge, représenté par le ministre de l'Économie.

Or, le ministre ne participe pas à la décision du Conseil contre laquelle le recours est introduit.

C'est pourquoi l'article 43 en projet prévoit que le recours n'est plus dirigé contre le ministre de l'Économie.

Il a également paru opportun de préciser, à l'article 27, § 2, alinéa 3, de la loi du 5 août 1991, que le ministre peut également participer comme une partie à la procédure devant le Conseil de la concurrence, sans devoir justifier d'un intérêt. Cet intérêt est présumé.

Cette présomption est identique à celle en faveur des membres des organes d'administration ou de direction des entreprises participant à une concentration ainsi que des représentants des organisations les plus représentatives des travailleurs de ces entreprises.

Ces dernières dispositions sont visées à l'article 27, § 2, alinéa 4, de la loi du 5 août 1991.

Le ministre a accès au même dossier que celui qui est accessible aux autres parties.

Les autres dispositions de l'article 32*quater* en projet de la loi reproduisent les dispositions prévues à l'article 27 de la loi du 5 août 1991.

Article 21

§ 1er. L'article 33, § 1er, de la loi du 5 août 1991 prévoit que le Conseil de la concurrence peut constater qu'une concentration est admissible ou n'est pas admissible.

L'article 33, § 2.2, de la loi du 5 août 1991 prévoit que le Conseil de la concurrence peut constater qu'une concentration ne tombe pas dans le champ d'application de la loi du 5 août 1991.

Het leek wenselijk in paragraaf 1 van artikel 33, te verduidelijken dat de Raad voor de Mededinging in de eerste plaats moet vaststellen of de concentratie al dan niet binnen het toepassingsgebied van de wet van 5 augustus 1991 valt.

§ 2. Er werd rekening gehouden met de wetgevingstechnische opmerkingen van de Raad van State.

De bepalingen van artikel 33, § 2.1, van de wet van 5 augustus 1991 worden geschrapt uit artikel 33. Zij betreffen het onderzoek. Daarom worden zij vervangen door de bepalingen van afdeling 5 bis in ontwerp, dat gewijd is aan het onderzoek inzake concentraties.

Artikel 33, § 2.1, in ontwerp van de wet vervangt de bepalingen van artikel 33, § 2.2, *b)* en *c)*, van de wet van 5 augustus 1991.

Het bepaalt dat de Raad, vanaf de eerste fase van het onderzoek, kan beslissen dat de concentratie toelaatbaar is. Deze toelaatbaarheidsbeslissing kan niet vergezeld zijn van voorwaarden en lasten.

Er wordt daarentegen verduidelijkt dat de aanmeldende partijen de concentratievoorwaarden kunnen wijzigen tot de Raad een beslissing heeft genomen.

Dit stelsel maakt de aanmeldende partijen mogelijk de concentratievoorwaarden te wijzigen, om te vermijden dat de Raad de voor de tweede fase bepaalde procedure zou instellen.

Dit biedt eveneens het voordeel dat de wijzigingen aan de concentratie door de aanmeldende partijen werden aanvaard. Zij worden inderdaad niet opgelegd, vermits de Raad tijdens de eerste fase zijn toelaatbaarheidsbeslissing niet kan verbinden aan voorwaarden en lasten.

Daarom leek het wenselijk de duur van de eerste fase met een maand te verlengen.

Artikel 33, § 2.1, *a)*, in ontwerp van de wet bepaalt dat de concentratie automatisch toelaatbaar wordt verklaard zodra de Raad vaststelt dat de betrokken ondernemingen minder dan 25% van de betrokken markt controleren.

Dit marktaandeelcriterium in het beslissingsstadium vervangt het marktaandeelcriterium zoals bepaald bij artikel 11 van de wet van 5 augustus 1991. Om de redenen aangehaald in artikel 11 in ontwerp van de wet leek het wenselijk dit criterium te hernemen in het stadium van de eerste onderzoeksfase door de Raad.

Deze oplossing waarborgt aan de aanmeldende partijen rechtszekerheid wat betreft de omvang van de aanmeldingsverplichting en waarborgt dat de concentratie toelaatbaar wordt geacht wanneer het aandeel van de betrokken ondernemingen 25% van de betrokken markt niet bereikt, zoals dit het geval is sedert het van kracht worden van de wet van 5 augustus 1991.

Artikel 33, § 2.1, *b)*, in ontwerp van de wet bepaalt dat de Raad de tweede onderzoeksfase begint indien hij meent dat de concentratie ernstige twijfels doet rijzen wat haar toelaatbaarheid betreft.

De overgang tot de tweede fase zou bijgevolg enkel mogen gelden voor een beperkt aantal concentraties, waarvan de Raad acht dat er ernstige twijfels zijn omtrent hun toelaatbaarheid, en waarin de partijen geen door de Raad in de eerste fase voldoende geachte wijzigingen hebben aangebracht.

Artikel 33, § 2.2, in ontwerp, neemt artikel 33, § 2.3 van de wet van 5 augustus 1991 over, mits de volgende wijziging wordt aangebracht: deze bepaling brengt de duur van de onderzoekstermijn in de eerste fase van een maand op twee maanden. Deze verlenging staat in verband met de verduidelijkingen betreffende artikel 33, § 2.1, in ontwerp van de wet.

Artikel 33, § 2.3, in ontwerp, neemt artikel 33, § 2.4 van de wet van 5 augustus 1991 over, mits de voornoemde termijn wordt aangepast.

Il a paru opportun de préciser, au paragraphe 1er de l'article 33, que le Conseil de la concurrence doit en premier lieu constater qu'une concentration tombe ou ne tombe pas dans le champ d'application de la loi du 5 août 1991.

§ 2. Il a été tenu compte des observations d'ordre légistique formulées par le Conseil d'État.

Les dispositions de l'article 33, § 2.1, de la loi du 5 août 1991 sont supprimées de l'article 33. Elles concernent l'instruction. C'est pourquoi elles sont remplacées par les dispositions contenues dans la section 5bis en projet, consacrée à l'instruction en matière de concentrations.

L'article 33, § 2.1, en projet de la loi remplace les dispositions de l'article 33, § 2.2, *b)* et *c)*, de la loi du 5 août 1991.

Il prévoit que le Conseil peut décider que la concentration est admissible, dès la première phase d'examen. Cette décision d'admissibilité ne peut être assortie de conditions et charges.

Par contre, il est précisé que les parties notifiantes peuvent, jusqu'à la décision du Conseil, modifier les conditions de la concentration.

Ce système permet aux parties notifiantes de modifier les conditions de la concentration, pour éviter que le Conseil n'engage la procédure prévue à la seconde phase.

Ceci présente également l'avantage que les modifications à la concentration ont été acceptées par les parties notifiantes. Elles ne sont en effet pas imposées puisque le Conseil ne peut, dans la première phase, assortir sa décision d'admissibilité de conditions et charges.

C'est pourquoi il a paru opportun de prolonger la durée de la première phase d'un mois.

L'article 33, § 2.1, *a)*, en projet de la loi prévoit que la concentration est automatiquement déclarée admissible, dès que le Conseil constate que les entreprises concernées contrôlent moins de 25% du marché concerné.

Ce critère de part de marché au stade de la décision remplace le critère de part de marché prévu à l'article 11 de la loi du 5 août 1991. Pour les raisons évoquées à l'article 11 en projet de la loi, il a paru opportun de reprendre ce critère au stade de la première phase d'examen par le Conseil.

Cette solution garantit aux parties notifiantes la sécurité juridique quant à l'étendue de l'obligation de notifier, tout en garantissant l'admissibilité de la concentration lorsque la part des entreprises concernées n'atteint pas 25% du marché concerné, comme c'est le cas depuis l'entrée en vigueur de la loi du 5 août 1991.

L'article 33, § 2.1, *b)*, en projet de la loi prévoit que le Conseil engage la deuxième phase d'examen s'il estime que la concentration soulève des doutes sérieux quant à son admissibilité.

Le passage à la seconde phase devrait dès lors être réservé à un nombre restreint de concentrations à propos desquelles le Conseil estime qu'il y a des doutes sérieux quant à leur admissibilité, et auxquelles les parties n'ont pas apporté des modifications jugées satisfaisantes par le Conseil en première phase.

L'article 33, § 2.2 en projet reproduit l'article 33, § 2.3, de la loi du 5 août 1991, moyennant la modification suivante: cette disposition porte le délai d'examen en première phase d'un mois à deux mois. Cette prolongation est liée aux précisions relatives à l'article 33, § 2.1, en projet de la loi.

L'article 33, § 2.3 en projet reproduit l'article 33, § 2.4, de la loi du 5 août 1991, moyennant l'adaptation du délai précité.

§ 3. Bij artikel 33, § 3, eerste lid, in ontwerp van de wet wordt de verwijzing naar «§ 2.2, c.» van artikel 33 vervangen door een verwijzing naar «§ 2.1, c».

§ 4. Er werd verduidelijkt dat de beslissing tot toelaatbaarheid uitgesproken tijdens de tweede fase vergezeld kan zijn van voorwaarden en lasten. Deze bepaling kan worden aangetroffen in artikel 33, § 1, van de wet van 5 augustus 1991.

§ 5. Artikel 33, § 5, in ontwerp van de wet bepaalt dat de onderzoekstermijn van 75 dagen in de tweede fase op verzoek van de partijen kan worden verlengd.

Deze bepaling maakt het de partijen mogelijk wijzigingen aan de concentratie voor te stellen, terwijl daarbij aan de Raad de mogelijkheid wordt geboden deze binnen een redelijke termijn te onderzoeken.

Deze bepaling heeft tot doel te vermijden dat een ontoelaatbaar verklaard concentratieproject tot het begin van een nieuwe procedure zou leiden.

Naar aanleiding van het advies van de Raad van State werd de verduidelijking dat de termijnen van openbare orde zijn, opgeheven.

Artikel 22

Artikel 34 van de wet van 5 augustus 1991 betreft de publicatie en de kennisgeving van de beslissingen.

Het leek wenselijk deze bepalingen voor alle duidelijkheid te vervangen door een afdeling *7bis*, gewijd aan de publicatie en de bekendmaking van alle beslissingen, zoals bedoeld in de wet van 5 augustus 1991.

Artikel 34 in ontwerp van de wet wordt vervangen door de bepalingen betreffende de procedure inzake de toelating van concentraties door de minister.

Het leek inderdaad wenselijk dat de partijen de minister kunnen verzoeken een concentratie toe te laten ingeval de Raad voor de Mededinging deze weigert of toelaat, mits voorwaarden en lasten.

Dit verzoek moet worden ingediend bij de minister binnen dertig dagen volgend op de bekendmaking van de beslissing van de Raad voor de Mededinging.

Het verzoek moet door de aanmeldende partijen gezamenlijk worden ingediend.

De controle van concentraties is een voorafgaande administratieve toelatingsprocedure. Deze controle is een voorafgaande controle van een verrichting die op zich geen restrictieve mededingingspraktijk is. De controle van concentraties biedt wel de mogelijkheid te onderzoeken welke de risico's zijn op een aantasting van de mededinging. Zo een concentratie toelaatbaar wordt geacht, blijven de partijen onderworpen aan de bepalingen die misbruiken van machtsposities verbieden.

Het leek bijgevolg wenselijk dat de beslissingen van de minister niet meer beperkend zouden zijn dan de beslissing van de Raad voor de Mededinging.

De beslissing van de Raad voor de Mededinging vindt inderdaad hoofdzakelijk zijn bestaansreden in het risico op een aantasting van de mededinging, evenals in het algemeen economisch belang.

De beslissing van de minister vindt daarentegen zijn bestaansreden in andere facetten van het algemeen belang, zoals bij voorbeeld de staatsveiligheid, die het zouden halen op het risico op een aantasting van de mededinging.

§ 3. À l'article 33, § 3, alinéa 1er, en projet de la loi, la référence au «§ 2.2, c.» de l'article 33 est remplacée par une référence au «§ 2.1, c».

§ 4. Il est précisé que la décision d'admissibilité prononcée en seconde phase peut être assortie de conditions et charges. Cette disposition est prévue dans l'article 33, § 1er, de la loi du 5 août 1991.

§ 5. L'article 33, § 5, en projet de la loi prévoit que le délai d'examen en seconde phase, de 75 jours, peut être prorogé à la demande des parties.

Cette disposition permet aux parties de proposer des modifications à la concentration, tout en permettant au Conseil de les examiner dans un délai raisonnable.

Cette disposition a pour objectif d'éviter qu'un projet de concentration déclaré inadmissible aboutisse à l'engagement d'une nouvelle procédure.

Suite à l'avis du Conseil d'État, la précision selon laquelle les délais sont d'ordre public a été supprimée.

Article 22

L'article 34 de la loi du 5 août 1991 concerne la publication et la notification des décisions.

Il a paru opportun de remplacer ces dispositions par une section *7bis* consacrée à la publication et la notification de toutes les décisions visées dans la loi du 5 août 1991, par souci de clarté.

L'article 34 en projet de la loi est remplacé par les dispositions qui organisent la procédure d'autorisation des concentrations devant le ministre.

Il a en effet paru opportun de prévoir que les parties puissent demander au ministre d'autoriser une concentration en cas de refus ou d'autorisation assortie de conditions et charges par le Conseil de la concurrence.

Cette demande doit être adressée au ministre dans les 30 jours qui suivent la notification de la décision du Conseil de la concurrence.

Elle doit être adressée conjointement par les parties notifiantes.

Le contrôle des concentrations constitue un système d'autorisation administrative préalable. Il porte sur le contrôle préalable d'une opération qui ne constitue pas en elle-même une pratique restrictive de concurrence. Le contrôle des concentrations permet en effet d'examiner les risques d'atteinte à la concurrence. Si une concentration est déclarée admissible, les parties à la concentration restent soumises aux dispositions interdisant les abus de positions dominantes.

Il a dès lors paru opportun que des décisions du ministre ne soient pas plus restrictives que la décision du Conseil de la concurrence.

La décision du Conseil est en effet motivée principalement par le risque d'atteinte à la concurrence, ainsi que par l'intérêt économique général.

La décision du ministre sera dès lors motivée par d'autres raisons d'intérêt général, telles que par exemple la sécurité nationale, qui l'emporteraient sur le risque d'atteinte à la concurrence.

Derden kunnen daarentegen geen beroep aantekenen bij de minister. Zij kunnen echter beroep aantekenen bij de Raad van State tegen om het even welke beslissing van de Raad voor de Mededinging, indien de minister de concentratie niet heeft toegelaten.

Het komt inderdaad niet toe aan een wet betreffende de bescherming van de economische mededinging om de minister te machtigen een concentratie te weigeren, wanneer de Raad voor de Mededinging geen risico op een aantasting van de mededinging zou hebben vastgesteld.

De beslissing van de Raad wordt definitief in de volgende gevallen:

1° het verzoek tot toelating werd niet aan de minister gericht binnen de termijn van 30 dagen;

2° de aanmeldende partijen hebben nagelaten dergelijk verzoek in te dienen, vóór het verstrijken van voormelde termijn van 30 dagen;

In zijn advies stelt de Raad van State de vraag of de punten 1° en 2° geen dubbel gebruik uitmaken.

Naar aanleiding van deze vraag wordt er in artikel 34, § 3, in ontwerp, gepreciseerd dat het punt 2° de toestanden betreft waarin de partijen verzaakt hebben, vóór het verstrijken van de termijn van 30 dagen, om een beroep bij de minister in te stellen.

Deze toestand is anders dan in punt 1°, dat de veronderstellingen beoogt waarin de termijn van 30 dagen verstreken is.

3° de minister heeft de concentratie niet toegelaten binnen de termijn van 30 dagen volgend op het indienen van het verzoek dat aan hem werd gericht.

De Koning is gemachtigd de indienings- en behandelingsmodaliteiten van de verzoeken gericht aan de minister, te bepalen.

De indienings- en behandelingstermijnen van dit verzoek zijn van openbare orde, om rechtszekerheid te waarborgen.

Naar aanleiding van het advies van de Raad van State werd de verduidelijking dat de termijnen van «openbare orde» zijn, opgeheven.

Artikel 23

§ 1. Naar aanleiding van het advies van de Raad van State werden de woorden «Dienst voor de Mededinging» vervangen door de woorden «korps verslaggevers».

Artikel 35, § 1, van de wet van 5 augustus 1991 bepaalt dat het onderzoeksverslag betreffende een verzoek om voorlopige maatregelen moet worden neergelegd binnen een termijn bepaald door de voorzitter van de Raad voor de Mededinging. Deze termijn mag geen vijftien dagen overschrijden.

Het leek wenselijk de voorzitter van de Raad de mogelijkheid te bieden om te oordelen over de graad van hoogdringendheid, zoals dit het geval is voor elke procedure in kort geding.

De termijn van vijftien dagen, waaraan de wet geen gevolgen verbindt, wordt bijgevolg geschrapt.

§ 2. Artikel 35, § 2, van de wet van 5 augustus 1991 bepaalt dat de beslissing van de voorzitter van de Raad voor de Mededinging betreffende een verzoek om voorlopige maatregelen moet worden genomen binnen vijftien dagen volgend op het indienen van het onderzoeksverslag.

Het leek wenselijk de voorzitter van de Raad de mogelijkheid te geven om te oordelen over de graad van hoogdringendheid, zoals dit het geval is voor elke procedure in kort geding.

De termijn van vijftien dagen, waaraan de wet geen gevolgen verbindt, wordt bijgevolg geschrapt.

Les tiers ne peuvent par contre pas adresser de recours devant le ministre. Un recours leur est toutefois ouvert devant le Conseil d'État contre la décision du Conseil de la concurrence, quelle qu'elle soit, si le ministre n'a pas autorisé la concentration.

Il n'appartient en effet pas à une loi relative à la protection de la concurrence économique, d'habiliter le ministre à refuser une concentration alors que le Conseil de la concurrence n'aurait pas constaté de risque d'atteinte à la concurrence.

La décision du Conseil devient définitive dans les cas suivants :

1° la demande d'autorisation n'a pas été adressée au ministre dans le délai de 30 jours;

2° les parties notifiantes ont renoncé à adresser pareille demande, avant l'expiration du délai de 30 jours précité;

Dans son avis, le Conseil d'État pose la question de savoir si les points 1° et 2° ne font pas double emploi.

Suite à cette question, il est précisé, dans l'article 34, § 3, en projet, que le point 2° concerne les situations dans lesquelles les parties ont renoncé, avant l'expiration du délai de 30 jours, à introduire un recours devant le ministre.

Cette situation est distincte du point 1°, qui vise les hypothèses dans lesquelles le délai de 30 jours est venu à expiration.

3° le ministre n'a pas autorisé la concentration dans le délai de 30 jours suivant le dépôt de la demande qui lui est adressée.

Le Roi est habilité à déterminer les modalités d'introduction et de traitement des demandes adressées au ministre.

Les délais d'introduction et de traitement de cette demande sont d'ordre du public, pour garantir la sécurité juridique.

Suite à l'avis du Conseil d'État, la précision selon laquelle les délais sont «d'ordre public» a été supprimée.

Article 23

§ 1er. Suite à l'avis du Conseil d'État, les mots «Service de la concurrence» ont été remplacés par les mots «corps de rapporteurs».

L'article 35, § 1er, de la loi du 5 août 1991 prévoit que le rapport d'instruction relatif à une demande de mesures provisoires doit être déposé dans un délai fixé par le président du Conseil de la concurrence. Ce délai ne peut dépasser quinze jours.

Il a paru opportun de permettre au président du Conseil d'apprécier le degré d'urgence, comme c'est le cas dans toute procédure en référé.

Le délai de quinze jours, auquel la loi du 5 août 1991 n'attache aucun effet, est dès lors supprimé.

§ 2. L'article 35, § 2, de la loi du 5 août 1991 prévoit que la décision du président du Conseil de la concurrence relative à une demande de mesures provisoires doit être rendue dans les quinze jours qui suivent le dépôt du rapport d'instruction.

Il a paru opportun de permettre au président du Conseil d'apprécier le degré d'urgence, comme c'est le cas dans toute procédure en référé.

Le délai de quinze jours, auquel la loi du 5 août 1991 n'attache aucun effet, est dès lors supprimé.

§ 3. Artikel 35, § 3, van de wet van 5 augustus 1991 betreft de kennisgeving van de beslissing van de voorzitter van de Raad voor de Mededinging betreffende de voorlopige maatregelen.

Het leek duidelijkheidshalve wenselijk een afdeling *7bis* in het leven te roepen, uitsluitend gewijd aan de publicatie en de kennisgeving van de beslissingen.

Artikel 35, § 3, van dezelfde wet wordt bijgevolg vervangen door de bepalingen van afdeling *7bis*.

Artikel 24

Artikel 36, § 2, van de wet van 5 augustus 1991 bepaalt dat boeten en dwangsommen kunnen worden opgelegd in geval van niet-naleving van de beslissingen betreffende de concentraties, bedoeld in artikel 33, § 1, van de wet. Deze beslissingen betreffen de toelaatbaarheid van de concentratie.

Artikel 33, § 1, van de wet wordt artikel 33, § 2.

Bovendien voorziet artikel 34, in ontwerp, in een beroep bij de minister.

Artikel 36, § 2, in ontwerp van de wet wordt dienovereenkomstig aangepast.

Artikel 16, in ontwerp, voorziet erin dat de Raad voor de Mededinging, een administratieve overheid is, en geen administratief rechtscollege, wanneer hij zich uitsprekt over een aanmelding van concentratie.

De Raad van State merkt op dat de dwangsommen slechts door rechtscolleges mogen worden opgelegd. De minister en de Raad voor de Mededinging die als administratieve overheid handelen, zouden bijgevolg geen dwangsom kunnen opleggen.

Zoals de Raad van State onderstreept, beoogt dit verbod echter slechts de dwangsommen. Het betreft niet de boetes.

Dit houdt in dat dwangsommen niet kunnen worden uitgesproken door de minister of door de Raad voor de Mededinging handelend als administratieve overheid. Zij kunnen dus niet worden opgelegd in de beslissing die volgt op een aanmelding van een concentratie.

De Raad voor de Mededinging, die ditmaal handelt in de hoedanigheid van administratief rechtscollege, kan echter vaststellen, a posteriori, dat deze beslissing niet werd nageleefd. In dat geval zal de Raad voor de Mededinging dwangsommen kunnen opleggen, zoals dit ook nu het geval is.

Dit is het doel van artikel 23, § 1, c), in ontwerp.

In zijn advies stelt de Raad van State voor in artikel 36, § 2, in ontwerp, de verwijzing naar artikel 34 te schrappen. De wijziging van artikel 23, § 1, c), in ontwerp is een andere oplossing. Deze wijziging houdt aldus rekening met het advies van de Raad van State wat dit punt betreft. De verwijzing in artikel 36, § 2, in ontwerp, naar artikel 34 wordt bijgevolg behouden.

Artikel 25

Een nieuwe afdeling *7bis*, gewijd aan de publicatie en de kennisgeving van de beslissing, wordt duidelijkheidshalve ingevoegd in hoofdstuk 3 van de wet van 5 augustus 1991.

Deze afdeling bestaat uit artikel 41, dat de artikelen 34 en 35, § 3, van de wet van 5 augustus 1991, vervangt en wijzigt.

Er werd rekening gehouden met de door de Raad van State geformuleerde wetgevingstechnische opmerkingen.

§ 1. Het leek wenselijk de bekendmaking in het *Belgisch Staatsblad* te voorzien van de aanmeldingen van concentraties,

§ 3. L'article 35, § 3, de la loi du 5 août 1991 concerne la notification de la décision du président du Conseil de la concurrence relative aux mesures provisoires.

Il a paru opportun de créer une section *7bis* consacrée exclusivement à la notification et à la publication des décisions, dans un souci de clarté.

L'article 35, § 3, de la même loi est dès lors remplacé par les dispositions prévues à la section *7bis*.

Article 24

L'article 36, § 2, de la loi du 5 août 1991 prévoit que des amendes et astreintes peuvent être infligées notamment en cas de non respect des décisions relatives aux concentrations, visées à l'article 33, § 1er, de la loi du 5 août 1991. Ces décisions sont relatives à l'admissibilité de la concentration.

L'article 33, § 1er, de la loi devient l'article 33, § 2.

En outre, un recours devant le ministre est prévu à l'article 34 en projet.

L'article 36, § 2, en projet de la loi est adapté en conséquence.

L'article 16 en projet prévoit que le Conseil de la concurrence est une autorité administrative, et non pas une juridiction administrative, lorsqu'il se prononce sur une notification de concentration.

Le Conseil d'État relève que les astreintes ne peuvent être prononcées que par des juridictions. Le ministre et le Conseil de la concurrence agissant en qualité d'autorité administrative ne pourraient dès lors pas infliger des astreintes.

Comme le souligne le Conseil d'État, cette interdiction ne vise toutefois que les astreintes. Elle ne concerne pas les amendes.

Ceci implique que les astreintes ne peuvent pas être prononcées par le ministre ou par le Conseil de la concurrence agissant en qualité d'autorité administrative. Ces astreintes ne peuvent dès lors pas être infligées dans la décision qui fait suite à une notification de concentration.

Le Conseil de la concurrence, agissant cette fois en qualité de juridiction administrative, peut par contre constater, a posteriori, que cette décision n'est pas respectée. Dans ce cas, le Conseil de la concurrence pourra infliger des astreintes, comme c'est le cas actuellement.

C'est l'objet de l'article 23, § 1er, c), en projet.

Dans son avis, le Conseil d'État suggère de supprimer, dans l'article 36, § 2, en projet, la référence à l'article 34. La modification prévue à l'article 23, § 1er, c), en projet constitue une autre solution. Cette modification tient ainsi compte de l'avis formulé par le Conseil d'État sur ce point. La référence, dans l'article 36, § 2, en projet, à l'article 34 est dès lors maintenue.

Article 25

Par souci de clarté, une nouvelle section *7bis*, consacrée à la publication et la notification de la décision, est insérée au chapitre 3 de la loi du 5 août 1991.

Cette section est composée d'un article 41, qui remplace et modifie les articles 34 et 35, § 3, de la loi du 5 août 1991.

Il a été tenu compte des observations d'ordre légistique formulées par le Conseil d'État.

§ 1er. Il a paru opportun de prévoir la publication au *Moniteur belge* des notifications de concentrations, dès réception. Cette

vanaf hun ontvangst. Deze publicatie biedt aan derden de mogelijkheid zich bekend te maken en hun opmerkingen te doen gelden in het kader van de toelatingsprocedure.

Deze publicatie vermeldt de naam van de ondernemingen die aan de concentratie deelnemen.

§ 2. Artikel 34, eerste lid, van de wet van 5 augustus 1991 bepaalt dat de beslissingen van de Raad voor de Mededinging en van zijn voorzitter, met uitzondering van deze betreffende de beslissing om de tweede fase inzake concentraties in te zetten, in het *Belgisch Staatsblad* worden gepubliceerd en aan de partijen ter kennis worden gebracht.

Het bijzondere stelsel betreffende de publicatie van de beslissing om de tweede fase in te zetten kan worden gerechtvaardigd omdat het in werkelijkheid gaat om een beslissing alvorens recht te doen, die niet vooruit loopt op de beslissing betreffende de toelaatbaarheid.

Het leek niettemin wenselijk eveneens de publicatie en de kennisgeving te voorzien van deze beslissing alvorens recht te doen, om in het bijzonder de rechten van derden te waarborgen.

Het past echter te vermijden dat er beroep wordt aangetekend tegen de beslissing alvorens recht te doen gedurende het voortzetten van het onderzoek van de concentratie in de tweede fase.

Daarom bepaalt artikel 43bis, § 1, in ontwerp dat het beroep tegen de beslissing, waarbij de Raad de tweede fase begint, slechts kan worden ingesteld op het ogenblik dat er beroep wordt ingesteld tegen de definitieve beslissing betreffende de toelaatbaarheid van de concentratie.

Artikel 41, § 2, tweede lid, in ontwerp van de wet voorziet in de publicatie en de kennisgeving van de beslissingen van de minister inzake concentraties.

Artikel 41, § 2, derde lid, in ontwerp van de wet bepaalt dat de beslissingen van de partijen moeten vermelden waaraan de beslissing ter kennis moet worden gebracht.

Deze bepaling maakt het mogelijk alle partijen te identificeren waaraan het hoger beroep voor het Hof van Beroep te Brussel ter kennis moet worden gebracht.

Artikel 41, § 2, vierde lid, in ontwerp van de wet verduidelijkt dat de beslissingen zonder verwijl aan de Commissie voor de Mededinging moeten worden meegedeeld, in de vorm waarin zij in het *Belgisch Staatsblad* worden gepubliceerd.

Artikel 41, § 2, vijfde lid, in ontwerp van de wet verduidelijkt dat er rekening wordt gehouden met het rechtmatige belang van de ondernemingen dat hun zakengeheimen niet openbaar worden gemaakt bij de publicatie in het *Belgisch Staatsblad* en bij de mededeling aan de Commissie voor de Mededinging. Deze bepaling vult de bepalingen aan van artikel 34, tweede lid, van de wet van 5 augustus 1991.

Artikel 41, § 2, zesde lid, in ontwerp van de wet bepaalt dat de kennisgeving en de publicatie de mogelijkheid tot beroep vermelden voor het Hof van Beroep te Brussel tegen de beslissingen van de Raad voor de Mededinging binnen 30 dagen vanaf de publicatie, uitgezonderd de beslissingen betreffende de concentraties.

Het leek inderdaad wenselijk te bepalen dat de beroepen tegen de beslissingen van de Raad voor de Mededinging inzake concentraties onder de bevoegdheid vallen van de Raad van State, en dit om de volgende redenen.

De controle op de concentraties is een administratieve toelatingsprocedure die de verwezenlijking van een operatie voor gaat.

In zijn advies van 9 april 1990 betreffende de wet in ontwerp van 5 augustus 1991, stelt de Raad van State vast dat tegen de beslissingen van de Raad voor de Mededinging hoger beroep kan worden ingesteld bij het «Hof van Beroep», rechtscollege dat tot

publication permet aux tiers de se manifester et de faire valoir leurs observations dans le cadre de la procédure d'autorisation.

Cette publication mentionne le nom des entreprises parties à la concentration.

§ 2. L'article 34, alinéa 1er, de la loi du 5 août 1991 prévoit que les décisions du Conseil de la concurrence et de son président, à l'exception de celles relative à la décision d'engager la seconde phase en matière de concentrations, sont publiées au *Moniteur belge* et notifiées aux parties.

Le régime spécial concernant la décision d'engager la seconde phase peut se justifier, parce qu'il s'agit en réalité d'une décision avant-dire droit, qui ne préjuge pas de la décision relative à l'admissibilité.

Il a néanmoins paru opportun de prévoir également la publication et la notification de cette décision avant-dire droit, pour garantir notamment les droits des tiers.

Il convient cependant d'éviter l'introduction d'un recours contre la décision avant-dire droit pendant la poursuite de l'examen de la concentration en seconde phase.

C'est pourquoi l'article 43bis, § 1er, en projet prévoit que le recours contre la décision par laquelle le Conseil engage la seconde phase ne peut être introduit qu'au moment de l'introduction du recours contre la décision définitive relative à l'admissibilité de la concentration.

L'article 41, § 2, alinéa 2, en projet de la loi prévoit la publication et la notification des décisions du ministre en matière de concentrations.

L'article 41, § 2, alinéa 3, en projet de la loi prévoit que les décisions doivent mentionner les parties à qui la décision doit être notifiée.

Cette disposition permet d'identifier toutes les autres parties à qui le recours devant la Cour d'appel de Bruxelles doit être notifié.

L'article 41, § 2, alinéa 4, en projet de la loi prévoit que les décisions sont communiquées sans délai à la Commission de la concurrence, sous la forme où elles sont publiées au *Moniteur belge*.

L'article 41, § 2, alinéa 5, en projet de la loi précise qu'il est tenu compte de l'intérêt légitime des entreprises à ce que leurs secrets d'affaires ne soit pas divulgués à l'occasion de la publication au *Moniteur belge* et de la communication à la Commission de la concurrence. Cette disposition complète les dispositions de l'article 34, alinéa 2, de la loi du 5 août 1991.

L'article 41, § 2, alinéa 6, en projet de la loi prévoit que la notification et la publication mentionnent la possibilité de recours devant la Cour d'appel de Bruxelles contre les décisions du Conseil de la concurrence, dans les 30 jours à partir de la publication, à l'exception des décisions relatives aux concentrations.

Il a en effet paru opportun de prévoir que les recours contre les décisions du Conseil de la concurrence en matière de concentrations relèvent du Conseil d'État, pour les raisons suivantes.

Le contrôle de concentrations constitue une procédure d'autorisation administrative préalable à la réalisation d'une opération.

Dans son avis du 9 avril 1990 relatif à la loi en projet du 5 août 1991, le Conseil d'État constate que les décisions du Conseil de la concurrence en matière de concentrations «peuvent faire l'objet d'un recours auprès de la «Cour d'appel», juridiction qui relève

de rechterlijke macht behoort. Het is niet gebruikelijk dat de rechterlijke macht zich dient uit te spreken over het «algemeen belang», begrip dat weinig of niet vatbaar is voor een rechterlijke controle wegens zijn algemeenheid en zijn in hoofdzaak politieke inhoud. Er kan derhalve worden gevreesd dat de Raad voor de Mededinging en het «Hof van Beroep» zeer terughoudend zullen zijn om «rekening te houden met het algemeen belang». Om op een meer concrete wijze gestalte te geven aan de bedoeling van de auteurs van het ontwerp, dient men uit te gaan van de premisse dat de bevoegdheid die de wet in ontwerp aan de Raad voor de Mededinging en aan het «Hof van Beroep» toekent een «doelgebonden» bevoegdheid is waarvan de uitoefening afhangt van een beoordeling van de marktstructuur, het marktgedrag en de marktresultaten. Het ware derhalve verkieslijk het begrip «algemeen belang» aan deze «doelgebonden» bevoegdheid aan te passen en de uitdrukking «algemeen economisch belang» te gebruiken. (Raad van State, afdeling wetgeving, 1e Kamer, advies van 9 april 1990, Voorbereidende werkzaamheden, 1282/1-1989/1990, blz. 65 en 66, vertaling).

De rechtspraak van het Hof van Beroep heeft aangetoond dat het Hof in hoofdzaak een wettigheidscontrole uitoefent op de beslissingen van de Raad voor de Mededinging inzake concentraties.

Het leek bijgevolg wenselijk de beroepen tegen de beslissingen van de Raad voor de Mededinging inzake concentraties voor te leggen aan de Raad van State.

Artikel 34 in ontwerp van de wet bepaalt bovendien dat de minister een concentratie kan toestaan om redenen van algemeen belang die het halen op het risico van een aantasting van de mededinging.

Artikel 41, § 2, achtste lid, in ontwerp van de wet bepaalt dat de kennisgeving en de publicatie vermelden dat er tegen de beslissing van de minister beroep mogelijk is bij de Raad van State, binnen dertig dagen vanaf de publicatie.

De beslissing van de minister is een administratieve beslissing van niet-rechterlijke aard. Het leek bijgevolg wenselijk, de beroepen tegen deze beslissing te onderwerpen aan de procedure van gemeen recht voor de Raad van State.

Ter wille van de samenhang wordt het beroep tegen de beslissingen van de Raad voor de Mededinging en van de minister eveneens bij de Raad van State ingediend, krachtens artikel 41, § 2, zevende en achtste lid, in ontwerp van de wet.

In afwijking van het gemeen recht, wordt de termijn voor het beroep echter op 30 dagen gebracht. De publicatie in het *Belgisch Staatsblad* is het vertrekpunt van deze termijn. Deze afwijking vindt zijn bestaansredenen in de noodzaak, derden de mogelijkheid te bieden een beroep in te stellen onder dezelfde voorwaarden als de partijen bij de initiële procedure.

De beslissing van de Raad voor de Mededinging wordt bekend en gepubliceerd, zelfs indien zij niet definitief is. Artikel 41, § 2, zevende lid, in ontwerp bepaalt derhalve dat de beroepstermijn begint te lopen vanaf de publicatie van de definitieve beslissing of van een bericht dat meedeelt dat een voorheen gepubliceerde beslissing definitief is geworden.

Artikel 26

Dat artikel werd aangepast aan de wetgevingstechnische opmerkingen die in het advies van de Raad van State werden geformuleerd.

Artikel 42, § 1, derde lid, van de wet van 5 augustus 1991 bepaalt dat het Hof van Beroep een onderzoek kan vragen aan de Dienst voor de Mededinging wanneer aan het Hof een prejudiciële vraag wordt gesteld.

du pouvoir judiciaire. Il n'est pas d'usage que le pouvoir judiciaire doive se prononcer sur «l'intérêt général», notion qui n'est pas ou peu susceptible de faire l'objet d'un contrôle juridictionnel en raison de sa généralité et de son contenu essentiellement politique. Il est dès lors à craindre que le Conseil de la concurrence et la «Cour d'appel» seront très réticents à «tenir compte de l'intérêt général». Afin d'exprimer l'intention des auteurs du projet de manière plus concrète, il faut partir de la prémisse que la compétence que la loi en projet attribue au Conseil de la concurrence et à la «Cour d'appel» est une compétence «finalisée» dont l'exercice est fonction d'une appréciation de la structure, du comportement et des résultats du marché. Il serait dès lors préférable d'adapter la notion d'«intérêt général» à cette compétence «finalisée» et d'utiliser l'expression «intérêt économique général.» (Conseil d'État, section législation, 1re Chambre, avis du 9 avril 1990, Travaux préparatoires, 1282/1-1989/1990, pp. 65 et 66).

La jurisprudence de la Cour d'appel a révélé que celle-ci réalise principalement un contrôle de la légalité des décisions du Conseil de la concurrence en matière de concentrations.

Il a dès lors paru opportun de soumettre au Conseil d'État les recours contre les décisions du Conseil de la concurrence en matière de concentrations.

L'article 34 en projet de la loi prévoit en outre que le ministre peut autoriser une concentration pour des raisons d'intérêt général qui l'emporteraient sur le risque d'atteinte à la concurrence.

L'article 41, § 2, alinéa 8, en projet de la loi prévoit que la notification et la publication mentionnent la possibilité de recours devant le Conseil d'État contre la décision du ministre, dans les 30 jours à partir de la publication.

La décision du ministre constitue une décision administrative de nature non juridictionnelle. Il a dès lors paru opportun de soumettre les recours contre cette décision à la procédure de droit commun devant le Conseil d'État.

Par souci de cohérence, le recours contre les décisions du Conseil de la concurrence et du ministre sont ainsi portés devant le Conseil d'État, en vertu de l'article 41, § 2, alinéas 7 et 8, en projet de la loi.

Par dérogation au droit commun, le délai de recours est cependant porté à 30 jours et la publication au *Moniteur belge* constitue le point de départ de ce délai. Cette dérogation est motivée par la nécessité de permettre aux tiers d'introduire un recours dans les mêmes conditions que les parties à la procédure initiale.

La décision du Conseil de la concurrence est notifiée et publiée, même lorsqu'elle n'est pas définitive. L'article 41, § 2, alinéa 7, en projet prévoit dès lors que le délai de recours ne commence à courir qu'à partir de la publication de la décision définitive ou d'un avis mentionnant qu'une décision antérieurement publiée est devenue définitive.

Article 26

Cet article a été adapté aux observations d'ordre légistique formulées par le Conseil d'État dans son avis.

L'article 42, § 1er, alinéa 3, de la loi du 5 août 1991 prévoit que la Cour d'appel de Bruxelles peut demander une instruction par le Service de la concurrence lorsqu'elle est saisie d'une question préjudicielle.

Artikel 14 in ontwerp bepaalt dat het onderzoek wordt geleid door de verslaggevers.

Het leek dan ook gewenst te bepalen dat het Hof van Beroep het korps verslaggevers inlicht over elke prejudiciële vraag.

Er werd eveneens bepaald dat het Hof van Beroep een onderzoek kan vragen aan het korps verslaggevers.

Er wordt gepreciseerd dat de verslaggever zijn verslag, na afloop van het onderzoek, voorlegt aan het Hof van Beroep te Brussel. In afwijking van artikel 24, in ontwerp, bevat dat verslag een voorstel van antwoord op de prejudiciële vraag en geen voorstel van beslissing.

Naar aanleiding van het advies van de Raad van State worden die preciseringen opgenomen in artikel 42, in ontwerp, en niet in artikel 24, in ontwerp.

Het leek eveneens wenselijk te bepalen dat de minister zijn schriftelijke opmerkingen kan neerleggen bij het Hof van Beroep. Daartoe kan de minister eveneens het dossier raadplegen, zonder verplaatsing.

De minister kan partij zijn bij de procedure zonder dat hij een belang hoeft te bewijzen. De minister heeft zo de mogelijkheid om, in het kader van de procedure, zijn standpunt weer te geven dat steunt op redenen die verband houden met het algemeen belang.

De Raad voor de Mededinging is geen partij bij de procedure bij het Hof van Beroep te Brussel.

Het leek nochtans wenselijk deze bepalingen uit te breiden tot de Raad voor de Mededinging, opdat deze op nuttige wijze het Hof van Beroep dat belast is uitspraak te doen, zou kunnen inlichten.

In zijn advies vraagt de Raad van State zich af of het wel zin heeft dat de bevoegde minister schriftelijke opmerkingen kan indienen in een rechtsprocedure over een prejudiciële vraag, waarin de minister geen belang heeft wat de grond van het geschil betreft.

In antwoord op die vraag lijkt de mogelijkheid die aan de minister geboden wordt om schriftelijke opmerkingen in te dienen, verantwoord, om de volgende redenen.

Er moet eenvormigheid in de rechtspraak worden nagestreefd. Indien een rechtsbeslissing afhangt van het geoorloofde karakter van een mededingingspraktijk, dan moet het rechtscollege dat gelast is hierover uitspraak te doen over de meest volledige inlichtingen beschikken.

De wet van 5 augustus 1991 bepaalt dat de onderzoeksinstantie een verslag indient. Artikel 42, in ontwerp, bepaalt dat de Raad voor de Mededinging schriftelijke opmerkingen kan indienen, zonder dat hij enig belang moet bewijzen.

Over deze bepalingen heeft de Raad van State geen bedenkingen geformuleerd.

Het lijkt dan ook verantwoord de minister eveneens de mogelijkheid te bieden zijn schriftelijke opmerkingen te doen gelden. Het is immers de taak van de minister om het mededingingsbeleid te bepalen.

Deze bepaling maakt het aldus mogelijk zo volledig mogelijke informatie te verschaffen aan het Hof van Beroep dat gelast is te antwoorden op een prejudiciële vraag over restrictieve mededingingspraktijken.

Zoals de Raad van State onderstreept, hebben de Lid-Staten van de Europese Unie overigens de mogelijkheid om, in verband met prejudiciële vragen, hun opmerkingen te doen gelden voor het Hof van Justitie van de Europese Unie. De Raad van State stelt eveneens vast dat de Belgische Staat zijn opmerkingen kan laten gelden voor het Arbitragehof, in verband met prejudiciële vragen.

L'article 14 en projet prévoit que l'instruction est dirigée par les rapporteurs.

Il a dès lors paru opportun de prévoir que la Cour d'appel informe le corps de rapporteurs de toute question préjudicielle.

Il est également prévu que la Cour d'appel peut demander une instruction au corps des rapporteurs.

Il est précisé que le rapporteur soumet son rapport à la Cour d'appel de Bruxelles, au terme de l'instruction. Par dérogation à l'article 24 en projet, ce rapport contient une proposition de réponse à la question préjudicielle, et non pas une proposition de décision.

Suite à l'avis du Conseil d'État, ces précisions sont apportées à l'article 42 en projet, et non pas à l'article 24 en projet.

Il a également paru opportun de prévoir que le ministre peut déposer ses observations écrites devant la Cour d'appel. Dans ce but, le ministre peut également consulter le dossier, sans déplacement.

Le ministre peut être partie à la procédure sans devoir justifier d'un intérêt. Le ministre a ainsi la possibilité d'exprimer, dans le cadre de la procédure, sa position fondée sur des raisons qui touchent à l'intérêt général.

Le Conseil de la concurrence n'est pas une partie à la procédure devant la Cour d'appel de Bruxelles.

Il a cependant paru opportun d'étendre ces dispositions au Conseil de la concurrence, pour que celui-ci puisse utilement informer la Cour d'appel chargée de statuer.

Dans son avis, le Conseil d'État s'interroge sur la question de savoir s'il y a un sens à ce que le ministre compétent puisse déposer des observations écrites dans une procédure juridictionnelle, relative à une question préjudicielle, et dans laquelle le ministre n'a pas d'intérêt quant au fond du litige.

En réponse à cette interrogation, la possibilité offerte au ministre de déposer des observations écrites semble justifiée, pour les raisons suivantes.

Il convient d'assurer l'uniformité de la jurisprudence. Si une décision juridictionnelle dépend du caractère licite d'une pratique de concurrence, la juridiction chargée de statuer doit avoir l'information la plus complète possible.

La loi du 5 août 1991 prévoit que l'organe d'instruction dépose un rapport. L'article 42 en projet prévoit que le Conseil de la concurrence peut déposer des observations écrites, sans avoir à justifier d'un intérêt.

Ces dispositions n'ont soulevé aucune interrogation du Conseil d'État.

Il paraît dès lors justifié de permettre également au ministre de faire valoir ses observations écrites. C'est en effet au ministre que revient la définition de la politique de concurrence.

Cette disposition permet ainsi d'informer le plus complètement possible la Cour d'appel chargée de répondre à une question préjudicielle concernant les pratiques restrictives de concurrence.

Comme le souligne le Conseil d'État, les États membres de l'Union européenne ont d'ailleurs la possibilité de faire valoir leurs observations devant la Cour de Justice de l'Union européenne dans le cadre des questions préjudicielles. Le Conseil d'État constate également que l'État belge peut faire valoir ses observations devant la Cour d'arbitrage, dans le cadre des ques-

Het lijkt eveneens wenselijk te voorzien in deze mogelijkheid voor prejudiciële vragen die worden gesteld aan het Hof van Beroep van Brussel.

Artikel 42, § 2, eerste lid, van de wet van 5 augustus 1991, bepaalt dat elke rechterlijke beslissing inzake een restrictieve mededingingspraktijk wordt meegedeeld aan de Raad voor de Mededinging.

Het leek wenselijk dat deze mededeling ook zou gebeuren aan de Dienst voor de Mededinging.

Artikel 42, § 2, tweede lid, van de wet van 5 augustus 1991 bepaalt daarenboven dat de hogere beroepen tegen de rechterlijke beslissingen betreffende een restrictieve mededingingspraktijk worden meegedeeld aan de Raad voor de Mededinging.

Het leek wenselijk dat deze mededeling ook zou gebeuren aan de Dienst voor de Mededinging.

Artikel 27

Dit artikel werd aangepast aan de wetgevingstechnische opmerkingen die in het advies van de Raad van State werden geformuleerd.

Artikel 43, § 1, eerste lid, in ontwerp van de wet bepaalt dat tegen de beslissingen van de Raad voor de Mededinging hoger beroep kan worden ingesteld bij het Hof van Beroep te Brussel, met uitzondering van de beslissingen betreffende de concentraties.

Het leek inderdaad wenselijk te voorzien dat de beroepen tegen de beslissingen van de Raad voor de Mededinging inzake concentraties onder de bevoegdheid vallen van de Raad van State, en dit om de volgende redenen.

De controle van concentraties is een administratieve toelatingsprocedure die aan de verwezenlijking van een operatie voorafgaat.

In zijn advies van 9 april 1990 betreffende het ontwerp van de wet van 5 augustus 1991, stelt de Raad van State vast dat tegen de beslissingen van de Raad voor de Mededinging hoger beroep kan worden ingesteld bij het «Hof van Beroep», rechtscollege dat tot de rechterlijke macht behoort. Het is niet gebruikelijk dat de rechterlijke macht zich dient uit te spreken over het «algemeen belang», begrip dat weinig of niet vatbaar is voor rechterlijke controle wegens zijn algemeenheid en zijn in hoofdzaak politieke inhoud. Er kan derhalve worden gevreesd dat de Raad voor de Mededinging en het «Hof van Beroep» zeer terughoudend zullen zijn om «rekening te houden met het algemeen belang». Om op een meer concrete wijze aan de bedoeling van de auteurs van het ontwerp gestalte te geven, dient men te vertrekken van het uitgangspunt dat de bevoegdheid die de wet in ontwerp aan de Raad voor de Mededinging en aan het «Hof van Beroep» toekent een «doelgebonden» bevoegdheid is, waarvan de uitoefening in het teken staat van een beoordeling van de marktstructuur, het marktgedrag en de marktresultaten. Het ware derhalve verkieslijk het begrip «algemeen belang» aan deze «doelgebonden» bevoegdheid aan te passen en de uitdrukking «algemeen economisch belang» te gebruiken. (Raad van State, afdeling wetgeving, 1e Kamer, advies van 9 april 1990, Voorbereidende werkzaamheden, 1282/1-89/90, blz. 65 en 66, vertaling).

De rechtspraak van het Hof van Beroep heeft aangetoond dat het Hof in hoofdzaak een wettigheidscontrole uitoefent op de beslissingen van de Raad voor de Mededinging inzake concentraties.

Het leek bijgevolg wenselijk de beroepen tegen de beslissingen van de Raad voor de Mededinging inzake concentraties voor te leggen aan de Raad van State.

Artikel 34 in ontwerp bepaalt bovendien dat de minister een concentratie kan toestaan om redenen van algemeen belang die het zouden halen op het risico dat de mededinging wordt aange-
tast.

tions préjudicielles. Il paraît également souhaitable de prévoir cette possibilité dans le cadre des questions préjudicielles posées devant la Cour d'appel de Bruxelles.

L'article 42, § 2, alinéa 1er, de la loi du 5 août 1991 prévoit que toute décision judiciaire relative à une pratique restrictive de concurrence est communiquée au Conseil de la concurrence.

Il a paru opportun de prévoir également cette communication au Service de la concurrence.

L'article 42, § 2, alinéa 2, de la loi du 5 août 1991 prévoit en outre que les recours contre les décisions judiciaires relatives à une pratique restrictive de concurrence sont communiqués au Conseil de la concurrence.

Il a paru opportun de prévoir également cette communication au Service de la concurrence.

Article 27

Cet article a été adapté aux observations d'ordre légistique formulées par le Conseil d'État dans son avis.

L'article 43, § 1er, alinéa 1er, en projet de la loi prévoit que les décisions du Conseil de la concurrence peuvent faire l'objet d'un recours devant la Cour d'appel de Bruxelles, à l'exception des décisions relatives aux concentrations.

Il a en effet paru opportun de prévoir que les recours contre les décisions du Conseil de la concurrence en matière de concentrations relèvent du Conseil d'État, pour les raisons suivantes.

Le contrôle de concentrations constitue une procédure d'autorisation administrative préalable à la réalisation d'une opération.

Dans son avis du 9 avril 1990 relatif à la loi en projet du 5 août 1991, le Conseil d'État constate que les décisions du Conseil de la concurrence en matière de concentrations «peuvent faire l'objet d'un recours auprès de la «Cour d'appel», juridiction qui relève du pouvoir judiciaire. Il n'est pas d'usage que le pouvoir judiciaire doive se prononcer sur «l'intérêt général», notion qui n'est pas ou peu susceptible de faire l'objet d'un contrôle juridictionnel en raison de sa généralité et de son contenu essentiellement politique. Il est dès lors à craindre que le Conseil de la concurrence et la «Cour d'appel» seront très réticents à «tenir compte de l'intérêt général». Afin d'exprimer l'intention des auteurs du projet de manière plus concrète, il faut partir de la prémisse que la compétence que la loi en projet attribue au Conseil de la concurrence et à la «Cour d'appel» est une compétence «finalisée» dont l'exercice est fonction d'une appréciation de la structure, du comportement et des résultats du marché. Il serait dès lors préférable d'adapter la notion d'«intérêt général» à cette compétence «finalisée» et d'utiliser l'expression «intérêt économique général.» (Conseil d'État, section législation, 1re Chambre, avis du 9 avril 1990, Trav. Prépar., 1282/1-89/90, pp. 65 et 66).

La jurisprudence de la Cour d'appel a révélé que celle-ci réalise principalement un contrôle de la légalité des décisions du Conseil de la concurrence en matière de concentrations.

Il a dès lors paru opportun de soumettre au Conseil d'État les recours contre les décisions du Conseil de la concurrence en matière de concentrations.

L'article 34 en projet prévoit en outre que le ministre peut autoriser une concentration pour des raisons d'intérêt général qui l'emporteraient sur le risque d'atteinte à la concurrence.

De beslissing van de minister is een administratieve handeling, waartegen beroep kan worden ingesteld bij de Raad van State.

Omwille van de samenhang wordt het beroep tegen de beslissingen van de Raad voor de Mededinging eveneens ingesteld bij de Raad van State.

Artikel 43, § 1, tweede lid, in het ontwerp van wet bepaalt dat de beslissingen van de Raad met betrekking tot verzoeken tot inlichtingen, tot verzoeken tot voorlopige maatregelen en tot dwangsommen het voorwerp kunnen uitmaken van een hoger beroep bij het Hof van Beroep te Brussel, met uitzondering van de beslissingen inzake concentraties.

Artikel 43, derde lid, van de wet van 5 augustus 1991 bepaalt met name dat het beroep tegen de beslissing van de Raad voor de Mededinging wordt gericht tegen de Belgische Staat, vertegenwoordigd door de minister.

Welnu, de minister neemt geen deel aan de beslissing waartegen het hoger beroep werd ingesteld.

De beslissing van de Raad kan trouwens afwijken van het standpunt van de minister wanneer hij optreedt in de hoedanigheid van partij bij de procedure.

Het is dan ook de vraag of de minister bij het Hof van Beroep de beslissing van de Raad moet verdedigen dan wel of hij in voorkomend geval het standpunt moet verdedigen dat hij heeft ingenomen tijdens de procedure voor de Raad.

Het leek dan ook wenselijk de bepaling, volgens welke het hoger beroep tegen de beslissing van de Raad voor de Mededinging tegen de minister wordt gericht, op te heffen.

Het hoger beroep bij het Hof van Beroep wordt ingesteld bij verzoekschrift en wordt gericht tegen de beslissing van de Raad voor de Mededinging. Dit hoger beroep kan overigens worden ingesteld door de minister. Het verzoek is eenzijdig of wordt gericht tegen de partijen die voor de Raad zijn verschenen.

Artikel 43, § 1, derde lid, in het ontwerp van wet vervangt bovendien de bepalingen van artikel 43, derde lid, van de wet van 5 augustus 1991.

Artikel 43, § 1, vierde lid, in het ontwerp van wet herneemt inzonderheid de bepalingen van artikel 43, vierde lid, van de wet van 5 augustus 1991.

Volgens deze bepaling wordt het hoger beroep ingediend bij de griffie van het Hof van Beroep, binnen een termijn van 30 dagen vanaf de kennisgeving of de publicatie van de beslissing in het *Belgisch Staatsblad*.

Artikel 43, zesde lid, in samenhang met het derde lid, *in fine*, van de wet van 5 augustus 1991 bepaalt dat het verzoekschrift tot hoger beroep, op straffe van nietigheid, de vermelding bevat dat het beroep is gericht tegen de Belgische Staat, vertegenwoordigd door de minister.

Deze vermelding wordt geschrapt om de hierboven vermelde redenen.

Artikel 43, zesde lid, 2°, van de wet van 5 augustus 1991 bepaalt dat het verzoek de naam, de voornaam, het beroep, de woonplaats van de verzoeker bevat, alsook, in voorkomend geval, zijn hoedanigheden en het inschrijvingsnummer in het handelsregister of in het ambachtenregister.

Deze bepaling is uitsluitend van toepassing indien de verzoekers natuurlijke personen zijn.

Het leek dan ook wenselijk in artikel 43, § 2, 3°, van hetzelfde wetsontwerp, bepalingen op te nemen met betrekking tot verzoekers die rechtspersonen zijn.

Het leek eveneens wenselijk om in artikel 43, § 2, 4°, van hetzelfde wetsontwerp, te verduidelijken dat het verzoek de vermelding bevat van de beslissing waartegen het beroep wordt ingesteld.

La décision du ministre constitue un acte administratif susceptible de recours devant le Conseil d'État.

Par souci de cohérence, le recours contre les décisions du Conseil de la concurrence est également porté devant le Conseil d'État.

L'article 43, § 1er, alinéa 2, en projet de la loi prévoit que les décisions du Conseil relatives aux demandes de renseignements, aux demandes de mesures provisoires et aux astreintes peuvent faire l'objet d'un recours devant la Cour d'appel de Bruxelles, à l'exception des décisions relatives aux concentrations.

L'article 43, alinéa 3, de la loi du 5 août 1991 prévoit notamment que le recours contre la décision du Conseil de la concurrence est dirigé contre l'État belge, représenté par le ministre.

Or, le ministre ne prend pas part à la décision contre laquelle le recours est introduit.

La décision du Conseil peut d'ailleurs s'écarter de la position exprimée par le ministre lorsque celui-ci intervient en qualité de partie à la procédure.

La question se pose dès lors de savoir si le ministre doit défendre, devant la Cour d'appel, la décision du Conseil ou la position qu'il a, le cas échéant, exprimé en qualité de partie à la procédure devant le Conseil.

Il a dès lors paru opportun de supprimer la disposition selon laquelle le recours contre la décision du Conseil de la concurrence est dirigé contre le ministre.

Le recours devant la Cour d'appel est dès lors introduit contre la décision du Conseil de la concurrence, par voie de requête. Ce recours peut d'ailleurs être introduit par le ministre. La requête est unilatérale ou est dirigée contre les parties ayant comparu devant le Conseil.

L'article 43, § 1er, alinéa 3, en projet de la loi remplace en outre les dispositions prévues à l'article 43, alinéa 3, de la loi du 5 août 1991.

L'article 43, § 1er, alinéa 4, en projet de la loi reproduit notamment les dispositions prévues à l'article 43, alinéa 4, de la loi du 5 août 1991.

Il prévoit que le recours est introduit au greffe de la Cour d'appel dans les trente jours qui suivent la notification ou la publication de la décision au *Moniteur belge*.

L'article 43, alinéa 6, combiné à l'alinéa 3, *in fine*, de la loi du 5 août 1991 prévoit que la requête d'appel mentionne, sous peine de nullité, l'indication selon laquelle le recours est dirigé contre l'État belge représenté par le ministre.

Cette mention est supprimée pour les raisons évoquées ci-dessus.

L'article 43, alinéa 6, 2°, de la loi du 5 août 1991 prévoit que la requête contient le nom, prénom, profession, domicile du requérant, ainsi que, le cas échéant, ses qualités et inscription au registre de commerce ou au registre de l'artisanat.

Cette formulation s'applique exclusivement aux requérants personnes physiques.

Il a dès lors paru opportun de prévoir, à l'article 43, § 2, 3°, de la même loi en projet, les mentions relatives aux requérants personnes morales.

Il a également paru opportun de préciser, à l'article 43, § 2, 4°, de la même loi en projet, que la requête contient la mention de la décision contre laquelle le recours est introduit.

Artikel 43, § 2, 5° van hetzelfde wetsontwerp verduidelijkt dat het verzoekschrift de identiteit van de partijen vermeldt waaraan de beslissing ter kennis diende te worden gebracht.

Deze verduidelijking staat in verband met de afschaffing van de regel dat het hoger beroep wordt gericht tegen de minister en met artikel 41, § 2, lid 3, van hetzelfde wetsontwerp.

Dit artikel bepaalt dat de beslissingen de partijen vermelden waaraan de kennisgeving moet worden geadresseerd. Deze bepaling biedt de mogelijkheid om alle partijen bij de procedure te identificeren, in het kader van het beroep bij het Hof van Beroep.

Artikel 43, § 2, 6°, van hetzelfde wetsontwerp bepaalt dat het verzoekschrift plaats, dag en uur van verschijning vermeldt.

Deze verduidelijking stemt overeen met de gerechtelijke procedure voor het Hof van Beroep. Ze vervangt en vervolledigt artikel 43, zesde lid, 5° van de wet van 5 augustus 1991.

Artikel 43, § 2, 7°, van hetzelfde wetsontwerp bepaalt dat het verzoekschrift een uiteenzetting van de punten van bezwaar bevat.

Deze bepaling vervangt artikel 43, zesde lid, 4°, van de wet van 5 augustus 1991.

Deze bepaling is bedoeld om de zaak reeds vanaf de indiening ervan bij het Hof van Beroep te kunnen behandelen. Deze bepaling is ook de regel bij hoger beroep.

Artikel 43, § 2, 8°, van hetzelfde wetsontwerp bepaalt dat het verzoekschrift de handtekening van de verzoeker of van zijn advocaat bevat. Deze bepaling herneemt artikel 43, zesde lid, 6° van de wet van 5 augustus 1991.

Artikel 43, § 3, van hetzelfde wetsontwerp herneemt onder andere, wat betreft het Hof van Beroep, de bepalingen van artikel 27, § 1, tweede lid van hetzelfde wetsontwerp.

De leden 1 en 2 en het laatste lid van artikel 43, § 3, in ontwerp, hernemen de laatste drie leden van artikel 43 van de wet van 5 augustus 1991.

Er werd rekening gehouden met de opmerkingen die door de Raad van State in zijn advies werden geformuleerd en die betrekking hebben op de procedure voor de Raad voor de Mededinging.

Deze bepalingen betreffen het verwijderen van vertrouwelijke stukken uit het dossier.

Krachtens deze bepalingen beoordeelt het Hof van Beroep welke de vertrouwelijke elementen zijn van het dossier.

Het Hof van Beroep kan, op eigen initiatief of op vraag van de belanghebbende partijen, de inzage van stukken weigeren indien dit het zakengeheim kan schenden.

Het Hof van Beroep heeft een appreciatierecht met betrekking tot het weglaten van de stukken. Indien een stuk dat een zakengeheim bevat noodzakelijk is om de beslissing van het Hof van Beroep te motiveren, kiest het Hof tussen de volgende mogelijkheden.

Ofwel meent het Hof van Beroep dat de openbaarmaking van het stuk en bijgevolg ook van het zakengeheim, een groter nadeel met zich brengt dan het nadeel dat voortvloeit uit de aantasting van de mededinging.

In dat geval wordt het stuk uit het dossier gehaald en kan de beslissing niet op dit stuk gebaseerd zijn.

Ofwel meent het Hof van Beroep dat de nadelen die verbonden zijn aan de aantasting van de mededinging zwaarder wegen dan de nadelen die verbonden zijn aan de openbaarmaking van het stuk. In dat geval wordt het stuk niet uit het dossier verwijderd.

Het Hof van Beroep kan zo nodig ook een niet-vertrouwelijke versie van het stuk aan de partijen vragen.

L'article 43, § 2, 5°, de la même loi en projet précise que la requête mentionne l'identité des parties à qui la décision a dû être notifiée.

Cette précision est liée à la suppression de la règle selon laquelle l'appel est dirigé contre le Ministreet à l'article 41, § 2, alinéa 3, de la même loi en projet.

Cet article prévoit que les décisions mentionnent les parties à qui la notification doit être adressée. Cette disposition permet d'identifier toutes les parties à la procédure, dans le cadre du recours devant la Cour d'appel.

L'article 43, § 2, 6°, de la même loi en projet prévoit que la requête mentionne l'indication des lieux, jours et heures de comparution.

Cette précision est conforme à la pratique judiciaire devant la Cour d'appel. Elle remplace et complète l'article 43, alinéa 6, 5°, de la loi du 5 août 1991.

L'article 43, § 2, 7°, de la même loi en projet prévoit que la requête contient l'énonciation des griefs.

Cette disposition remplace l'article 43, alinéa 6, 4°, de la loi du 5 août 1991.

Cette disposition est destinée à permettre le traitement de l'affaire dès l'introduction devant la Cour d'appel. Elle constitue aussi la règle en matière d'appel.

L'article 43, § 2, 8°, de la même loi en projet prévoit que la requête contient la signature du requérant ou de son avocat. Cette disposition reproduit l'article 43, alinéa 6, 6°, de la loi du 5 août 1991.

L'article 43, § 3, de la même loi en projet reproduit notamment, en ce qui concerne la Cour d'appel, les dispositions de l'article 27, § 1er, alinéa 2, de la même loi en projet.

Les alinéas 1er et 2, et le dernier alinéa de l'article 43, § 3, en projet, reproduisent les trois derniers alinéas de l'article 43 de la loi du 5 août 1991.

Il a été tenu compte des observations formulées par le Conseil d'État dans son avis et qui concernent la procédure devant le Conseil de la concurrence.

Ces dispositions concernent le retrait des pièces confidentielles du dossier.

Elle prévoient que la Cour d'appel apprécie quels sont les éléments confidentiels du dossier.

La Cour d'appel a la faculté de refuser, d'initiative ou à la demande des parties intéressées, la communication des pièces dont la communication porte atteinte au secret des affaires.

La Cour d'appel conserve un pouvoir d'appréciation dans le retrait des pièces. Si une pièce contenant un secret d'affaires est nécessaire pour fonder la décision de la Cour d'appel, celle-ci choisit entre les options suivantes.

Soit Cour d'appel estime que la divulgation de la pièce et partant, du secret d'affaires, entraîne un inconvénient supérieur à celui qui résulterait de l'atteinte à la concurrence.

Dans ce cas, la pièce est retirée du dossier et la décision ne peut être fondée sur cette pièce.

Soit la Cour d'appel estime que les inconvénients liés à l'atteinte à la concurrence l'emportent sur ceux liés à la divulgation de la pièce. Dans ce cas, la pièce n'est pas retirée du dossier.

La Cour d'appel peut également demander, le cas échéant aux parties, une version non confidentielle de la pièce.

In zijn advies onderstreept de Raad van State dat het in strijd zou zijn met het principe van het debat op tegenspraak mocht het Hof van Beroep zich uitspreken over stukken die uit het dossier zouden zijn verwijderd.

Naar aanleiding van die opmerking, wordt in artikel 43, § 3, in ontwerp, gepreciseerd dat de beslissing niet afhankelijk mag zijn van uit het dossier verwijderde stukken. Die precisering was reeds opgenomen in het commentaar van de artikelen.

Deze bepalingen zijn in overeenstemming met de uitoefening van de rechten van de verdediging en met het debat op tegenspraak, volgens welke het Hof van Beroep zijn beslissing slechts kan steunen op die elementen waarover de partijen hun opmerkingen hebben kunnen doen gelden.

Het is wenselijk gebleken te bepalen dat de minister zijn schriftelijke opmerkingen kan indienen bij het Hof van Beroep. Daartoe kan de minister ook het dossier raadplegen, zonder verplaatsing.

De minister kan partij zijn bij de procedure zonder dat hij een belang dient te bewijzen. De minister heeft zo de mogelijkheid om, in het kader van de procedure, zijn standpunt weer te geven dat steunt op redenen die het algemeen belang raken.

De Raad voor de Mededinging is geen partij bij de procedure voor het Hof van Beroep te Brussel.

Het leek nochtans wenselijk de Raad voor de Mededinging de mogelijkheid te geven een standpunt mee te delen aan het Hof van Beroep dat belast is met de uitspraak.

In zijn advies vraagt de Raad van State zich af of het enige zin heeft dat de bevoegde minister schriftelijke opmerkingen kan indienen.

Het antwoord op die vraag is dat de mogelijkheid voor de minister om schriftelijke opmerkingen in te dienen gegrond lijkt, om de volgende redenen.

De rechtspraak moet eenvormig zijn. Indien een rechterlijke beslissing afhankelijk is van het geoorloofde karakter van een mededingingspraktijk, dan moet het rechtcollege dat belast is met de uitspraak over zo volledige mogelijke informatie beschikken.

De wet van 5 augustus 1991 bepaalt dat de onderzoeksinstantie een verslag indient. Artikel 42 in ontwerp bepaalt dat de Raad voor de Mededinging schriftelijke opmerkingen kan indienen zonder enig belang te moeten aantonen.

De Raad van State heeft geen vragen bij die bepalingen.

De bepaling volgens welke de minister zijn schriftelijke opmerkingen kan doen gelden is overigens voorzien in de procedure in eerste aanleg, voor de Raad voor de Mededinging.

Het lijkt derhalve gegrond om ook de minister toe te laten zijn schriftelijke opmerkingen te doen gelden. Het komt immers aan de minister toe om het mededingingsbeleid te definiëren.

Deze bepaling biedt aldus de mogelijkheid het Hof van Beroep zo volledig mogelijk in te lichten.

Artikel 28

Er werd rekening gehouden met de wetgevingstechnische opmerkingen in het advies van de Raad van State.

Om de hogervermelde redenen, leek het wenselijk te bepalen dat tegen de beslissingen van de Raad voor de Mededinging inzake concentraties, beroep kan worden ingesteld bij de Raad van State.

Artikel 43bis, § 1, eerste lid, in ontwerp van de wet bepaalt dat het beroep slechts kan worden ingesteld tegen beslissingen die

Dans son avis, le Conseil d'État souligne que serait contraire au principe du débat contradictoire, le fait pour la Cour d'appel de se prononcer sur des pièces qui auraient été retirées du dossier.

Suite à cette remarque, il est précisé, dans l'article 43, § 3, en projet, que la décision ne peut pas reposer sur des pièces retirées du dossier. Cette précision était déjà contenue dans le commentaire de l'article.

Ces dispositions sont conformes à l'exercice des droits de la défense et au débat contradictoire, selon lequel la Cour d'appel ne peut fonder sa décision que sur des éléments au sujet desquels les parties ont pu faire valoir leurs observations.

Il a paru opportun de prévoir que le ministre peut déposer ses observations écrites devant la Cour d'appel. Dans ce but, le ministre peut également consulter le dossier, sans déplacement.

Le ministre peut être partie à la procédure sans devoir justifier d'un intérêt. Le ministre a ainsi la possibilité d'exprimer, dans le cadre de la procédure, sa position fondée sur des raisons qui touchent à l'intérêt général.

Le Conseil de la concurrence n'est pas une partie à la procédure devant la Cour d'appel de Bruxelles.

Il a cependant paru opportun de permettre au Conseil de la concurrence de communiquer un point de vue à la Cour d'appel, qui est chargée de statuer.

Dans son avis, le Conseil d'État s'interroge sur la question de savoir s'il y a un sens à ce que le ministre compétent puisse déposer des observations écrites.

En réponse à cette interrogation, la possibilité offerte au ministre de déposer des observations écrites semble justifiée, pour les raisons suivantes.

Il convient d'assurer l'uniformité de la jurisprudence. Si une décision juridictionnelle dépend du caractère licite d'une pratique de concurrence, la juridiction chargée de statuer doit avoir l'information la plus complète possible.

La loi du 5 août 1991 prévoit que l'organe d'instruction dépose un rapport. L'article 42 en projet prévoit que le Conseil de la concurrence peut déposer des observations écrites, sans avoir à justifier d'un intérêt.

Ces dispositions n'ont soulevé aucune interrogation du Conseil d'État.

La disposition selon laquelle le ministre peut faire valoir ses observations écrites est d'ailleurs prévue dans la procédure en 1er degré, devant le Conseil de la concurrence.

Il paraît dès lors justifié de permettre également au ministre de faire valoir ses observations écrites. C'est en effet au ministre que revient la définition de la politique de concurrence.

Cette disposition permet ainsi d'informer le plus complètement possible la Cour d'appel.

Article 28

Il a été tenu compte des observations d'ordre légistique formulées par le Conseil d'État dans son avis.

Pour les raisons évoquées ci-dessus, il a paru opportun de prévoir que les décisions du Conseil de la concurrence en matière de concentrations peuvent faire l'objet d'un recours devant le Conseil d'État.

L'article 43bis, § 1er, alinéa 1er, en projet de la loi prévoit que le recours ne peut être intenté que contre les décisions devenues défi-

definitief zijn geworden, om rekening te houden met het eventuele verzoek dat krachtens artikel 34 in het ontwerp van wet wordt ingediend bij de minister.

Artikel 43bis, § 1er, tweede lid, in het ontwerp van wet bepaalt dat tegen de beslissing van de minister bedoeld in artikel 34, § 1, in het ontwerp van wet, beroep kan worden ingesteld bij de Raad van State binnen dertig dagen vanaf de publicatie.

De beslissing van de minister is een administratieve beslissing van niet-rechterlijke aard. Het leek bijgevolg wenselijk, de beroepen tegen deze beslissing te onderwerpen aan de procedure van gemeen recht voor de Raad van State.

In afwijking van het gemeen recht, wordt de termijn voor het beroep echter op 30 dagen gebracht. De publicatie in het *Belgisch Staatsblad* is het vertrekpunt van deze termijn. De reden van deze afwijking is de noodzaak derden toe te laten beroep aan te tekenen onder dezelfde voorwaarden als de partijen bij de initiële procedure.

Artikel 43bis, § 1, derde lid, in het ontwerp van wet bepaalt dat het beroep tegen de beslissing waarin de Raad de tweede fase van het onderzoek van een concentratie oplegt, alleen maar kan worden ingesteld samen met het hoger beroep tegen de definitieve beslissing betreffende de toelating van de concentratie.

Het leek immers wenselijk te voorkomen dat er hoger beroep zou worden ingesteld tegen de beslissing alvorens recht te doen, om de tweede fase te beginnen, tijdens het vervolg van het onderzoek van de concentratie door de Raad tijdens deze tweede fase.

Artikel 43bis, § 1, vierde lid, in het ontwerp van wet bepaalt dat de beslissingen van de Raad over verzoeken om inlichtingen, verzoeken om voorlopige maatregelen en dwangsommen het voorwerp kunnen uitmaken van een hoger beroep bij de Raad van State, inzake concentraties.

Artikel 43bis, § 1, vijfde lid, in het ontwerp van wet bepaalt dat het beroep kan worden ingesteld door de partijen bij de concentratie alsook door alle partijen die voor de Raad voor de Mededinging zijn verschenen.

Artikel 43bis, § 1, zesde lid, in het ontwerp van wet bepaalt dat het beroep kan worden ingesteld door de minister, behalve wanneer een verzoek tot toelating zoals bedoeld in artikel 34, § 1, in het ontwerp van wet werd ingediend.

Artikel 43bis, § 1, zevende lid, in het ontwerp van wet bepaalt dat het beroep wordt ingesteld binnen een termijn van 30 dagen vanaf de kennisgeving of de publicatie in het *Belgisch Staatsblad* van de definitieve beslissing of van het bericht waaruit blijkt dat een voorheen gepubliceerde beslissing definitief is geworden.

Artikel 43bis, § 2, in het ontwerp van wet herneemt de vermeldingen die het verzoekschrift op straffe van nietigheid moet bevatten. Deze vermeldingen zijn identiek aan de vermeldingen zoals bepaald voor het Hof van Beroep te Brussel.

Artikel 43bis, § 3, eerste lid, in het ontwerp van wet verduidelijkt dat het beroep de beslissing die het voorwerp van het beroep uitmaakt, niet schorst.

In het oorspronkelijke ontwerp hernam dit artikel voor het overige de bepalingen die van toepassing zijn bij het Hof van Beroep te Brussel, betreffende het zakengeheim.

Naar aanleiding van het advies van de Raad van State werd de bevoegdheid van de Raad van State om vertrouwelijke stukken al dan niet uit het dossier te verwijderen, opgeheven.

Deze opheffing houdt verband met de bepaling volgens welke de Raad van State een wettigheidscontrole uitoefent. De Raad van State kan derhalve zijn beslissing niet in de plaats stellen van de beslissing van de Voorzitter van de Raad voor de Mededinging voor wat het verwijderen van de vertrouwelijke stukken betreft.

nitives, pour tenir compte de l'éventuelle demande adressée au ministre en vertu de l'article 34 en projet de la loi.

L'article 43bis, § 1er, alinéa 2, en projet de la loi prévoit que la décision du ministre visée à l'article 34, § 1er, en projet de la loi, peut faire l'objet d'un recours devant le Conseil d'État dans les 30 jours à partir de la publication.

La décision du ministre constitue une décision administrative de nature non juridictionnelle. Il a dès lors paru opportun de soumettre les recours contre cette décision à la procédure de droit commun devant le Conseil d'État.

Par dérogation au droit commun, le délai de recours est cependant porté à 30 jours et la publication au *Moniteur belge* constitue le point de départ de ce délai. Cette dérogation est motivée par la nécessité de permettre aux tiers d'introduire un recours dans les mêmes conditions que les parties à la procédure initiale.

L'article 43bis, § 1er, alinéa 3, en projet de la loi prévoit que le recours contre la décision par laquelle le Conseil engage la seconde phase d'examen d'une concentration ne peut être introduit qu'au moment de l'introduction du recours contre la décision définitive relative à l'admissibilité de la concentration.

Il a en effet paru opportun d'éviter l'introduction d'un recours contre la décision avant-dire droit d'engager la seconde phase pendant la poursuite de l'examen de la concentration par le Conseil durant cette seconde phase.

L'article 43bis, § 1er, alinéa 4, en projet de la loi prévoit que les décisions du Conseil relatives aux demandes de renseignements, aux demandes de mesures provisoires et aux astreintes peuvent faire l'objet d'un recours devant le Conseil d'État, en matière de concentrations.

L'article 43bis, § 1er, alinéa 5, en projet de la loi prévoit que le recours peut être introduit par les parties à la concentration ainsi que par toute personne comparue devant le Conseil de la concurrence.

L'article 43bis, § 1er, alinéa 6, en projet de la loi prévoit que le recours peut être introduits par le ministre, sauf lorsqu'une demande d'autorisation visée à l'article 34, § 1er, en projet de la loi a été introduite.

L'article 43bis, § 1er, alinéa 7, en projet de la loi prévoit que le recours est introduit dans les trente jours qui suivent la notification ou la publication au *Moniteur belge* de la décision définitive ou de l'avis selon lequel une décision antérieurement publiée est devenue définitive.

L'article 43bis, § 2, en projet de la loi reproduit les mentions qui doivent être contenues dans la requête, à peine de nullité. Ces mentions sont identiques à celles prévues devant la Cour d'appel de Bruxelles.

L'article 43bis, § 3, alinéa 1er, en projet de la loi précise que le recours ne suspend pas la décision qui fait l'objet du recours.

Dans le projet initial, cet article reproduisait pour le surplus les dispositions applicables devant la Cour d'appel de Bruxelles, en ce qui concerne le secret d'affaires.

Suite à l'avis du Conseil d'État, la compétence du Conseil d'État pour retirer ou non des pièces confidentielles a été supprimée.

Cette suppression est liée à la disposition selon laquelle le Conseil d'État exerce un contrôle de la légalité. Le Conseil d'État ne peut dès lors pas substituer sa décision à celle du Président du Conseil de la concurrence en ce qui concerne le retrait des pièces confidentielles.

De Raad van State kan daarentegen wel de wettigheid van de beslissing van de Voorzitter van de Raad voor de Mededinging, wat het verwijderen van vertrouwelijke stukken betreft, controleren.

Artikel 43*bis*, § 3, lid 2, herneemt de bepalingen die toepasselijk zijn voor het Hof van Beroep te Brussel wat de rol betreft van de Raad voor de Mededinging en van de minister in geval van beroep.

Artikel 43*bis*, § 3, derde lid, in ontwerp van de wet bepaalt dat de Raad van State voor alle andere zaken uitspraak doet over concentraties.

In zijn advies stelt de Raad van State de vraag of deze verschillende behandeling ten opzichte van andere zaken, die voor de Raad van State komen, niet strijdig is met het niet-discriminatiebeginsel.

In antwoord op die vraag lijkt de bepaling welke erin voorziet dat de Raad van State uitspraak doet bij voorrang op alle andere zaken gerechtvaardigd om de volgende redenen.

De wet van 5 augustus 1991 legt geen enkele termijn op voor het onderzoek van het beroep inzake concentraties.

Het leek alvast niet wenselijk aan de Raad van State een dwingende en wettelijk bepaalde termijn op te leggen om de zaak te behandelen en uitspraak te doen.

Rekening houdend met het specifieke karakter van het beroep inzake concentraties, was het echter wenselijk te verduidelijken dat de Raad van State onverwijld uitspraak doet, met het oog op rechtszekerheid en op de samenhang met de termijnen die van kracht zijn voor de Raad voor de Mededinging en voor de minister.

In antwoord op de vraag van de Raad van State biedt deze bepaling eveneens de mogelijkheid om de doeltreffendheid van het beroep te verbeteren. Het zou immers moeilijk zijn een beslissing van de Raad van State die een toelating van een concentratie annuleert, uit te voeren meerdere jaren na de totstandkoming van de concentratie.

Een gelijkaardige bepaling kan overigens worden aangetroffen in artikel 25*ter*, § 4, van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de Openbare Centra voor Maatschappelijk Welzijn. Dit artikel bepaalt dat de Raad van State doet uitspraak met voorrang boven alle andere zaken.

De Raad van State stelt in zijn advies de volgende vraag: oefent de afdeling administratie van de Raad van State volle rechtsmacht uit naar aanleiding van beroepen tegen beslissingen inzake concentraties, of gaat ze enkel de wettigheid na van beslissingen waartegen een beroep wordt ingesteld.

In antwoord op die vraag wordt in artikel 43, § 3, in ontwerp, verduidelijkt dat de Raad van State een wettigheidscontrole uitoefent.

Die bevoegdheid stemt namelijk overeen met de gewone bevoegdheid van de Raad van State inzake de beroepen tegen handelingen van een administratieve overheid.

Naar aanleiding van het advies van de Raad van State verduidelijkt artikel 43, § 3, lid 5, in ontwerp, dat, in geval van annulatie van hun beslissing door de Raad van State, de Raad voor de Mededinging of, naargelang het geval, de minister over een nieuwe termijn beschikken om uitspraak te doen. Deze termijn is dezelfde als de termijnen bepaald in de artikelen 33 en 34. Hij vangt aan vanaf de betekening van het annulatiearrest van de Raad van State.

Voor het overige verduidelijkt artikel 43*bis*, § 3, zesde lid, in het ontwerp van wet dat de regels inzake de procedure voor de afdeling administratie van de Raad van State van toepassing zijn.

Le Conseil d'État peut par contre contrôler la légalité de la décision du président du Conseil de la concurrence concernant le retrait des pièces confidentielles.

L'article 43*bis*, § 3, alinéa 2, reproduit les dispositions applicables devant la Cour d'appel de Bruxelles en ce qui concerne le rôle du Conseil de la concurrence et du ministre en cas de recours.

L'article 43*bis*, § 3, alinéa 3, en projet de la loi prévoit que le Conseil d'État statue en matière de concentrations toutes affaires cessantes.

Dans son avis, le Conseil d'État pose la question suivante: cette différence de traitement par rapport aux autres affaires portées devant le Conseil d'État n'est-elle pas contraire au principe de non discrimination?

En réponse à cette question, la disposition prévoyant que le Conseil d'État statue toutes affaires cessantes en matière de concentrations semble justifiée pour les raisons suivantes.

La loi du 5 août 1991 ne prévoit aucun délai d'examen du recours en matière de concentrations.

Il n'a pas semblé opportun de prévoir un délai légal de rigueur pour le traitement de l'affaire et la prise de décision par le Conseil d'État.

Compte tenu de la spécificité du recours en matière de concentrations, il a cependant paru opportun de prévoir que le Conseil d'État statue toutes affaires cessantes, dans un souci de sécurité juridique et de cohérence avec les délais en vigueur devant le Conseil de la concurrence et devant le ministre.

En réponse à la question du Conseil d'État, cette disposition permet également d'améliorer l'efficacité du recours. Une décision du Conseil d'État annulant une autorisation d'une concentration serait en effet difficile à exécuter plusieurs années après la réalisation de cette concentration.

Une disposition similaire est d'ailleurs prévue à l'article 25*ter*, § 4, de la loi organique des Centres Publics d'Aide Sociale du 8 juillet 1976. Cet article énonce que «le Conseil d'État statue toutes affaires cessantes».

Dans son avis, le Conseil d'État pose la question suivante: la section d'administration du Conseil d'État exerce-t-elle une compétence de pleine juridiction à l'occasion des recours contre les décisions en matière de concentrations, ou contrôle-t-elle uniquement la légalité des décisions qui font l'objet des recours.

En réponse à cette question, il est précisé, dans l'article 43, § 3, alinéa 4, en projet que le Conseil d'État exerce un contrôle de légalité.

Cette compétence correspond en effet à la compétence habituelle de la section d'administration du Conseil d'État concernant les recours contre des actes émanant d'une autorité administrative.

Suite à l'avis du Conseil d'État, l'article 43, § 3, alinéa 5, en projet précise qu'en cas d'annulation de leur décision par le Conseil d'État, le Conseil de la concurrence ou, selon le cas, le ministre bénéficient d'un nouveau délai pour statuer. Ce délai est équivalent à ceux prévus aux articles 33 et 34. Il prend cours à partir de la notification de l'arrêt en annulation du Conseil d'État.

Pour le surplus, l'article 43*bis*, § 3, alinéa 6, en projet de la loi précise que les règles relatives à la procédure devant la section d'administration du Conseil d'État sont applicables.

Naar aanleiding van het advies van de Raad van State is de Koning gemachtigd om deze regels te wijzigen, bij wijze van in Ministerraad overlegd koninklijk besluit.

Een gelijkaardige bepaling kan overigens worden aangetroffen in artikel 25ter, § 4, van de organieke wet § van 8 juli 1976 betreffende de Openbare Centra voor Maatschappelijk Welzijn. Dit artikel bepaalt dat een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit bepaalt de procedureregels vóór de Raad van State.

De Raad van State stelt zich vragen over de mogelijkheid om de gecoördineerde wetten op de Raad van State toe te passen op de procedure van beroep inzake concentraties.

In antwoord op die vraag wordt in artikel 16, in ontwerp, gepreciseerd dat de Raad voor de Mededinging een administratieve overheid inzake concentraties is. Die precisering sluit trouwens aan bij het advies van de Raad van State. De beslissing van de minister is ook een beslissing die door een administratieve overheid wordt genomen.

Er bestaan dus geen bezwaren meer tegen het feit dat de Raad van State kennis neemt van de beroepen tegen beslissingen inzake concentraties, voor zover die uitgaan van administratieve overheden.

Bovendien werden bepaalde aanpassingen aangebracht in de gewone procedure, ten einde de doeltreffendheid van het beroep te waarborgen. De Raad van State wijst in zijn advies overigens op die aanpassingen: instelling van het beroep door de minister zonder dat deze laatste een belang moet aantonen; verkorting van de termijn voor het beroep tot 30 dagen in plaats van 60 dagen en bepaling volgens welke de Raad van State bij voorrang op alle andere zaken uitspraak doet over concentraties.

Die bepalingen dragen bij tot de doeltreffendheid van het beroep ingesteld bij de afdeling administratie van de Raad van State inzake concentraties.

Die verduidelijkingen komen aldus tegemoet aan de vragen die door de Raad van State in zijn advies werden geformuleerd.

Artikel 29

Artikel 23, § 3, zesde lid, in ontwerp van de wet bepaalt dat de verslaggevers en de personeelsleden van de Dienst voor de Mededinging die houder zijn van een opdrachtsbevel, ter plaatse kunnen overgaan tot de beslaglegging en tot de verzegeling voor een duur die 48 uur niet mag overschrijden.

Artikel 44 van de wet van 5 augustus 1991 omschrijft de inbreuken die strafrechtelijk worden gesanctioneerd.

Het leek wenselijk de sancties uit te breiden tot de inbreuken betreffende de inbeslagname en de verzegeling zoals bepaald in artikel 23, § 3, lid 6, in ontwerp van de wet.

Artikel 30

Artikel 11 in ontwerp van de wet heeft de drempels aangepast vanaf welke de concentraties moeten worden aangemeld. Deze aanpassing heeft tot doel de aanmeldingen te beperken tot enkel de aanmelding van concentraties die een echte impact op de Belgische markt kunnen hebben.

Artikel 46, § 1, tweede lid, van de wet van 5 augustus 1991 bevat een definitie van de omzet.

Het leek wenselijk te verduidelijken dat de berekende omzet die is die in België wordt gerealiseerd. Daarom worden de termen «en in het buitenland» geschrapt.

Suite à l'avis du Conseil d'État, le Roi est habilité à modifier ces règles, par arrêté délibéré en Conseil des Ministres.

Une disposition similaire est d'ailleurs prévue à l'article 25ter, § 4, de la loi organique des Centres Publics d'Aide Sociale du 8 juillet 1976. Cet article prévoit qu'«un arrêté royal délibéré en Conseil des Ministres règle la procédure devant le Conseil d'État».

Dans son avis, le Conseil d'État s'interroge également sur la possibilité d'appliquer les lois coordonnées sur le Conseil d'État à la procédure de recours en matière de concentration.

En réponse à cette question, il est précisé dans l'article 16 en projet que le Conseil de la concurrence est une autorité administrative, en matière de concentration. Cette précision fait d'ailleurs suite à l'avis du Conseil d'État. La décision du ministre est également une décision rendue par une autorité administrative.

Il n'y a dès lors plus d'objection pour que le Conseil d'État connaisse des recours contre les décisions en matière de concentration, dans la mesure où celles-ci émanent d'autorités administratives.

En outre, pour garantir l'efficacité du recours, certains aménagements à la procédure habituelle ont été apportés. Dans son avis, le Conseil d'État relève d'ailleurs ces aménagements: introduction du recours par le ministre, sans que celui-ci ne doive prouver un intérêt; réduction du délai de recours à 30 jours au lieu de 60 jours et disposition selon laquelle le Conseil d'État statue toutes affaires cessantes en matière de concentrations.

Ces dispositions contribuent à l'efficacité du recours organisé devant la section d'administration du Conseil d'État en matière de concentrations.

Ces précisions répondent ainsi aux questions formulées par le Conseil d'État dans son avis.

Article 29

L'article 23, § 3, alinéa 6, en projet de la loi prévoit que les rapporteurs et les agents du Service de la concurrence porteurs d'un ordre de mission peuvent saisir sur place et apposer des scellés pour une durée qui ne peut pas dépasser 48 heures.

L'article 44 de la loi du 5 août 1991 définit les infractions sanctionnées pénalement.

Il a paru opportun d'étendre les sanctions aux infractions relatives aux saisies et à l'apposition de scellés prévues par l'article 23, § 3, alinéa 6, en projet de la loi.

Article 30

L'article 11 en projet de la loi a adapté les seuils à partir desquels les concentrations doivent être notifiées. Cette adaptation a pour objet de limiter la notification aux concentrations susceptibles d'avoir un réel impact sur le marché belge.

L'article 46, § 1er, alinéa 2, de la loi du 5 août 1991 contient une définition du chiffre d'affaires.

Il a paru opportun de préciser que le chiffre d'affaires calculé est celui réalisé en Belgique. C'est pourquoi les termes «et à l'étranger» sont supprimés.

Artikel 31

Artikel 34 van de wet van 5 augustus 1991 wordt vervangen door artikel 41 in ontwerp betreffende de publicatie en de kennisgeving van de beslissingen.

Het is daarom gepast te verzekeren dat er overeenstemming is door artikel 48, § 3, van dezelfde wet, aan te passen.

Artikel 32

Naar aanleiding van het advies van de Raad van State werd de verwijzing naar de verslaggevers ingevoegd in de §§ 1 en 2 van artikel 49 in ontwerp.

Artikel 33

Het leek wenselijk de Koning te machtigen om, bij een in Ministerraad overlegd besluit, de procedurehandelingen te bepalen, waarvan de kosten ten laste worden gelegd van de aanmeldende partijen of van de partijen die een inbreuk hebben gepleegd op de wet van 5 augustus 1991.

Het leek eveneens wenselijk de betaling voor te schrijven van een vergoeding voor de volgende handelingen:

1° de registratie en de behandeling van de verzoeken om negatieve verklaringen zoals bedoeld in artikel 6 van de wet;

2° de registratie en de behandeling van de verzoeken om individuele ontheffing, overeenkomstig artikel 2, § 3, ter kennis gebracht krachtens artikel 7 van de wet.

De Koning is dan ook gemachtigd, bij een in Ministerraad overlegd besluit, het bedrag, de voorwaarden en de modaliteiten van de inning te bepalen van voornoemde kosten en vergoedingen.

Artikel 34

De Koning is gemachtigd om de bepalingen van de wet van 5 augustus 1991 te coördineren met de bepalingen die ze uitdrukkelijk of impliciet zouden hebben gewijzigd.

Naar aanleiding van het advies van de Raad van State werd die machtiging ingevoegd in hoofdstuk IV van de wet van 5 augustus 1991 onder de titel «Slotbepalingen».

Artikel 35

Artikel 25, § 2, van de wet van 5 augustus 1991 machtigt de Koning om de samenwerking tussen de Dienst voor de Mededinging en de organen of andere specifieke instellingen die belast zijn met de controle of het toezicht op een economische sector te regelen.

Om de hiervoor aangehaalde redenen leek het wenselijk de niet-toepasselijkheid van het beroepsgeheim, ingeroepen door de Controledienst voor de Verzekeringen, ten overstaan van de personeelsleden van de Dienst voor de Mededinging uit te breiden.

Artikel 21^{quinquies}, § 1, van de wet van 9 juli 1975 betreffende de controle der verzekerings-ondernemingen wordt in deze zin aangevuld.

Naar aanleiding van het advies van de Raad van State werd gepreciseerd dat artikel 21^{quinquies} van de wet van 5 juli 1975 werd ingevoegd door een koninklijk besluit van 12 augustus 1994.

Naar aanleiding van het advies van de Raad van State, wordt eveneens gepreciseerd dat die wijziging slechts van toepassing is

Article 31

L'article 34 de la loi du 5 août 1991 est remplacé par l'article 41 en projet relatif à la publication et à la notification des décisions.

Il convient dès lors d'assurer la concordance en adaptant l'article 48, § 3, de la même loi.

Article 32

Suite à l'avis du Conseil d'État, la référence aux rapporteurs a été insérée aux §§ 1er et 2 de l'article 49 en projet.

Article 33

Il a paru opportun d'habiliter le Roi à fixer, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, les actes de procédure dont les frais sont mis à charge des parties notifiantes ou des parties qui ont commis une infraction à la loi du 5 août 1991.

Il a également paru opportun de prévoir le paiement d'une redevance pour les actes suivants:

1° l'enregistrement et le traitement des demandes d'attestations négatives visées à l'article 6 de la loi;

2° l'enregistrement et le traitement des demandes d'exemption individuelles sur base l'article 2, § 3, notifiées en vertu de l'article 7 de la loi.

Le Roi est dès lors habilité à déterminer, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, le montant, les conditions et les modalités de perception des frais et redevances précités.

Article 34

Le Roi est habilité à coordonner les dispositions de la loi du 5 août 1991 aux dispositions qui les auraient expressément ou implicitement modifiées.

Suite à l'avis du Conseil d'État, cette habilitation au Roi a été insérée au chapitre IV de la loi du 5 août 1991 intitulé «Dispositions finales».

Article 35

L'article 25, § 2, de la loi du 5 août 1991 habilite le Roi à régler la coopération entre le Service de la concurrence et les organismes ou autre institution spécifique chargés du contrôle ou de la surveillance d'un secteur économique.

Afin d'assurer cette coopération, il a paru opportun d'étendre l'inapplicabilité du secret professionnel invoqué par l'Office de Contrôle des Assurances à l'égard des rapporteurs et des agents du Service de la concurrence.

L'article 21^{quinquies}, § 1er, de la loi du 9 juillet 1975 relative au contrôle des entreprises d'assurance est complété en ce sens.

Suite à l'avis du Conseil d'État, il est précisé que l'article 21^{quinquies} de la loi du 5 juillet 1975 a été inséré par un arrêté royal du 12 août 1994.

Suite à l'avis du Conseil d'État, il est également précisé que cette modification ne s'applique qu'aux rapporteurs, et aux agents du

op de verslaggevers, en op de personeelsleden van de Dienst die belast zijn met het onderzoek. Zij is dus niet van toepassing op het geheel van de personeelsleden van de Dienst voor de Mededinging.

Artikel 36

§ 1. Artikel 25, § 2, van de wet van 5 augustus 1991 machtigt de Koning om de samenwerking tussen de Dienst voor de Mededinging en de organen of andere specifieke instellingen die belast zijn met de controle of het toezicht op een economische sector te regelen.

Om de hiervoor aangehaalde redenen leek het wenselijk de niet-toepasselijkheid van het beroepsgeheim, ingeroepen door de Commissie voor het Bank- en Financieuzen, ten overstaan van de personeelsleden van de Dienst voor de Mededinging uit te breiden.

Artikel 99, § 1, van de wet van 22 maart 1993 op het statuut en het toezicht op de kredietinstellingen wordt in deze zin aangevuld.

Naar aanleiding van het advies van de Raad van State, wordt gepreciseerd dat die wijziging slechts van toepassing is op de verslaggevers, en op de personeelsleden van de Dienst die belast zijn met het onderzoek. Zij is dus niet van toepassing op het geheel van personeelsleden van de dienst voor de Mededinging.

§ 2. Naar aanleiding van het advies van de Raad van State, wordt in artikel 99, § 3, derde lid, in ontwerp van dezelfde wet eveneens gepreciseerd dat de verslaggevers en de personeelsleden van de Dienst voor de Mededinging belast met het onderzoek aan dezelfde regels van het beroepsgeheim als de Commissie van Bank en Financieuzen onderworpen zijn.

Artikel 37

Het leek wenselijk de Koning te machtigen om de inwerkingtreding van de bepalingen van het ontwerp vast te leggen.

De wet treedt in werking ten laatste de eerste dag van de zesde maand die volgt op de maand waarin deze in het *Belgisch Staatsblad* werd gepubliceerd.

De in die bepaling gebruikte terminologie werd aangepast aan de opmerkingen in het advies van de Raad van State.

*De vice-eerste minister
en minister van Economie,*

Elio DI RUPO

*De vice-eerste minister
en minister van Binnenlandse Zaken,*

Louis TOBBACK.

De minister van Justitie,

Tony VAN PARYS

*De minister van Kleine en
Middelgrote Ondernemingen,*

Karel PINXTEN.

Service qui sont chargés de l'instruction. Elle ne s'applique dès lors pas à l'ensemble des agents du Service de la concurrence.

Article 36

§ 1er. L'article 25, § 2, de la loi du 5 août 1991 habilite le Roi à régler la coopération entre le Service de la concurrence et les organismes ou autre institution spécifique chargés du contrôle ou de la surveillance d'un secteur économique.

Afin d'assurer cette coopération, il a paru opportun d'étendre l'inapplicabilité du secret professionnel invoqué par la Commission Bancaire et Financière à l'égard des rapporteurs et des agents du Service de la concurrence.

L'article 99, § 1er, de la loi 22 mars 1993 relatif aux statuts et aux contrôles des établissements de crédit est complété en ce sens.

Suite à l'avis du Conseil d'État, il est précisé que cette modification ne s'applique qu'aux rapporteurs, et aux agents du Service qui sont chargés de l'instruction. Elle ne s'applique dès lors pas à l'ensemble des agents du Service de la concurrence.

§ 2. Suite à l'avis du Conseil d'État, il est également précisé à l'article 99, § 3, en projet de la même loi que les rapporteurs, et les agents du Service de la concurrence chargés de l'instruction sont soumis au mêmes règles du secret professionnel que la Commission bancaire et financière.

Article 37

Il a paru opportun d'habiliter le Roi à fixer l'entrée en vigueur des dispositions du projet.

La loi entre en vigueur au plus tard le 1er jour du sixième mois qui suit celui au cours duquel elle a été publiée au *Moniteur belge*.

La terminologie contenue dans cette disposition a été adaptée aux remarques formulées par le Conseil d'État dans son avis.

*Le vice-premier ministre
et ministre de l'Économie,*

*Le vice-premier ministre et
ministre de l'Intérieur,*

Le ministre de la Justice,

*Le ministre des Petites et
Moyennes Entreprises,*